

Protocol Comarcal
per a l'abordatge integral
de les violències masclistes
2025

Diputació
Barcelona

Protocol comarcal per a l'abordatge integral de les violències masclistes 2025

Edició

Disseny gràfic

ADD · comunicA!

Consell Comarcal del Vallès Occidental

📍 Carretera N150 Km.15 - 08227 Terrassa

☎ 93 727 35 34

📷 @consell_comarcal_valles_occ

🐦 @consellvallesoc

🌐 www.consellvallesoccidental.cat

Editat el febrer de 2026

El Consell Comarcal del Vallès Occidental prohibeix la reproducció i distribució parcial o total de continguts d'aquest document sense especificar-ne la font d'informació.

ENS QUE HAN PARTICIPAT EN L'ELABORACIÓ DEL PROTOCOL A TRAVÉS DE LA COMISSIÓ PER A L'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Nucli coordinador:

Consell Comarcal del Vallès Occidental
Diputació de Barcelona

Ens participants en l'elaboració del protocol:

SIAD Ajuntament de Barberà del Vallès

SIAD Ajuntament de Badia del Vallès

SIAD Ajuntament de Castellar del Vallès

Serveis Socials Ajuntament de Matadepera

SIAD Ajuntament de Montcada i Reixac

Serveis Socials Ajuntament de Palau-Solità i Plegamans

Serveis Socials Ajuntament de Polinyà

SIAD i Serveis Socials Ajuntament de Rubí

SIAD i Serveis Socials Ajuntament de Sabadell

SIAD i Serveis Socials Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

SIAD Ajuntament de Sant Quirze del Vallès

SIAD Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda

Serveis Socials Ajuntament de Sentmenat

SIAD i Serveis Socials Ajuntament de Terrassa

Serveis Socials Ajuntament de Vacarisses

Serveis Socials Ajuntament de Viladecavalls

SEAIA Consell Comarcal del Vallès Occidental

Serveis socials bàsics Consell Comarcal del Vallès Occidental

SIAD Consell Comarcal del Vallès Occidental

SIE Sabadell

SIE Terrassa

Departament d'Igualtat i Feminisme

Equip d'Assessorament Tècnic Penal

Oficina d'Atenció a les Víctimes

Institut de Medicina Legal de Catalunya

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Sabadell

Policia local de Sabadell

Policia local de Terrassa

Mossos d'Esquadra

Fiscalia de Sabadell

Mútua Terrassa

Consoci Sanitari de Terrassa

Parc Taulí

Institut Català de la Salut

ÍNDEX

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL	6
1. MARC DE TREBALL.....	8
1.1. La Comarca del Vallès Occidental i el Consell Comarcal.....	8
1.2. Procés d'actualització del Protocol.....	11
1.3. Estructura del document.....	12
1.4. Objectius del protocol.....	13
2. MARC LEGAL.....	15
2.1. Àmbit Estatal	15
2.1 Àmbit Autonòmic i Local.....	24
3. MARC CONCEPTUAL	27
3.1. Conceptes bàsics	27
3.2. Formes de violència masclista	29
3.3. Àmbits de la violència masclista.....	31
4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ.....	34
4.1. Abordatge multidimensional: les dimensions de la intervenció.....	37
4.2. Abordatge intersectorial	38
4.3. El treball en xarxa.....	40
4.4. Eixos d'intervenció.....	42
4.5. Principis orientadors en les intervencions dels poders públics.....	48
4.6. Valoració del cas i del risc. RVD-BCN	52
4.7. Protecció de dades.....	56
4.8. Acreditació de la situació de violència de gènere.....	56
5. NOVA METODOLOGIA DE TREBALL.....	58
5.1. El grup motor	60
5.2. Comissió Tècnica Comarcal (CTC) per a l'abordatge de les violències masclistes.....	60
5.3. Comissió Tècnica Comarcal (CTC) d'Igualtat de gènere.....	62
5.4. Avaluació del protocol.....	64

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS.....	65
6.1. Cossos de seguretat	67
6.2. Salut.....	75
6.3. Serveis específics d'atenció a dones i fills i filles	77
6.4. Serveis Socials Bàsics	96
6.5. Servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA)	108
6.6. Unitats Integrades Barnahus.....	111
6.7. Servei públic d'ocupació de Catalunya (SOC).....	111
6.8. Habitatge.....	112
6.9. Educació.....	112
6.10. Àmbit judicial.....	115
6.11. Servei d'intervenció en crisis greus (SIC).....	135
6.12. Servei d'atenció integral SAI LGTBI+	136
6.13. Oficina d'Igualtat de tracte i No-discriminació.....	137
6.14. Intervenció amb homes que exerceixen violència	137
7. ANNEXES.....	141
7.1. Referències estadístiques.....	141
7.2. Protecció de dades.....	142
7.3. Acreditació de la situació de violència	152
7.4. Valoració del risc	163
7.5. Fitxa de derivació al SIAD comarcal.....	165
7.6. Full de derivació al SIE.....	166
7.7. Serveis sanitaris referents.....	170
7.8. Mesures d'autoprotecció.....	172
7.9. Violències masclistes digitals.....	172
7.10. Guia d'ajuts per a dones en situació de violència masclista.....	174
7.11. Glossari de violència masclista	175

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL

La violència masclista és la violència que pateixen les dones pel sol fet de ser-ho, i és l'expressió més greu de la cultura patriarcal, que en alguns casos acaba amb la vida de les dones i que en d'altres no permet el ple desenvolupament dels drets, la igualtat d'oportunitats i les seves llibertats. Les diferents manifestacions de les violències masclistes constitueixen un atemptat contra els drets de les dones, que exigeix que totes les Administracions públiques i en xarxa n'assumeixin l'abordatge amb la resta de serveis i entitats.

Garantir el dret de les dones a viure lliures de violències masclistes ha de ser una prioritat absoluta en tot país democràtic i a la comarca. Això només és possible amb polítiques públiques feministes que impulsin canvis estructurals per avançar en la igualtat de gènere en tots els àmbits. El Vallès Occidental té una llarga trajectòria en polítiques públiques feministes i innovadores des de les diferents administracions públiques locals que en formen part i des dels diferents serveis d'atenció i abordatge de les violències masclistes presents a la comarca. Amb aquest objectiu, s'han elaborat i aprovat plans d'igualtat arreu de la comarca, diferents protocols d'abordatge de les violències masclistes, construït rigidories i serveis que treballen

per la igualtat i l'erradicació de les violències masclistes, s'ha treballat per la transversalitat de les polítiques de gènere i un llarg etcètera.

Des del Consell Comarcal del Vallès Occidental, s'han elaborat diferents Plans de polítiques de gènere, s'ha aprovat el Protocol per l'abordatge de les violències masclistes en contextos d'oci, el Pla per la diversitat sexual, afectiva i de gènere, s'han reforçat els serveis d'atenció de la xarxa d'atenció i recuperació a les dones, amb un nou Servei d'Informació i Atenció a les Dones comarcal, i s'ha treballat per la consolidació de la Comissió Comarcal per a l'Abordatge de la violència masclista. En aquesta comissió estan representats tots els àmbits professionals i municipis del territori esdevenint un espai de trobada, de treball col·laboratiu i de teixir estratègies en l'abordatge de la violència masclista comarcals. Una de les tasques d'aquesta comissió ha estat l'elaboració d'aquest protocol.

Així doncs, aquesta nova edició del protocol és fruit d'una llarga experiència acumulada des dels diferents serveis de la Xarxa per la recuperació i l'atenció de les violències masclistes de la comarca i d'altres serveis i entitats implicats en la prevenció, atenció i erradicació de les violències masclistes.

Aquest protocol també neix de la necessitat d'actualitzar l'abordatge de les violències masclistes a la comarca amb els canvis a nivell legislatiu ocorreguts en els últims anys, sobretot pel que fa al marc legislatiu català, amb la Llei 17/2020, del 22 de desembre, que modifica la Llei 5/2008, posant èmfasi en els drets de les dones per erradicar la violència masclista i incloent noves formes i àmbits de la violència i nous subjectes d'atenció. Per tant, aquest protocol està emmarcat en les disposicions legals establertes per la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes, i la Llei 17/2020, del 22 de desembre, que modifica la Llei 5/2008. Aquests dos marcs legals són una manifestació del compromís de la nostra societat per protegir i apoderar les dones, garantint-ne el dret fonamental a viure una vida lliure de violència i discriminació. A més, reconeixen la necessitat d'eliminar les estructures socials i els estereotips culturals que perpetuen la violència masclista.

Aquest document pren com a referència el marc conceptual del Protocol marc de diligència deguda de la Generalitat de Catalunya aprovat el 2022, que conté un nou paradigma d'intervenció. Aquest paradigma posa les do-

nes, infants i adolescents al centre. Per això, té com a fil conductor els seus drets i necessitats, els quals han d'orientar en tot moment la intervenció de manera que garanteixi l'accés efectiu. Per tant, aquest protocol està pensat des del punt de vista dels drets de les dones i va orientat a donar una resposta ràpida i eficaç, ajustada a les característiques de cada persona i de cada cas, i orientada a garantir al màxim els drets fonamentals de les dones afectades.

La finalitat d'aquest protocol és posar a disposició del conjunt de professionals una eina de referència per abordar el fenomen de la violència masclista de la manera més àgil i eficaç possible, sota una lògica comarcal compartida. Aquest protocol i altres accions desenvolupades a la comarca parteixen del convenciment que es comparteixen objectius, però també del reconeixement de les diversitats de cada municipi i cada realitat. És amb aquesta intenció que s'assumeix el compromís de mantenir viu el protocol amb la consolidació de la Comissió com a òrgan que en farà el seguiment i com a espai per sumar forces en l'assumpció de nous reptes compartits.

MARC DEL TREBALL

1.1. LA COMARCA DEL VALLÈS OCCIDENTAL I EL CONSELL COMARCAL

El Vallès Occidental és una comarca de Catalunya formada per 23 municipis, essencialment urbans, en la qual es concentren 960.033 habitants, a data 1 de gener de 2024, en una elevada densitat de població, molt superior a la mitjana catalana. Cal tenir present aquesta singularitat, ja que comporta una gran disparitat, convivint municipis de densitat poblacional molt elevada i municipis més rurals de la serralada preli-toral.

Com a particularitat val a dir que és l'única comarca de Catalunya amb dues capitals: Sabadell i Terrassa. Per aquest motiu, existeix una divisió geogràfica diferenciada en dos territoris i aquest fet, entre d'altres, condiona els serveis i les relacions interadministratives. Cal tenir-ho en compte a l'hora de planificar recursos, com també és important considerar que 11 dels 23 municipis de la comarca tenen més de 20.000 habitants, dels quals bona part tenen una llarga tradició de treball a favor de la igualtat i moviments feministes.

La distribució territorial de la població al Vallès Occidental és molt diversa. Mentre el gruix de població es troba a les capitals (gairebé un 50%), trobem ciutats que aglutinen d'entre el

8-10% de la població (com Rubí o Sant Cugat del Vallès) i municipis molt més petits amb menys de l'1% total de població. Pel que fa el gènere, no es troben diferències significatives a nivell de distribució de la població, excepte en el cas de Rellinars i Gallifa, municipis amb població més envellida i amb un índex de masculinitat més alt.

També es tracta d'un territori rejuenit en comparació amb altres comarques, amb un gruix considerable de població infantil i jove, la qual representa aproximadament un 40% de la població. Cal considerar aquest factor a l'hora de dissenyar i planificar accions a desenvolupar des dels serveis presents a la comarca, atès que es pot incidir en un alt percentatge de població jove.

La comarca aglutina diversos serveis comarcals. En l'àmbit judicial, el Vallès Occidental es divideix en quatre partits judicials: Sabadell, Terrassa, Rubí i Cerdanyola del Vallès i té tres serveis tècnics de punts de trobada situats a Sabadell, Terrassa i Sant Cugat del Vallès. La comarca també compta amb dos col·legis de l'advocacia, un a Sabadell i l'altre a Terrassa.

En l'àmbit de la seguretat ciutadana, el Vallès Occidental se situa a la Regió Policial Metropolitana Nord (RPMN) de Policia de la Generalitat de Catalunya– Mossos d'Esquadra. En violències masclistes tenen competències totes les

Oficines d'Atenció a la Ciutadania (OAC), els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) i les Oficines de Relacions amb la Comunitat (ORC). Tenen protocols per actuacions específiques, com ara en casos de *Matrimonis Forçats i Tràfic amb finalitat d'explotació sexual* i el *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci, espai públic i transports*. Les ORC s'encarreguen de la detecció i prevenció i els GAV del seguiment i protecció. En el cas del Vallès Occidental, tenen GAV nou municipis: Terrassa, Sabadell, Sant Cugat del Vallès, Rubí, Cerdanyola del Vallès, Ripollet, Montcada i Reixac, Barberà del Vallès i Santa Perpètua de Mogoda.

Matadepera, Rellinars, Vacarisses, Viladecavalls i Ullastrell pertanyen al GAV de Terrassa; Castellar del Vallès, Gallifa, Sant Quirze del Vallès, Sentmenat i Sant Llorenç Savall al de Sabadell; Castellbisbal al de Rubí; Badia del Vallès al de Barberà del Vallès; i Palau-Solità i Plegamans i Polinyà pertanyen al GAV de Santa Perpètua de Mogoda.

Pel que fa a la Policia Local, tots els municipis de la comarca excepte Gallifa, Ullastrell, Rellinars i Sant Llorenç Savall compten amb cossos de seguretat locals.

En l'àmbit de la salut, el sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT) és la xarxa que integra els diferents recursos sanitaris. Els serveis proveïdors dels Centres d'Atenció Primària (CAP) al Vallès Occidental són l'Institut Català de la Salut (ICS), Mútua Terrassa, el Consoci Sanitari de Terrassa i el Parc Taulí Consorci Sanitari, que disposen de protocols específics d'actuació. Els principals hospitals de referència dins la comarca són l'Hospital Universitari de Terrassa, l'Hospital Universitari Parc Taulí i l'Hospital Universitari Mútua Terrassa. De totes formes, l'Hospital Universitari de Mollet¹, l'Hospital de Sant Joan de Déu de Manresa² i l'Hospital Universitari Vall d'Hebron³

també són hospitals de referència per alguns municipis.

Al centre de la comarca se situa el Consell Comarcal del Vallès Occidental que va néixer en el marc de la Llei 6/1987 sobre l'organització comarcal de Catalunya. Es va constituir per primera vegada el 8 d'abril de 1988. El 1990, la Llei sobre la modificació de la divisió comarcal de Catalunya va establir la capitalitat compartida entre Sabadell i Terrassa.

La seu del Consell fou la seu de l'antiga Mancomunitat intermunicipal de Sabadell i Terrassa, que es va adquirir en el mandat 1991-94. Aglutina els 23 municipis de la comarca.

Durant més de 35 anys, el Consell ha contribuït a millorar les condicions de vida al Vallès Occidental, treballant de la mà dels ajuntaments, resolent des del consens les necessitats de la comarca, dins les limitacions competencials, amb l'objectiu de millorar i optimitzar els serveis de la població.

El Consell Comarcal, tal com determina l'actual legislació, té un paper de coordinació de polítiques i de prestació de serveis a la ciutadania, en especial de col·laboració i suport amb les poblacions de menys de 20.000 habitants.

El Consell d'alcaldis, integrat per president del Consell Comarcal i pels alcaldes i alcaldesses dels vint-i-tres municipis, és l'òrgan que impulsa, projecta i consulta sobre els assumptes que afecten la comarca i informa sobre aquelles propostes que determina la normativa legal vigent. Entre les seves competències s'encarrega d'emetre informes sobre matèries de competències comarcals o formular propostes per resoldre problemes administratius que els afectin.

Des de 2015 el Consell Comarcal treballa per combatre les violències masclistes des de la Comissió Tècnica per l'Abordatge de la Violèn-

¹Hospital de referència de Gallifa, Palau-Solità i Plegamans i Santa Perpètua de Mogoda.

²Hospital de referència de Vacarisses i Rellinars.

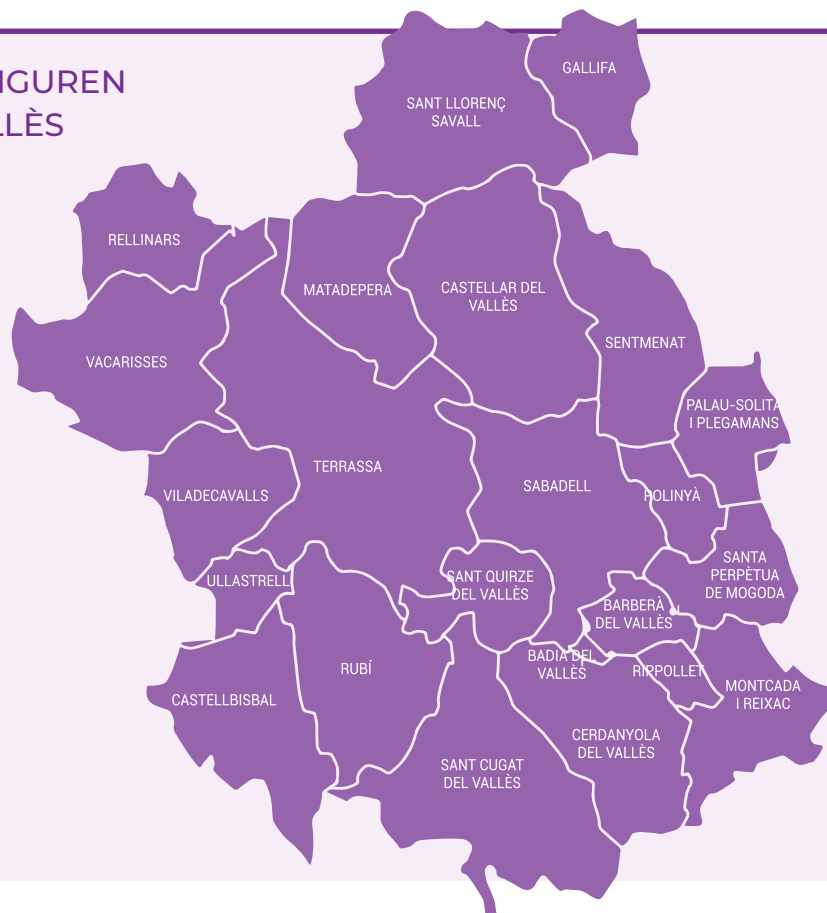
³Hospital de referència de Montcada i Reixac.

1. MARC DE TREBALL

cia Masclista amb l'objectiu de fer un diagnòstic dels serveis, circuits i protocols existents i explorar les necessitats reals, i també crear un grup de treball estable integrat per personal tècnic de 35 administracions i entitats de la comarca. En el marc d'aquesta comissió es va treballar el *Protocol comarcal per a l'abordatge de la violència masclista* (2016) i el *Protocol comarcal per un espai públic i contextos d'oci lliures de violències masclistes* (2018) i ara s'ha procedit a l'actualització del *Protocol Comarcal per a l'abordatge de les violències masclistes*.

El treball en favor de la igualtat de gènere des dels governs locals del Vallès Occidental és avui una realitat. El Vallès Occidental és una comarca amb recursos i serveis que treballen, en funció de la realitat municipal, amb metodologies i estratègies diverses. A la segona part del protocol podrem revisar la descripció dels serveis de cada municipi. A la web del Consell Comarcal del Vallès Occidental es poden consultar també els serveis comarcals d'atenció a les violències masclistes: <http://xarxaviolencies-masclistes.ccvoc.cat/recursos>.

MUNICIPIS QUE CONFIGUREN LA COMARCA DEL VALLÈS OCCIDENTAL

D'altra banda, l'Observatori del Consell Comarcal del Vallès Occidental publica anualment un recull de dades estadístiques sobre violència contra les dones.

L'objectiu de l'informe és facilitar l'accés a les dades de l'activitat judicial sobre violència de gènere als agents i actors del territori implicats

en la visibilització i sensibilització d'aquesta problemàtica. També vol contribuir a l'anàlisi de la informació per orientar el disseny i la planificació de les polítiques públiques de prevenció i actuació sobre la violència masclista.

1.2. PROCÉS D'ACTUALITZACIÓ DEL PROTOCOL

Als darrers anys s'han produït novetats bàsiques, a nivell legal i conceptual, que requereixen l'actualització del Protocol Comarcal per a l'abordatge de les violències masclistes que lidera el Consell Comarcal del Vallès Occidental, entre elles podríem destacar:

1.- Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

Aquesta llei s'inspira, principalment, en el Conveni d'Istanbul, que s'aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquin o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s'adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l'àmbit d'aplicació del Conveni.

2.- Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

El 22 de novembre de 2022, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el **Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista**. Aquest nou protocol incorpora els avenços conceptuals, normatius i pràctics a nivell nacional, regional i internacional dels darrers anys i presenta un nou paradigma d'abordatge de les violències masclistes que configura de nou el marc conceptual i el model d'intervenció a tot el territori català.

El nou paradigma d'abordatge de les violències masclistes parteix de la consideració d'aquestes com una vulneració dels drets humans i, en aquest sentit, assumeix els estàndards internacionals de prevenció i de reparació integral i situa els drets i les necessitats de dones, infants i adolescents com a fil conductor i al centre de tota la intervenció.

La Diputació de Barcelona fa més de 25 anys que ofereix als ens locals suport i acompanyament en el disseny i el desenvolupament dels protocols locals d'abordatge de les violències masclistes. Per aquest motiu, l'àrea de Feminismes i Igualtat ha iniciat un procés de treball per acompanyar els ens locals en l'adaptació dels seus protocols i circuits d'abordatge de les violències masclistes al nou model de referència. Les incorporacions i modificacions que es desprenen del Protocol marc s'han de dur a terme de forma progressiva en els protocols locals, ja que impliquen un canvi de paradigma de treball molt significatiu.

Cal recordar aquella frase que s'acostuma a citar "el protocol és un document viu", és a dir, a partir de la implementació diària de les actuacions ressenyades és com s'ha de poder avaluar-ne la solidesa i, com no, també poder detectar-ne les carències, per anar millorant les intervencions professionals.

1. MARC DE TREBALL

A partir d'aquestes premisses, a l'octubre de 2023 es va fer la primera reunió amb les tècniques del Consell Comarcal del Vallès Occidental, la tècnica referent del recurs de revisió del Protocol local del CCVOC del Servei de Polítiques d'Igualtat (SPI) de la Diputació de Barcelona (DB) i la Consultora experta en polítiques d'igualtat de gènere i abordatges de les violències masclistes, assignada pel Servei de Polítiques d'Igualtat de la Diputació de Barcelona (DB).

Aquesta reunió tenia com a objectiu concretar i pactar la metodologia i el pla de treball del procés de revisió del Protocol integral per a l'abordatge de la violència masclista del Consell Comarcal del Vallès Occidental (CCVOC). Es van acordar els serveis a convocar i les reunions de la Comissió Tècnica.

Pel que fa al pla de treball, es van pactar reunions i coordinacions permanents amb les tècniques del Consell Comarcal del Vallès Occidental, així com trobades amb la Comissió Tècnica comarcal. Aquestes trobades tenien com a objectiu presentar el projecte, compartir i informar sobre els recursos, la redacció i el consens del primer esborrany de protocol, la revisió i recollida d'esmenes de tots els serveis participants i l'aprovació del document definitiu.

A les primeres sessions es va prioritzar la informació i formació compartida entre les persones professionals assistents i també la necessitat de vetllar per la cura de les persones intervinents.

1.3. ESTRUCTURA DEL DOCUMENT

El **Protocol comarcal per l'abordatge de les violències masclistes del Consell Comarcal del Vallès Occidental** està estructurat en dues parts diferenciades:

Primera part: ubicació geogràfica, on som, què fem, com s'ha elaborat aquest protocol, objectius, actualització del marc legal i conceptual, model d'intervenció a partir del canvi de paradigma i proposta de nova metodologia de treball en xarxa.

Segona part: descripció de les competències i actuacions de tots els serveis de la xarxa comarcal, com ara cossos de seguretat, sanitat, igualtat, serveis socials, serveis de l'àmbit judicial, entre d'altres.

Als annexos s'hi recullen alguns documents o referències documentals rellevants per a la pràctica professional.

1.4. OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Seguint el paradigma establert en base al Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masculistes (2022) de la Generalitat de Catalunya, cal considerar que entre els eixos vertebradors de qualsevol actuació d'abordatge de les violències masculistes, s'ha de treballar en favor del foment de la igualtat, la llibertat i la no-discriminació per garantir la responsabilitat col·lectiva i comunitària davant de les agressions masculistes i donar una resposta social i institucional integrada i satisfactòria a les dones, adolescents i infants afectades de violència masculista, des d'una perspectiva d'interseccionalitat.

En aquesta línia, des de la Generalitat existeix el compromís de crear una xarxa de referents i d'establiments municipals segurs. Per fer realitat aquest compromís, és important que entre totes les entitats i agents de la xarxa, s'aterri els circuits de treball des del territori. I per fer-ho possible a nivell de comarca, cal tenir en compte objectius de treball clars que permetin el desplegament d'actuacions i recursos al territori.

1.4.1. Objectius generals

- Dotar la comarca d'un instrument compartit, viu i consensuat que permeti millorar l'atenció a les dones i als seus fills i filles que es troben en situació de violència masculista.
- Facilitar la intervenció i el treball en xarxa coordinat entre les diferents administracions i agents socials implicats, i delimitar els àmbits d'actuació que poden intervenir en les diferents situacions de violència masculista.

1.4.2. Objectius específics

- Implicar activament a totes les institucions, els organismes i els agents socials del territori rellevants per a l'abordatge actiu de la violència masculista des de la **prevenció, detecció, atenció i recuperació**, incloent la perspectiva d'interseccionalitat.
- Contribuir decisivament a l'erradicació de la violència masculista a partir d'un model d'abordatge consensuat i en **avaluació i millora constant**.
- Establir una **xarxa coordinada que vetlli pel desplegament i la millora d'un model d'intervenció integral**, tot minimitzant la victimització secundària i considerant les dones subjectes actius.
- Establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una **transmissió d'informació continuada i fluida** entre els organismes implicats.
- Treballar per un **model únic i consensuat de recollida de dades** per tal de garantir el coneixement de la realitat.
- Facilitar els **recursos necessaris** per a l'execució i la continuïtat del protocol.
- Facilitar al conjunt de professionals i entitats una **formació específica i diversificada sobre el fenomen** de la violència masculista i promoure l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques.
- Generar un **llenguatge compartit** i fomentar una comprensió i una aproximació comunes al fenomen de la violència masculista per part dels diversos agents interdisciplinaris.

1. MARC DE TREBALL

- Implementar un model que faciliti l'emergència de **diversos itineraris d'intervenció adaptats a les necessitats de cada dona**, per tal de potenciar-ne l'autonomia.
- Dissenyar **circuits d'atenció adequats a les diferents situacions de violència** i les necessitats concretes derivades d'aquestes situacions.
- Identificar els recursos existents que intervien en els casos de violència masclista i **definir els circuits de coordinació i els criteris de derivació**, i fer-los públics per al conjunt de la xarxa, tot establint els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin als diversos organismes i agents socials implicats **desplegar actuacions conjuntes i eficaces**.

2

MARC LEGAL

2.1. ÀMBIT ESTATAL

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere

Aquesta llei suposa una fita sense precedents en el nostre ordenament jurídic. Implica el reconeixement legal de la violència de gènere com un problema social de gran rellevància i fa palès el compromís dels poders públics a intervenir de forma coordinada per la salvaguarda dels drets de les dones que en són víctimes. La llei estableix que totes les dones víctimes de violència de gènere han de rebre informació, assessorament i atenció integral adequada a la seva situació personal, i incloent-hi també l'atenció als/a les menors que es troben sota la pàtria potestat o la guarda i custòdia de la dona agredida.

La llei estableix que el subjecte passiu és la dona, però estableix la necessitat que es mantingui o s'hagi mantingut matrimoni o relació d'anàloga afectivitat, encara que sense convivència. L'Ordre de Protecció implica el reconeixement de la condició de víctima de violència de gènere a tots els efectes i permet a la dona gaudir de drets econòmics, laborals i de prestacions de la Seguretat Social previstos en aquesta llei:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les administracions públiques. Aquesta informació comprèn les mesures previstes a la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, relatives a la seva protecció i seguretat i els drets i ajuts que s'hi preveuen i el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El telèfon de la Línia d'atenció contra la violència masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

2. Dret a l'assistència jurídica

En virtut de l'article 20 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drets en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin participants en els fets.

2. MARC LEGAL

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formulï denúncia o querrela, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral

En virtut de l'article 19 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret a l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral, que han de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, pal·liar-ne els efectes.

Es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.
- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.) en els quals n'està garantida la seguretat i cobertes les necessitats bàsiques.
- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral, i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

4. Drets laborals i de la Seguretat Social

En virtut de l'article 21 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del text refós de la Llei general de la seguretat social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliè o per compte propi, en funció de la modalitat de treball que es realitzi, per compte d'altri o per compte propi, tenen els drets següents:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a partir de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a dur a terme el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest fos el sistema establert.
- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis

de salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.

- Nullitat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels treballadors.
- Nullitat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels treballadors.
- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere, i reuneixin els requisits exigits.
- Dret a la pensió de viduitat en els supòsits de separació, divorci o nullitat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.
- Per tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliè es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària, com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Per tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva

activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials

D'acord amb l'article 27 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, tenen dret a un ajut econòmic les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els requisits següents:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir dificultats especials per obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb necessitats econòmiques especials i dificultat per trobar feina, poden tenir dret a aquest ajut econòmic les dones víctimes de violència de gènere que compleixi els requisits següents:

- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.
- No conviure amb el seu agressor.
- Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.
- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de

2. MARC LEGAL

---

renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar les violències masclistes, les dones que, com conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin seqüeles i lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen de dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els requisits següents:

1. Viure a Catalunya de manera estable.
2. Els fills i les filles de víctimes mortals a conseqüència de violència masclista:
  - Ser menors de vint-i-sis anys.
  - Conviure amb la víctima mortal en el moment de la defunció.
3. La violència masclista patida ha d'estar prevista a la Llei de violència masclista. Caldrà per acreditar-ho una sentència definitiva que acrediti la situació de violència masclista en el cas de les dones. En casos de fills/es de dones mortes per violència masclista, amb la resolució judicial que acrediti que la mare o el fill o els fills han mort per violència masclista o, en els casos en què no s'hagi pogut seguir un procediment judicial contra l'agressor perquè és mort, és suficient l'acreditació de les diligències policials.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge i, per tant, tenen:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial

d'execució hipotecària.

- Possibilitat d'accedir al Fonsocials d'habitatges de lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
- La consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge.
- Dret al programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució d'alternativa residencial immediata. La Comunitat Autònoma posarà a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'enjudiciament criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delictes.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'enjudiciament criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delictes, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per

a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

Llei orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal

Aquesta Llei orgànica introdueix algunes modificacions per reforçar la protecció específica a les víctimes de violència masclista i de tràfic d'éssers humans. Incorpora el gènere com a motiu de discriminació en l'agregant de comissió del delicte. Tipifica com a delictes lleus determinades faltes en casos de violència de gènere, com: la falta d'injúria o vexació injusta de caràcter lleu, la falta d'amenaça de caràcter lleu i la falta de coacció de caràcter lleu. També introdueix nous tipus penals relacionats amb la violència de gènere, com el delicte de fustigació (es castiga la conducta de qui assetja una persona de forma insistent i reiterada), el delicte de "ciberassetjament" (consistent a difondre, revelar o cedir a tercers imatges o gravacions audiovisuals d'una persona, sense la seva autorització, obtingudes en un domicili o lloc privat) i el delicte de manipulació del funcionament normal dels dispositius tècnics utilitzats per controlar el compliment de penes, mesures cautelars o de seguretat, com a modalitat del delicte de trencament de condemna.

- Inclusió de gènere com a motiu de discriminació en l'agregant de l'article 22.4 CP.
- Delicte de maltractament article 153.1
- Delicte de maltractament habitual article 173: Es modifica l'apartat 2 i s'introdueix un nou apartat 4 a l'article 173
- Delicte d'amenaçes art. 171.1

- Delicte de coaccions art 172.3
- Matrimoni forçat art 172 bis
- Assetjament art 172.3
- Sèxting art 197.7 i 183.3
- Trencament de Condemna art 469.3

Marc normatiu en relació amb les dones immigrades víctimes de violència de gènere

Reial Decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la seva reforma per Llei orgànica 2/2009.

D'acord amb aquesta legislació, les dones estrangeres víctimes de violència de gènere i els seus fills i/o filles menors d'edat que es trobin a Espanya en situació irregular podran obtenir autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals.

Amb l'ordre de protecció, dictada per l'autoritat judicial competent en el marc del procés penal o bé informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indicis de violència de gènere, es concedirà d'ofici una autorització provisional de residència i treball. Per a la concessió definitiva de l'autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals, es requerirà la sentència condemnatòria o resolució judicial de la qual es dedueixi que la dona ha estat víctima de violència de gènere i amb la qual conclouï el procediment penal. El permís de residència per circumstàncies excepcionals tindrà una durada de 5 anys. En el cas que el procediment penal conclouï amb sentència no condemnatòria, es produirà pèrdua auto-

2. MARC LEGAL

---

màtica d'eficàcia de l'autorització provisional i, si s'escau, s'iniciarà o continuarà el procediment sancionador suspès.

L'any 2024 s'ha modificat aquest marc normatiu a través del Reial Decret 1155/2024, de 19 de novembre. Aquesta modificació inclou una nova autorització de residència temporal i treball per a les víctimes de violència sexual i violència de gènere, i per als fills i filles menors de totes dues figures, menors tutelats i majors d'edat que no puguin proveir a les seves pròpies necessitats.

En aquest sentit, també s'ha recollit el desenvolupament de les autoritzacions de residència per circumstàncies excepcionals per a les víctimes de violència sexual. Es manté substancialment la regulació que hi havia respecte de les víctimes de violència de gènere i sexual, els casos de col·laboració contra xarxes organitzades i les víctimes de tràfic d'éssers humans.

Llei orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict

Amb aquesta llei, el que es pretén és crear una llei que estableixi l'estatut jurídic de la víctima del delict i que els poders polítics donin una resposta més àmplia a les víctimes amb una finalitat reparadora i de minimitzar la victimització secundària. Amb aquest fi, s'estableix un catàleg dels drets processals i extraprocessals de totes les víctimes, posant més èmfasi a les víctimes especialment vulnerables.

Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict, i es regulen les Oficines d'assistència a les víctimes del delict

Cal destacar els drets extraprocessals que preveu la Llei orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'estatut de la víctima de delict, ja que regula mecanismes per facilitar a la víctima l'exercici

dels seus drets, agilitzant tràmits i informant en tot moment a la víctima. Es preveu també la notificació a la víctima de les resolucions de sobreseïment i l'arxiu del procés, amb la possibilitat d'impugnar-les dins d'un termini de temps suficient des que li hagi estat comunicada la resolució. Finalment, entre altres mesures, també impulsa la tasca de les Oficines d'assistència a les víctimes de delict.

Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència

És una llei que modifica el sistema de protecció a la infància i adolescència i que augmenta la consideració vers la infància. Té en tot moment un paper central l'interès superior del i de la menor, un concepte que engloba una sèrie de criteris que cal mencionar i tenir presents:

- La satisfacció de les necessitats bàsiques.
- La consideració dels seus desitjos, sentiments i opinions.
- La conveniència que la seva vida i desenvolupament tingui lloc en un entorn familiar adequat i lliure de violència.

Aquests criteris van correlacionats directament amb l'edat i la maduresa del i de la menor; la necessitat de garantir la igualtat i no discriminació tenint en compte l'especial vulnerabilitat, i l'estabilitat de les decisions que s'adoptin.

A més, la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència remarca la importància de les garanties processals cap als i a les menors, en particular als drets a ser informada i escoltada en tot moment, i la intervenció de professionals ben formats i qualificats.

Concretament el dret del i de la menor a ser escoltada fa referència al fet que en tot moment la persona menor hagi de ser escoltada en l'àmbit familiar, judicial, sense discriminació

d'edat, de diversitat funcional o qualsevol altra circumstància. Referent a això, es considerarà que el i la menor tindrà la maduresa suficient a partir dels 12 anys.

Pel que fa als menors i la violència masclista, cal mencionar que aquesta llei modifica certs articles de la Llei orgànica 1/2004. El més important a destacar és la modificació de l'article 1.2, el qual incorpora els fills i filles menors d'edat o menors sota la tutela de dones que han patit violència de gènere com a víctimes de la violència de gènere. I conseqüentment obliga els jutges i jutgesses a pronunciar-se sobre les mesures de protecció que afecten els menors. També es clarifica el sistema de la suspensió de la pàtria potestat, la custòdia i el règim d'estança de l'home inculpat pel delictes de violència de gènere.

D'altra banda, no és una modificació relacionada amb la violència de gènere tal com l'entén la Llei orgànica 1/2004 (violència física o psicològica exercida per la parella o ex parella), però sí que entraria dins del concepte de violència masclista tal com l'entén la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. S'hi estableix l'obligació de totes les persones que tinguin coneixement d'una situació relacionada amb delictes contra la llibertat i indemnitat sexual, tràfic d'éssers humans i explotació de menors de posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal.

Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere

Aquest Reial decret llei modifica alguns preceptes de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, que no tenen l'esmentat rang de llei orgànica i altres textos normatius, la reforma dels quals és urgent a l'efecte de donar una resposta efectiva en relació amb l'assistència a les víctimes i als seus fills i filles menors.

Una de les mesures més urgents de portar a terme en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere és la que planteja la necessitat d'adoptar les modificacions legals oportunes perquè l'Administració local pugui portar a terme actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones i contra la violència de gènere, ja que es tracta de l'Administració més pròxima a la ciutadania i, per tant, a les víctimes. En aquest sentit, es planteja que aquestes qüestions han de formar part del catàleg de matèries que recull com de competència pròpia dels municipis l'article 25.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

La protecció dels menors, filles i fills de les dones víctimes de violència de gènere constitueix un dels eixos del Pacte d'Estat que exigeix una resposta més urgent.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere queda modificada en els termes següents:

- Es modifica l'apartat 4 i s'afegeixen tres nous apartats 5, 6 i 7 a l'article 20, que queda redactat de la manera següent:

«4. Igualment, els col·legis d'advocats han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un lletrat o lletrada d'ofici en els procediments que se segueixin per violència de gènere i per assegurar-ne la immediata presència i assistència a les víctimes.

5. Els col·legis de procuradors han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un procurador o procuradora en els procediments que se segueixin per violència de gènere quan la víctima es vulgui personar com a acusació particular.

6. L'advocat o l'advocada designat per a la víctima també ha de tenir habilitació legal per a

2. MARC LEGAL

---

la representació processal d'aquella fins a la designació del procurador o la procuradora, mentre la víctima no s'hagi personat com a acusació d'acord amb el que disposa l'aparat següent. Fins llavors l'advocat o l'advocada ha de complir el deure d'assenyalament de domicili als efectes de notificacions i trasllats de documents.

7. Les víctimes de violència de gènere es poden presentar com a acusació particular en qualsevol moment del procediment si bé això no permet retrotreure ni reiterar les actuacions ja practicades abans de fer-ho, ni pot suposar una minva del dret de defensa de l'acusat. »

- Es modifica l'article 23, que queda redactat de la manera següent:

«Article 23. **Acreditació de les situacions de violència de gènere.**

Les situacions de violència de gènere que donen lloc al reconeixement dels drets que regula aquest capítol s'acrediten mitjançant una sentència condemnatòria per un delicte de violència de gènere, una ordre de protecció o qualsevol altra resolució judicial que acordi una mesura cautelar a favor de la víctima, o bé per l'informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indicis que la demanant n'és víctima. També es poden acreditar les situacions de violència de gènere mitjançant un informe dels serveis socials, dels serveis especialitzats o dels serveis d'acollida destinats a víctimes de violència de gènere de l'Administració pública competent, o per qualsevol altre títol, sempre que això estigui previst a les disposicions normatives de caràcter sectorial que regulin l'accés a cadascun dels drets i recursos.

El Govern i les comunitats autònomes, en el marc de la Conferència Sectorial d'Igualtat, han de dissenyar, de comú acord, els proce-

diments bàsics que permetin posar en marxa els sistemes d'acreditació de les situacions de violència de gènere.»

Modificació de l'article 156 del Codi civil

S'afegeix un nou paràgraf segon a l'article 156 del Codi civil amb la redacció següent:

«Dictada una sentència condemnatòria i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal o iniciat un procediment penal contra un dels progenitors per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual dels fills o filles comuns menors d'edat, o per atemptar contra l'altre progenitor, **és suficient el consentiment** d'aquest per a l'atenció i assistència psicològica dels fills i filles menors d'edat, i el primer n'ha de ser informat prèviament. Si l'assistència s'ha de prestar als fills i filles majors de setze anys, es requereix en tot cas el consentiment exprés d'aquests.»

Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència

La llei té per objecte garantir els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents a la seva integritat física, psíquica, psicològica i moral davant de qualsevol forma de violència, assegurant el lliure desenvolupament de la seva personalitat i establint mesures de protecció integral que incloguin la sensibilització, la prevenció, la detecció precoç, la protecció i la reparació de el dany en tots els àmbits en què es desenvolupa la seva vida.

A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per violència tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de seva forma i mitjà de comissió, inclosa la de les tecnologies de la in-

formació i la comunicació, especialment la violència digital.

En qualsevol cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, la negligència o tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, incloent-hi la violència sexual, la corrupció, la pornografia infantil, la prostitució, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, la tracta d'éssers humans amb qualsevol finalitat, el matrimoni forçat, el matrimoni infantil, l'accés no sol·licitat a pornografia, l'extorsió sexual, la difusió pública de dades privades i la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.

S'entén per bon tracte als efectes d'aquesta llei aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents.

Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual

Aquesta llei orgànica pretén donar compliment a les obligacions globals esmentades en matèria de protecció dels drets humans de les dones, les nenes i els nens enfront de les violències sexuals, integrant-se també en la política exterior espanyola; i, seguint el mandat de l'article 9.2 de la Constitució, remoure els obstacles per prevenir aquestes violències i garantir una resposta adequada, integral i coordinada que proporcioni atenció, protecció, justícia i reparació a les víctimes. Per això, aquesta llei orgànica estén i desenvolupa per a les violències sexuals tots els aspectes preventius, d'atenció, sanció, especialització o assistència integral que, estant vigents per a altres violències, no comptaven amb mesures específiques per poder abordar de manera adequada i transversal les violències sexuals. A més, com a novetat, es desenvolupa el dret a la reparació, com un dels eixos centrals de la responsabilitat institucional, per aconseguir la completa recuperació de les víctimes i les garanties de no repetició de la violència.

2. MARC LEGAL

2.2. ÀMBIT AUTONÒMIC I LOCAL

Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'eradicació de la violència masclista

La Llei vol contribuir a fer visibles totes les formes en què s'exerceix la violència masclista i tots els àmbits en què es pot produir, tot abordant-la de manera integral. Dona molta importància a la prevenció i estableix noves mesures adreçades a la sensibilització i la detecció precoç, per impulsar els canvis necessaris en la societat. Es tracta d'una llei de drets que, alhora, defineix i ordena la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral així com les competències dels diferents organismes públics, algunes d'especial interès pel món local i per a la cooperació i coordinació indispensables per a l'abordatge integral que es proposa.

Drets de les Dones

Totes les dones que es troben en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, que visquin o treballin a Catalunya i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal, tenen garantits els drets que aquesta llei els reconeix, sens perjudici del que estableix la legislació en matèria d'estrangeria i de l'exigència de determinats requisits per a les diferents prestacions i serveis. Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents, llevat que s'indiqui altrament. Aquests drets es concreten en:

- Dret a la protecció integral, real i efectiva tant per mitjans tecnològics com per serveis policials o per qualsevol altre mitjà.
- Dret a l'atenció i a l'assistència jurídiques.
- Dret a l'atenció i l'assistència sanitàries.
- Drets econòmics.

- Dret a la recuperació social integral.
- Dret d'informació i consentiment de la dona en situació de violència masclista.

Competències dels municipis

Pel que fa als municipis, la llei estableix les competències següents:

- a) Programar, prestar i gestionar els serveis d'informació i atenció a les dones i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes especificats per aquesta llei.
- b) Prestar o gestionar altres serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, d'acord amb el que s'estableixi per mitjà d'un conveni amb l'Administració de la Generalitat.
- c) Col·laborar en la gestió de les prestacions econòmiques i les subvencions que aquesta llei estableix.
- d) Complir totes les altres funcions establertes per aquesta llei que, per raó de les competències respectives, els correspongui assumir amb relació a les dones que pateixen o han patit violència masclista.
- e) Complir les altres competències atribuïdes per disposició legal.

Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden delegar llurs competències a una mancomunitat de municipis o a altres ens locals.

Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

La Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre homes i dones és una llei que pretén assolir una igualtat efectiva real, ja que avui en dia encara hi ha una sèrie de desigualtat de drets, de polítiques, econòmiques i culturals entre homes i dones per raó de sexe. A més, com que a l'article 1.2 apartat f) d'aquesta llei preveu que

una de les finalitats de la norma és “abordar, prevenir i erradicar, d’acord amb el que disposa la normativa vigent en la matèria, tot tipus de violència masclista contra dones i infants”, aquest objectiu passa a ser el principi rector de les actuacions dels poders públics.

La Llei d’igualtat també recull la voluntat d’impulsar i fomentar la prevenció i accions de prevenció vers la violència masclista.

Una altra de les mesures que recull aquesta llei és la incorporació obligatòria d’activitats i actuacions dirigides a prevenir la violència masclista en l’àmbit educatiu.

Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

Aquesta llei s’inspira, principalment, en el Conveni d’Istanbul, que s’aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquin o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s’adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l’àmbit d’aplicació del Conveni.

La llei té la vocació d’ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere, cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. Del resultat del

treball parlamentari i de les modificacions i novetats introduïdes en són un exemple el tractament de qüestions com la violència contra les dones en la vida política, que pot tenir l’efecte de descoratjar la participació política de les dones i restringir llur capacitat d’influència en la vida pública. Una altra novetat és la regulació de la violència institucional com a àmbit, amb la definició de la diligència deguda i l’especificació que aquesta violència es pot causar tant per acció com per omissió.

També s’introdueix la regulació de les violències digitals, ateses les nombroses agressions masclistes que es produeixen amb l’ús de les xarxes socials o de tota mena de dispositius electrònics o digitals, com les suplantacions d’identitat, la publicació de fotografies o vídeos sense consentiment, o els insults i les amenaces.

Entre les modificacions més significatives resulta rellevant la inclusió d’una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa. I, a l’últim, s’introdueixen modificacions en el sentit d’ampliar els tipus de violència en l’àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals.

Les referències a les dones incloses en aquesta llei s’entén que inclouen les nenes i les adolescents i, per tant, també les dones, nenes i adolescents transgènere.

Les mesures que aquesta llei estableix tenen com a finalitats:

- a) Complir amb la diligència deguda les obligacions de sensibilització, prevenció, investigació, atenció, protecció, recuperació, reparació i sanció de la violència masclista, i també garantir la no repetició i la remoció de les estructures i pràctiques socials que l’originen i perpetuen, d’acord amb les competències atorgades a les administracions de Catalunya.

2. MARC LEGAL

---

b) Reconèixer els drets de les dones que pateixen violència masclista a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació, la reparació integral i la garantia de no revictimització.

c) Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, l'autonomia de les dones i la llibertat i l'efectivitat dels drets de les dones.

d) Establir mecanismes per fer recerca sobre violència masclista i difondre'n els resultats, i també establir mecanismes per a la sensibilització social i la informació destinada a les dones.

e) Dotar els poders públics de Catalunya de recursos suficients i d'instruments eficaços per erradicar la violència masclista en els àmbits preventiu, educatiu, de salut, formatiu, de justícia i execució penal, de participació política, dels mitjans de comunicació, digital, laboral, social i esportiu, i en la vida política i l'esfera pública de les dones.

f) Establir el catàleg de drets de les dones que es troben en situació de violència masclista, exigibles davant les administracions públiques, i també per a llurs fills i filles, a més d'assegurar l'accés gratuït de les dones als serveis públics que s'estableixin.

g) Garantir drets econòmics per a les dones que es troben en situació de violència masclista, amb la finalitat de facilitar-los el procés de recuperació i reparació integrals.

h) Avaluar cada dos anys la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integrals.

i) Establir mecanismes per a una intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, i crear-ne d'específics per abordar la violència de segon ordre, per mitjà de la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya i de la participació de les

entitats de dones, de professionals i d'organitzacions ciutadanes que actuen contra la violència masclista.

j) Assegurar la formació especialitzada, obligatòria i periòdica de tots els col·lectius professionals que intervenen en l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació destinades a les dones que pateixen violència masclista, a llurs fills i filles i a llur entorn familiar i comunitari, i també espais de reciclatge i supervisió.

k) Garantir el principi d'adequació de les mesures, per tal que a l'hora d'aplicar-les es tinguin en compte les necessitats i les demandes específiques de totes les dones que pateixen la violència masclista. El disseny i aplicació de les mesures ha de posar al centre els drets de les dones i ha de fomentar llur autonomia decisòria i la promoció de l'empoderament personal.

ACORD GOV/72/2024, de 26 de març, pel qual es defineix el servei públic d'unitat integrada d'atenció a infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals (Barnahus)

El servei públic de la unitat integrada d'atenció a infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals, Barnahus, té per objecte lluitar contra la violència sexual envers la infància i l'adolescència i protegir, tractar i recuperar específicament les víctimes en un espai únic, on les atindrà un equip multidisciplinari de professionals de diferents departaments per abordar la seva problemàtica i prevenir la victimització secundària. Aquesta intervenció es farà incorporant la perspectiva de gènere interseccional.

3

MARC CONCEPTUAL

Conceptualització segons la Llei 17/2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista i el Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista. Departament d'igualtat i Feminismes. Generalitat de Catalunya.

3.1. CONCEPTES BÀSICS

A Catalunya, la Llei 17/2020, del dret de les dones a erradicar la violència masclista inclou les seves definicions:

Violència Masclista: violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Sensibilització: el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

Prevenció: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.

Detecció: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

3. MARC CONCEPTUAL

Atenció: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.

Recuperació: el procés de desvictimització en els àmbits afectats, fet per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.

Reparació: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint-ne l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

Diligència deguda: l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes.

Victimització secundària o revictimització: el maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista i llurs fills i filles, com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitius i qualitius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades o negligents provinents d'altres agents implicats.

Consentiment sexual: la voluntat expressa, emmarcada en la llibertat sexual i en la dignitat personal, que dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals i l'avalua. La prestació del consentiment sexual s'ha de fer des de la llibertat, ha de romandre vigent durant tota la pràctica sexual i està acotada a una persona o diverses persones, a unes determinades pràctiques sexuals i a unes determinades mesures de precaució, tant davant d'un embaràs no desitjat com d'infeccions de transmissió sexual. No hi ha consentiment si l'agressor crea unes condicions o s'aprofita d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense comptar amb la voluntat de la dona.

Interseccionalitat o intersecció d'opressions: concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació, com l'origen, el color de la pell, el fenotip, l'ètnia, la religió, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la precarietat econòmica, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat o la diversitat sexual i de gènere, que fa que impactin de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha de ser tinguda en compte a l'hora d'abordar la violència masclista.

Precarietat econòmica: la situació d'una persona que percep uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.

3.2. FORMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

La violència masclista es configura per una continuïtat de situacions en què interactuen cadascuna de les formes de violència masclista amb els diferents àmbits en què es produeixen.

La violència masclista es pot exercir de manera puntual o de manera reiterada d'alguna de les formes següents:

Violència física: comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, humiliació, vexacions, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. La violència masclista també es pot dur a terme amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra l'entorn afectiu de la dona, especialment els fills i filles o altres familiars que hi conviuen o hi tinguin una relació directa, quan es dirigeixi a afligir la dona. També inclou la violència ambiental, que es duu a terme per mitjà de l'exercici de la violència sobre béns i propietats de la dona, amb valor econòmic o sentimental, o sobre els animals amb els quals té un vincle d'afecte, amb la finalitat d'afligir-la o de crear un entorn intimidatori.

Violència sexual: comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.

Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius: consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.

Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.

3. MARC CONCEPTUAL

Violència vicària: consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

Violència digital: actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació.

Violència de segon ordre: consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

S'entén que les diverses formes de violència masclista són també violència contra la dona quan s'exerceixin amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra el seu entorn afectiu, especialment contra els fills i filles o altres familiars, amb la voluntat d'afligir la dona.

FORMES DE VIOLÈNCIES MASCLISTES

Violència
vicària

Violència
sexual

Violència
física

Violència
obstètrica

Violència
econòmica

Violència
psicològica

Violència
se segon
ordre

Violència
digital

Font: Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masclistes. Departament d'igualtat i feminisme. Generalitat de Catalunya.

3.3. ÀMBITS DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

a) Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

b) Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella.

c) Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar els tipus següents:

a) Assetjament per raó de sexe: consisteix en qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, fet amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet d'ésser-ho, creant un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes.

b) Assetjament sexual: consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

c) Discriminació per embaràs o maternitat: consisteix en tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat, existent o potencial, que comporti una discriminació directa i una vulneració dels drets fonamentals a la salut, a la integritat física i moral i al treball.

d) Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) Agressions sexuals: ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar poder i abusar-ne.

b) Assetjament sexual.

c) Tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.

d) Mutilació genital femenina o risc de patir-ne: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o que en produeixi lesions, encara que consti el consentiment exprés o tàcit de la dona.

e) Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

f) Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

3. MARC CONCEPTUAL

---

g) **Feminicidis:** els assassinats i homicidis de dones per raó de gènere, les induccions al suïcidi i els suïcidis com a conseqüència de la pressió i violència exercida cap a la dona.

h) **Agressions per raó de gènere.**

i) **Vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic.**

j) **Restriccions o privacions de llibertat a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa.**

k) **Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.**

e) Violència en l'àmbit digital: violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmnia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràc-

ter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona.

f) Violència en l'àmbit institucional: accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es conegui l'existència d'un perill real o imminent i de les pràctiques o omissions revictimitzadores. La violència institucional inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.

g) Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones: la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.

h) Violència en l'àmbit educatiu: qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltrac-

tament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

ÀMBITS DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Font: Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masclistes. Departament d'igualtat i feminisme. Generalitat de Catalunya.

4

MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

El nou **Protocol marc per una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masclistes** (Departament d'Igualtat i Feminismes. Generalitat de Catalunya), és un document de bases que conté un nou paradigma d'intervenció i, per tant, reconfigura el marc conceptual des del qual comprenem les violències masclistes. Aquest paradigma posa les dones, infants i adolescents al centre. Per això, té com a fil conductor els seus **drets i necessitats**, els quals han d'orientar en tot moment la intervenció de manera que en garanteixi l'accés efectiu.

D'acord amb la *Recomanació General 35 de la CEDAW*, tot l'abordatge de les violències masclistes s'ha d'organitzar i s'ha d'orientar des de la **responsabilitat de garantir els drets de les dones, infants i adolescents en situació de violències masclistes** i aquests s'han de posar al centre de tota la intervenció.

El Protocol marc recull els drets fonamentals de dones, infants i adolescents que viuen o estan en risc de viure VM, així com els drets que els concreten i amplien, emfatitzant en algunes de les característiques que s'han de treballar especialment per les vulneracions detectades en el seu exercici. Recull també drets específics d'infants i adolescents que viuen VM. Cadascun d'aquests drets comporta obligacions de les administracions públiques de garantir-ne el

gaudiment efectiu, i de fer-ho amb **diligència deguda**. Així mateix, compromet la responsabilitat institucional i patrimonial dels poders públics i la disciplinària i professional del personal de les administracions públiques.

La diligència deguda és l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes (Art. 3.h Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista).

És imprescindible que institucions, serveis i professionals dels diferents sectors d'intervenció ens preguntem, en tot moment, quins drets estan sent vulnerats, com i per qui, amb l'objectiu d'adoptar respostes concordants que evitin la revictimització i assoleixin tant la reparació com la prevenció.

La Llei és clara en assenyalar la importància de l'estàndard de la diligència deguda en el compliment de les obligacions: la manca de diligència deguda en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de **violència institucional**.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Claus per afrontar les violències institucionals:

1. Garantir i desenvolupar el model, les pautes i els criteris que estableix el Protocol marc i els seus documents operatius o capítols complementaris: específicament hi haurà un document operatiu sobre violències institucionals.

2. Mantenir espais de coordinació intersectorial on es puguin analitzar conjuntament les omissions, mancances i pràctiques inadequades que acaben comportant possibles vulneracions de drets de les dones, infants i adolescents ateses. Aquests espais han de treballar per la permanent millora i construcció de bones pràctiques comunes.

3. Detectar i registrar, amb les eines de treball disponibles, les accions i omissions revictimitzants que es detectin. Aquest registre ha de fer-se tenint en compte els drets afectats i l'impacte en les dones, infants i adolescents, amb enfocament interseccional.

4. Informar les dones, infants i adolescents que la detecció i el registre està al servei de les seves necessitats i drets i que, per tant, poden accedir a la informació quan ho demanin.

5. Construir circuits adients d'abordatge i derivació en relació a les diferents violències institucionals, i també les mesures de prevenció i reparació vinculades.

Drets que donen continguts als drets fonamentals

- Dret a la protecció
- Dret a la reparació integral
- Dret a rebre atenció integral
- Dret d'accés a la justícia
- Dret a ser acompanyada
- Dret a entendre la informació
- Dret a l'assistència lletrada, des del moment inicial de la denúncia
- Dret d'accedir als recursos de la xarxa
- Dret a rebre informació dels processos judicials i administratius
- Dret a la confidencialitat
- Dret a obtenir còpia de la denúncia
- Drets sexuals i reproductius
- Dret a la presa de decisions autònomes
- Dret a la prevenció de les diferents formes de violència masclista a la protecció: requereix l'activació amb diligència

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Drets específics d'infants i adolescents que viuen violències masclistes

Dret a l'atenció i l'assistència psicològica d'infants i adolescents en situació de VM: és la concreció de drets fonamentals, com el dret a la igualtat i a la no-discriminació, a la dignitat humana, a la intimitat, a la seguretat, a la salut, a la protecció dels drets de la infància reconeguts internacionalment i a la reparació integral davant situacions de violència masclista. No pot obstaculitzar-se, impedir-se, o retardar-se per la negativa de l'agressor.

Com que l'atenció psicològica i educativa a infants i adolescents és clau per aconseguir-ne la reparació integral davant les violències masclistes, ha de fer-se efectiva amb la major immediatesa possible. L'agilitat de la resposta és part, en aquest cas, de la garantia de drets amb diligència deguda.

Per a l'atenció i l'assistència psicològiques dels fills i filles menors d'edat, no cal el consentiment del progenitor contra el qual hi ha sentència ferma o si hi ha indicis fonamentats de violència familiar o masclista (art. 233.11.3 Codi civil català). Tampoc cal consentiment del progenitor agressor, encara que no existeixi denúncia, si la mare dels infants o adolescents rep assistència dels serveis de la Xarxa d'abordatge en situacions de violència masclista.

En el cas d'adolescents de 16 anys o més, el seu consentiment és l'únic requisit exigible, no es requereix consentiment de progenitors (art. 236-8.2 del llibre segon del Codi civil de Catalunya).

Posar els drets i les necessitats d'infants i adolescents al centre també vol dir garantir el respecte a la seva autonomia progressiva i entendre, per exemple, en relació amb les violències sexuals, que han de ser abordades com a formes de violència masclista, tant les que pateixen nenes, nens i adolescents en l'àmbit familiar com en l'àmbit comunitari.

Es pot demanar l'exclusió de la guarda i custòdia del progenitor amb sentència ferma condemnatòria i també quan es donen indicis fonamentats de violència masclista. Han de supervisar-se les relacions personals en situacions de risc (article 233-13.2).

Cada dret comporta obligacions de les administracions públiques de garantir-ne el gaudiment efectiu i de fer-ho amb diligència deguda. Aquest respecte i compliment de les obligacions compromet la responsabilitat institucional i patrimonial dels poders públics i la disciplinària i professional del personal de les administracions públiques. M

Adoptar una **perspectiva de drets** implica que s'ha de garantir una intervenció des dels drets i necessitats de les dones, infants i adolescents, amb enfocament feminista i interseccional, i l'abordatge multidimensional i intersectorial coordinat i en xarxa, amb vocació d'intervenció sobre totes les formes i àmbits de les violències masclistes.

Parlem **d'enfocament feminista i interseccional** com el marc teòric, polític i professional des del qual s'han de comprendre les violències masclistes, les seves causes estructurals i l'impacte que poden produir, qüestions de primer ordre per organitzar una intervenció coordinada i sense revictimització.

Des dels feminismes s'ha fet un llarg camí per desnormalitzar les violències masclistes, per visibilitzar-les i per exigir polítiques públiques efectives per a la seva erradicació, com una condició bàsica perquè les dones puguem gaudir dels drets reconeguts.

La interseccionalitat, com a enfocament per a la intervenció, posa sobre la taula que els diferents eixos de desigualtats socials, com el gènere, la raça, l'ètnia, la classe social, l'orientació sexual, la discapacitat o l'edat, entre d'altres, estan relacionats entre si i configuren formes concretes de discriminació i desigualtat. La in-

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

terseccionalitat és una proposta per comprendre com les desigualtats estructurals afecten de forma diferent diferents grups socials, i el canvi passa necessàriament per transformar aquestes desigualtats estructurals.

4.1. ABORDATGE MULTIDIMENSIONAL: LES DIMENSIONS DE LA INTERVENCIÓ

Les intervencions en relació amb les violències masclistes han de desenvolupar-se equilibradament en les dimensions següents:

Dimensió política i tècnica: s'ha de fer una intervenció integral, respectuosa de la privacitat i dels drets de les dones, adolescents i infants, ha de poder dedicar-s'hi el temps suficient, amb enfocament feminista i interseccional, garantir la no-revictimització i s'han de considerar els mitjans suficients per a aquesta adequació.

Dimensió individual i social-comunitària: s'ha d'implicar tota la societat en la prevenció, la construcció de la seguretat en sentit positiu i la recuperació integral davant les violències masclistes.

Dimensió sectorial i intersectorial: aprofundir en els espais de coordinació intersectorial, a través del treball en xarxa i en circuits d'abordatge, però també hi ha una responsabilitat de no oblidar i treballar coordinadament i articuladament dins de cada sector professional.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.2. ABORDATGE INTERSECTORIAL

L'abordatge intersectorial pren com a punt de partida el ja referit model de centralitat en els drets i les necessitats de les dones, infàncies i adolescències, per organitzar les intervencions destinades a garantir-ne els drets.

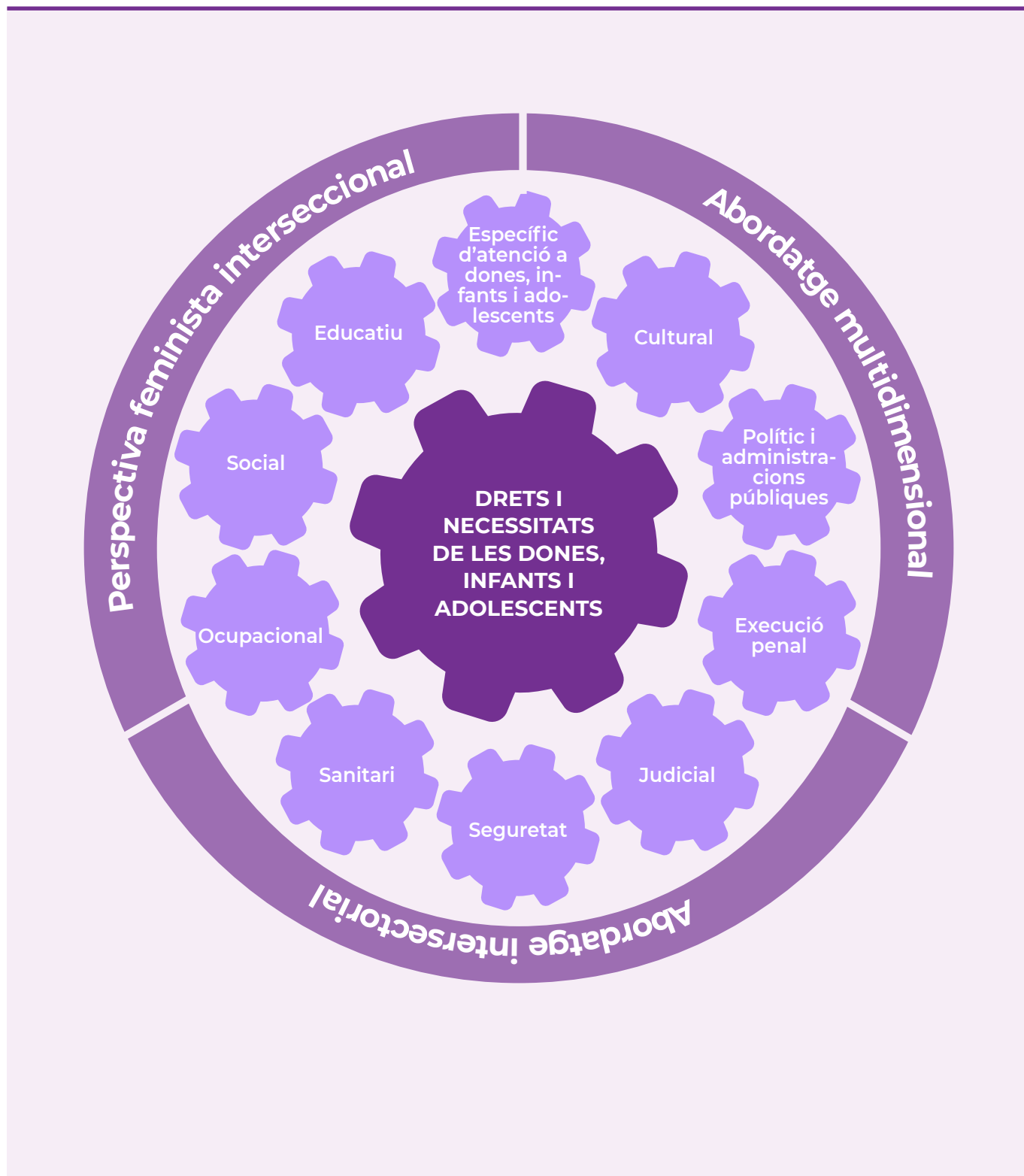
En el municipi els sectors d'intervenció que intervenen directament o indirectament en l'atenció i recuperació de les dones o en els nivells de prevenció i detecció i que formen, o haurien de formar, part de la xarxa local d'abordatge de les violències masclistes, són:

- Atenció a les dones: personal especialitzat en polítiques d'igualtat de gènere.
- Social: unitats bàsiques d'atenció primària, serveis socials especialitzats, serveis per drogodependències, serveis a la infància...
- Sanitari: centres d'assistència primària, centres de salut mental (adults, infantils), hospitals, salut sexual i reproductiva, departament de salut pública...

- Seguretat: policia local, mossos d'esquadra.
- Judicial: jutjats, medicina legal, fiscalia, col·legi de l'advocacia, equips tècnics, punt de trobada, oficina d'atenció a la víctima del delicte...
- Educatiu: departament d'Educació, centres d'educació primària i secundària, centres de recursos pedagògics, educació en el lleure...
- Polític i administracions públiques.
- Altres àmbits o departaments: promoció econòmica-ocupació, esports, habitatge, cultura, immigració, mediació cultural,...

Així mateix, sabem que les dones no s'adrecen exclusivament al sector formal per demanar informació o ajut, sinó que, sovint, compten amb el suport d'associacions o d'altres membres de la comunitat que podrien estar legitimades a participar en el circuit o en un procés de protocolització.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Font: Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masculines. Departament d'igualtat i feminisme. Generalitat de Catalunya.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.3. EL TREBALL EN XARXA

Garantir els drets de les dones a una vida lliure de violències exigeix del **treball en xarxa** permanent entre diferents sectors que intervenen en l'abordatge de les VM i d'una perspectiva d'intervenció comunitària.

Cal aclarir que les responsabilitats dels actors institucionals i dels actors socials i comunitaris no seran les mateixes. Els actors institucionals, a més de tenir la responsabilitat sobre la intervenció individual amb les dones, adolescents i infants, també han de tenir en compte la participació de la seva xarxa de proximitat per construir de forma col·lectiva la garantia de drets i no-revictimització i promoure-la.

Així mateix, hi ha serveis que tenen competències específiques d'intervenció, però tots els serveis i recursos tenen competències generals en matèria de prevenció i reparació davant les violències masclistes.

Tal com assenyala el Protocol marc, el **treball en xarxa** garanteix la intersectorialitat i permet:

- Produir col·lectivament sabers i propostes d'intervenció conjuntes.
- Dimensionar la problemàtica, les necessitats i les capacitats de dones, infants i adolescents, i professionals. Determinar quins són els drets que s'estan vulnerant.
- Operar com a espai de cura professional i de construcció de bones pràctiques.
- Veure de forma global la situació i ser-ne conscients de les diferents necessitats i obstacles particulars.
- Augmentar el coneixement mutu i la cooperació entre professionals i serveis de la xarxa.
- Renovar la motivació personal i l'interès de les persones professionals en relació amb la seva feina.

- Definir un marc conceptual i un posicionament comú davant les VM, alhora que es defineix un missatge comú i unitari davant de la ciutadania.

Claus per garantir el treball en xarxa

- 1. Fer un pacte previ per treballar des d'aquest model.** És important donar un pas més enllà del coneixement i les trobades entre professionals i serveis i plantejar-se el significat i les possibilitats del treball en xarxa.
- 2. Acceptar un compromís i un posicionament ètic** davant les violències masclistes, que passa per no negar les dificultats i per reconèixer l'agència de dones, adolescents i infants, i la centralitat de les seves necessitats i del seu accés a drets.
- 3.** També implica un **reconeixement del valor i la importància de les xarxes comunitàries** de les persones en la prevenció i en el procés de reparació integral, més enllà dels propis serveis, com a palanca de canvi. Per tant, s'ha de tenir en compte la perspectiva comunitària des del moment de la detecció i durant tot l'acompanyament.
- 4. Elaborar un pla de treball conjunt** que impliqui als diferents serveis (incloent els serveis que proporcionen les entitats especialitzades) que estan intervenint i acompanyant les dones, infants i adolescents, que posi en el centre les seves autonomies, necessitats i drets.
- 5.** Quan calgui, fer **derivacions de manera responsable**, acompanyada i àgil.
- 6. Tenir professionals de referència** dins dels serveis.
- 7.** Treballar conjuntament amb les entitats que defensen els drets de les dones, adolescents i infants que viuen violències masclistes.

8. Implicar serveis comunitaris, que estan més a prop de la ciutadania i de les dones, infants i adolescents. Cal tenir en compte que la intervenció pot planificar-se també en l'àmbit comunitari i amb altres membres de la família, sempre que això no posi en risc les dones, infants i adolescents, i es tracti d'intervencions proposades o acceptades per les persones afectades per les violències masclistes.

Propostes per incorporar l'abordatge multidimensional, intersectorial i el treball en xarxa

- Assegurar que qualsevol recurs del territori és una porta d'entrada de situacions de violències masclistes i definir-ho en els propis protocols i circuits locals. Cal concretar el que això implica en cada cas.
- Tenir present quan es planifiquin les accions formatives als equips dels diferents serveis municipals i recursos del territori que, tot i no intervenir, poden ser entrada de situacions de violències masclistes.
- Obrir un espai de reflexió dins dels circuits entorn al treball en xarxa, sobre el seu significat i les possibilitats i establir un pacte per treballar des d'aquest model.
- Els protocols locals han de recollir com es concreta aquest treball en xarxa, i assegurar la incorporació de la perspectiva de drets i poder-s'hi referenciar des de qualsevol recurs.
- Elaborar plans de treball conjunts que impliquin els diferents serveis que estan intervenint i acompanyant les dones, infants i adolescents, que posi al centre les seves necessitats i drets.
- Quan calgui, fer derivacions de manera responsable, àgil i acompanyada.

- Tenir professionals de referència dins dels serveis.
- Definir molt bé els recursos referents i les seves funcions.
- Elaborar cada servei una llista dels drets que poden ser susceptibles de vulneració dins del seu marc d'actuació, per tenir-los presents en totes les intervencions.
- Desplegar el que significa que qualsevol recurs pot ser porta d'entrada de casos de VM i que referenciar-s'hi pot dependre d'allà on la dona estableix el vincle amb la professional i, per tant, cal assegurar mecanismes per acompanyar a aquest/a professional que no té perquè estar especialitzada en VM.
- És important resoldre i arribar a acords respecte la protecció de dades entre serveis del territori.
- Establir protocols sectorials que endrecin la intervenció dins de cada sector professional (salut, social, atenció a dones, entre d'altres). També crear espais sectorials d'abordatge de les violències masclistes.
- Tenir en compte la perspectiva comunitària en la prevenció i en el procés de reparació integral.
- Establir aliances amb entitats que defensen els drets de les dones, adolescents i infants que viuen VM.
- Dur a terme accions de sensibilització i formatives sobre violències masclistes adreçades al teixit associatiu del territori, i també fer-los partícips de la prevenció i dels processos de reparació integral.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.4. EIXOS D'INTERVENCIÓ

El Protocol marc actual proposa dos eixos d'intervenció fonamentals: **la prevenció i la reparació integral**, a diferència del model anterior que n'establia quatre (prevenció, detecció, atenció i recuperació). No s'han d'interpretar de forma seqüencial o independent, sinó **d'una manera circular, en permanent retroalimentació i entrecreuament**.

Així, per exemple, quan es treballa en la reparació, no només s'ha de fer pensant en la recuperació individual de les persones afectades, sinó que també calen estratègies perquè allò que està succeint a aquella dona, infant o adolescent no es torni a repetir, el que ens situa ja en la construcció de garanties de no repetició i en l'eix de prevenció.

Dins d'aquesta nova estructuració del treball, **la prevenció** pren un pes important en entendre la prevenció des d'un triple objectiu, com a mínim:

Prevenció estructural: sensibilització, formació especialitzada, difusió i promoció de drets, recerca i promoció de masculinitats antimasclistes i igualitàries, etc.

Prevenció a nivell individual: activació de les mesures per a l'acompanyament de les dones (s'entrecreu amb l'eix de reparació integral).

Prevenció a nivell col·lectiu: donar resposta comunitària i social des de la lògica de la diligència deguda.

La **reparació integral** incorpora:

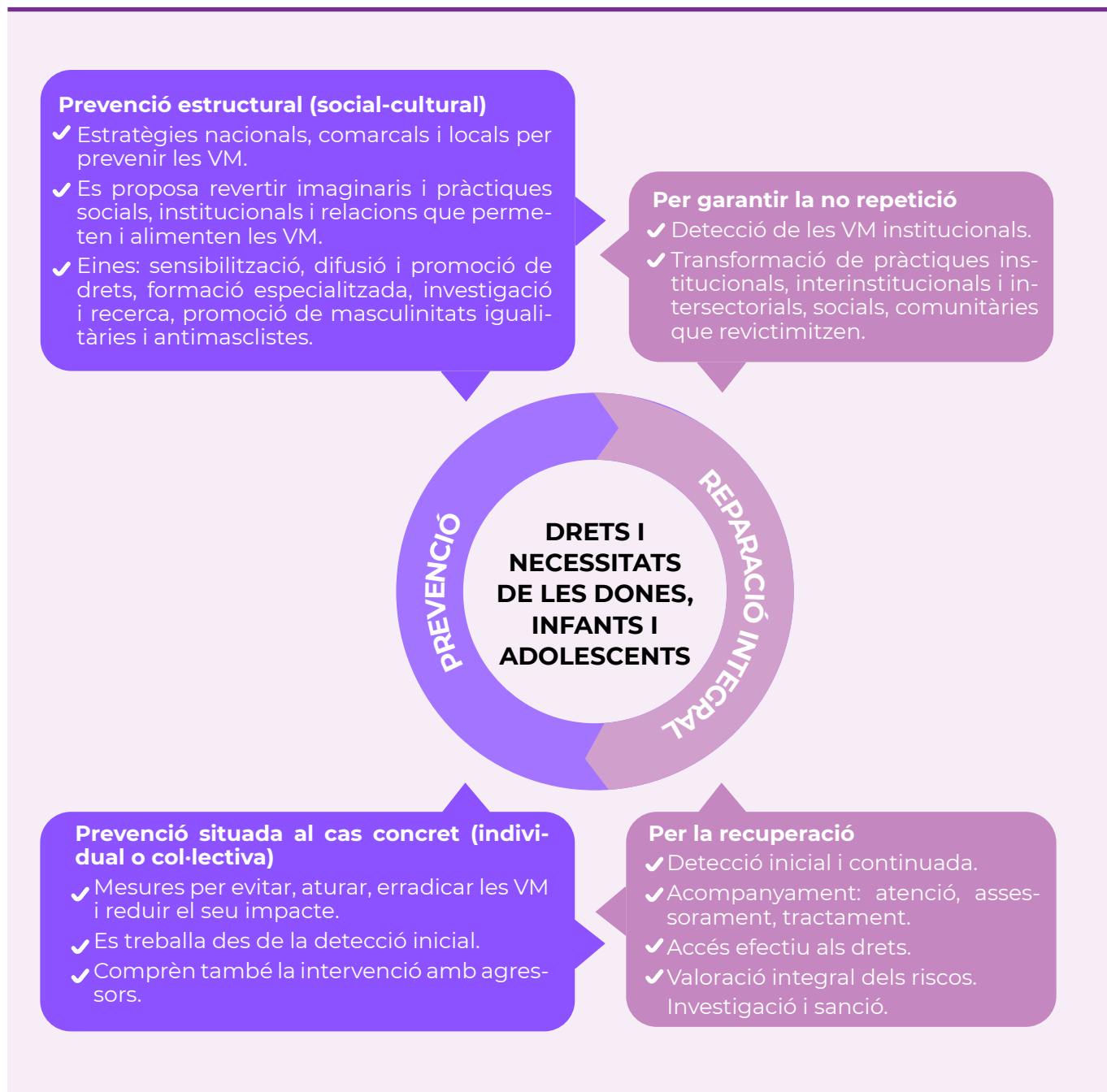
- Detecció.
- Acompanyament integral davant una situació de violència masclista des de la lògica de la garantia dels drets.
- Valoració integral dels riscos.
- Investigació i sanció.
- Reparació comunitària.

S'estableixen dues grans finalitats per a cada eix d'intervenció.

- Prevenció amb finalitat estructural (prevenció estructural).
- Prevenció amb finalitat individual (prevenció individual).
- Reparació amb finalitat de no repetició (prevenció per a la no repetició).
- Reparació amb finalitat de recuperació (prevenció per a la recuperació).

Aquesta proposta trenca amb una altra idea del model anterior, la d'entendre que els serveis estan vinculats només a un eix d'intervenció. Aquest Protocol marc emfatitza la necessitat que tots els sectors, recursos i serveis puguin treballar en l'eix prevenció i en el de reparació integral, sense perdre de vista la circularitat i la retroalimentació dels eixos.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Font: Protocol marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violència masclista. Departament d'igualtat i Feminisme. Generalitat de Catalunya

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.4.1. La prevenció

Aquest eix d'intervenció és definit per la Llei 5/2008 com el *conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne, així, la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable (art. 3.c).*

La prevenció fa referència, d'una banda, a les mesures per promoure la transformació social feminista per l'erradicació de les causes estructurals de les violències masclistes (**prevenció estructural**). Però també fa referència, d'altra banda, a la prevenció que s'organitza davant un cas concret, d'una forma concreta de violència masclista, per evitar noves expressions d'aquesta violència, la seva cronicitat o impacte.

Aquest eix té una fonamentació estructural molt important. És la primera eina que tenim per fer realitat el dret de les dones, infants i adolescents a una vida lliure de violències masclistes. Per això, ha de planificar-se i desenvolupar-se amb les dones, de qualsevol edat, nenes, adolescents, joves i grans i, en general, amb infants i adolescents, situant-les com a agents transformadors, sense que el seu protagonisme sigui exclouent en cap cas de la responsabilitat dels poders públics.

La prevenció estructural

Es desenvolupa amb l'objectiu de generar canvis institucionals, socials i culturals. Comprèn les polítiques públiques de prevenció integral de totes les formes de violència masclista.

El Govern de la Generalitat ha de garantir l'estratègia general de prevenció dins del Programa d'intervenció integral contra la violència masclista (en endavant PIIVM) vigent, que estableix els principis i les línies de treball (art.

84, Llei 5/2008). Tota la resta de poders públics, en els seus àmbits de competència, han d'articular la intervenció per prevenir les violències masclistes alineades amb l'estratègia general del país. La prevenció exigeix el compromís de tots els sectors i de tota la comunitat.

Aquest eix s'entrecrua amb l'eix de reparació perquè es nodreix de les necessitats, els patrons de repetició i els àmbits d'incidència prioritàris identificats per la realitat dels casos. A més, com s'ha apuntat, la finalitat de no-repetició en l'eix de la reparació requereix desenvolupar estratègies preventives estructurals que garanteixin els canvis identificats com a necessaris. Finalment, les activitats de prevenció estructurals són reparadores per a les dones, infants i adolescents que viuen o han viscut violències masclistes.

La prevenció té una fonamentació estructural molt important, és la primera eina que tenim per fer realitat el dret de les dones, infants i adolescents a una vida lliure de violències masclistes. Per això, ha de planificar-se i desenvolupar-se amb les dones, de qualsevol edat, nenes, adolescents, joves i grans i, en general, amb infants i adolescents, situant-les com a agents transformadors, sense que el seu protagonisme sigui exclouent en cap cas de la responsabilitat dels poders públics.

Entre les eines fonamentals de prevenció estructural destaquem: la sensibilització, la difusió i la promoció de drets, la formació especialitzada, la recerca i la promoció de masculinitats antimascclistes i igualitàries i l'acció comunitària.

La prevenció individual

Es desenvolupa davant de cada situació concreta de violències viscudes, sigui una vivència individual o que afecti un grup de dones, infants i adolescents (col·lectiva).

Fa referència a totes les mesures que les perso-

nes en situació de violències masclistes posen en marxa, amb l'acompanyament dels serveis, institucions i comunitats, per evitar, aturar, erradicar les violències i reduir-ne l'impacte. Aquest eix s'entrecrua amb el de reparació per la recuperació, ja que la finalitat de prevenir danys està present des del moment en què les violències masclistes es detecten, i és fonamental per tot el procés de recuperació.

4.4.2. La reparació integral

Està constituïda pel conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, adoptades pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que tenen per objecte garantir els drets reconeguts, per restablir tots els àmbits danyats, sense revictimització i garantint-ne la no-repetició.

La reparació integral s'orienta pel model de centralitat de les dones, infants i adolescents i a partir dels seus drets vulnerats o en risc de vulneració i les seves necessitats. Implica la necessitat d'identificar tots els àmbits i drets afectats per les violències masclistes. A vegades, no es tracta només de tornar a l'estat previ a la violència, sinó de garantir integralment els drets de les persones en situació de violència masclista i promoure les transformacions personals, socials, comunitàries, institucionals necessàries perquè tals formes de VM no tornin a succeir.

La reparació per a la no-repetició

Comprèn les polítiques públiques per garantir el dret a una vida lliure de violències masclistes, encaminades a garantir la no-repetició d'aquestes violències. L'instrument de planificació de la política pública és el Programa vigent d'intervenció integral contra les violències masclistes (art. 84).

Aquesta finalitat pren com a punt de partida la **detecció** de les violències masclistes institucionals, tant les vinculades a omissions com a males pràctiques que vulnereu drets de les dones, infants i adolescents o no en tenen en compte les necessitats. Així, tenen per finalitat erradicar les pràctiques institucionals, interinstitucionals i intersectorials, socials o comunitàries que revictimitzen i impedeixen l'erradicació de les violències masclistes.

L'eix de reparació per la no-repetició s'entrecrua amb l'eix de prevenció estructural, ja que les polítiques públiques destinades a erradicar les violències masclistes institucionals són polítiques que generen canvis estructurals en les institucions que treballen per garantir el dret a una vida lliure de violències masclistes.

La reparació per a la recuperació

Aquesta finalitat orienta la intervenció des de la detecció inicial i continuada i tot l'acompanyament (que inclou l'atenció, l'assessorament i el tractament) a les dones, infants i adolescents, per garantir l'accés efectiu als drets reconeguts.

La investigació i la sanció dels fets, en l'àmbit jurisdiccional i competencial que correspongui, pot ser part o no del procés de recuperació. Aquest procés acaba quan s'aconsegueix el restabliment de totes les àrees i àmbits danyats per la situació viscuda. És, per tant, un procés de desvictimització fet per les mateixes dones, infants i adolescents, el qual els comporta un cicle vital personal i social.

L'eix de reparació per la recuperació s'entrecrua amb l'eix de prevenció individual, ja que és essencial treballar la prevenció de danys majors quan es planteja la intervenció i com a part de la pròpia recuperació.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Eines per aconseguir aquesta finalitat:

> DETECCIÓ

Es fa amb la posada en funcionament d'instruments teòrics i tècnics per identificar i fer visible les violències masclistes, tant si apareixen de forma esporàdica com de forma estable, per conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat (art. 3.d. Llei 5/2008 de 24 d'abril).

És important remarcar que no és una fase inicial i tancada de la intervenció, sinó una pràctica conjunta i contínua entre les professionals i les dones, infants i adolescents, necessària per la garantia de drets, i que requereix una mirada integral quant a formes i àmbits de les violències masclistes. Les persones professionals que treballen en l'atenció directa saben que, encara que les dones, infants i adolescents explicitin algunes formes de violències masclistes en un àmbit concret, habitualment altres formes més invisibilitzades, ocultes i normalitzades poden estar donant-se, haver-se donat en el passat o activar-se amb el propi procés de recuperació i sortida. És essencial abordar-les totes durant la intervenció.

Cal valorar i avaluar no només els riscos sinó també les necessitats de les dones, infants i adolescents en cada situació i en tots els àmbits que les envolten, per garantir un acompanyament integral i alhora reparador.

Així, la detecció s'ha de mantenir activa al llarg de tot el procés de recuperació perquè permet organitzar l'acompanyament, les prioritats, avaluar els riscos actuals, donar resposta a les noves necessitats i garantir els drets vulnerats o amenaçats. Tot això és el que coneixem com a seguiment i actualització de la detecció.

> ACOMPANYAMENT INTEGRAL

És la principal eina d'intervenció amb dones, infants i adolescents. Fa referència al conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments (art. 3.e).

Aquest acompanyament, com tota la intervenció, ha de fer-se des de l'enfocament feminista i interseccional, oferint una escolta activa a les dones, adolescents i infants. Ha de facilitar la identificació de les seves necessitats i informar de manera clara i comprensible sobre els drets, els serveis i recursos, especialment els d'urgència i protecció, però també els de referència, per atendre futures consultes, dubtes i noves necessitats.

S'ha de garantir la coordinació necessària per fer efectiu el dret a l'atenció jurídica (art. 41) i a l'assistència jurídica gratuïta (art 42) a les dones, infants i adolescents que pateixen o han patit qualsevol de les formes de violència masclista reconegudes.

Tots els espais que fan detecció, atenció, acompanyament i/o tractament han de poder proporcionar a les dones, infants i adolescents, si així ho requereixen, un informe en els termes acordats per a cada servei. Cal garantir el dret d'accés a la informació produïda a partir de la intervenció professional i institucional. Es garanteix, d'aquesta manera, el dret d'accés a la informació produïda a partir de la intervenció professional i institucional.

És important que aquests informes, en la mesura en què sigui possible, s'elaborin interdisciplinàriament i en xarxa, i que es defugui d'interpretacions revictimitzadores.

Els equips professionals que hagin d'elaborar aquests informes a petició de les dones, infants i adolescents han de rebre l'acompanyament

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

de la institució o del servei, amb l'assessorament jurídic necessari que s'ha d'estendre a la compareixença possible en judicis, en relació amb la seva funció professional.

Per tal d'orientar aquesta tasca professional, es farà una guia per a l'elaboració d'informes i l'acompanyament de professionals en les obligacions que se'n derivin.

L'acompanyament amb diligència deguda implica també acompanyar les dones, infants i adolescents en l'expressió i la clarificació de les situacions de violència viscuda, personalitzar l'atenció a partir de la comprensió de les seves demandes, expectatives i de la seva autonomia, i treballar molt especialment la noció d'autonomia progressiva i interès superior d'infants i adolescents.

És important també defugir de la reinterpretació dels fets i facilitar elements en el discurs que ajudin a la reformulació i a la reflexió conjunta. Cal evitar actituds paternalistes i judicis de valor sobre les actuacions i decisions de les dones, infants i adolescents, tot i que rebutgin els recursos i serveis oferts i decideixin utilitzar els seus propis recursos.

La detecció, que pot fer-se des de recursos socials, sanitaris, de seguretat, judicials, laborals, d'assessorament a dones, educatius i comunitaris, requereix d'una immediata valoració del cas i de la situació de risc, mitjançant indicadors específics que poden ser força diferents segons quina sigui la casuística (formes i àmbits de violència masclista compromesos, interseccions presents, etc.).

> VALORACIÓ INTEGRAL DELS RISCOS

La noció de risc ha de concretar-se en relació amb l'especificitat de les intervencions que siguin necessàries en un moment determinat. El punt de partida és que el risc de patir violències masclistes és generalitzat i té a veure amb les conseqüències de viure en una societat patriarcal i no igualitària.

Aquest context de risc es concreta en les situacions en què intervenim, per això és important disposar d'eines que permetin identificar, per exemple, el risc que succeeixin a curt termini actes violents greus fets per la seva parella o ex parella, com fa el Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona (RVD-BCN) i el Protocolo de valoración forense urgente del riesgo de violencia de género, elaborat pel Consejo médico forense del Ministerio de Justicia del Estado Español.

Però també cal tenir en compte les limitacions d'aquestes eines i, per tant, la necessitat de treballar i de desenvolupar diferents recursos que millorin la capacitat per fer valoracions de risc més ajustades.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

> INVESTIGACIÓ I SANCIÓ

La investigació i la sanció no sempre formen part dels processos de recuperació de les dones, infants i adolescents. Les dones no sempre judicialitzen les violències viscudes, ni tampoc és sempre una necessitat prioritària. De fet, són poques encara les que ho fan.

Perquè això sigui una realitat, la investigació i sanció han d'enfortir la perspectiva victimològica i donar garanties de no-revictimització.

Per exemple, sovint els temps, les necessitats i les possibilitats de les dones, infants i adolescents de sostenir un procés d'investigació i sanció no són els mateixos que marquen els cossos de seguretat i els operadors jurídics (fiscalia, advocacia o judicatura). Això requereix arribar a acords amb les dones, garantint el respecte als seus drets, ritmes i autonomia en la presa de decisions.

És clau desenvolupar la coordinació i la col·laboració entre tots els organismes que poden aportar informació valuosa per les tasques d'investigació i sanció, i garantir la formació contínua i especialitzada i capacitació del personal. En els cursos de formació s'hi han d'incloure la perspectiva de gènere, les causes estructurals i socials de la violència masclista, les seves característiques, causes, efectes i conseqüències i la intersecció d'altres identitats amb la violència masclista.

4.5. PRINCIPIS ORIENTADORS EN LES INTERVENCIIONS DELS PODERS PÚBLICS

Els principis que recull la nova Llei 17/2020 són:

- a)** L'obligatorietat d'assegurar l'efectivitat dels drets de les dones i d'assegurar que visquin una vida lliure de violències, tot considerant la dimensió dels drets humans, de la qualitat democràtica i de la vigència de l'estat de dret.
- b)** El compromís de no-discriminació de les dones, evitant que els poders públics les discriminin, depurant responsabilitats quan qui pertanyi o treballi per a les administracions exerceixi actes de discriminació i protegint-les davant de les discriminacions que puguin causar tercers.
- c)** La consideració del caràcter estructural i de la naturalesa multicausal i multidimensional de la violència masclista, especialment pel que fa a la implicació de tots els agents responsables dels sistemes de sensibilització, detecció, atenció i reparació.
- d)** La consideració de l'impacte individual en la dona que pateix la violència masclista directament, i també de l'impacte col·lectiu en les altres persones que en són coneixedores i que assisteixen a la resposta de les administracions.
- e)** La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en compte tots els danys que les dones i llurs fills i filles pateixen com a conseqüència de la violència masclista. Aquests danys, que inclouen la utilització de la síndrome d'alienació parental, impacten en l'esfera física, emocional, digital, econòmica, laboral, comunitària i social.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

- f)** La transversalitat de les mesures, de manera que cada poder públic implicat ha de definir accions específiques i coordinades, des del seu àmbit d'intervenció, d'acord amb models d'intervenció globals, en el marc dels programes quadriennals d'intervenció integral contra la violència masclista a Catalunya.
- g)** La consideració de la diversitat de les dones i de la interseccionalitat. La violència masclista provoca un impacte agreujat i diferenciat quan concorre amb altres motius de discriminació, com l'origen, el fenotip, el grup ètnic, la religió, la situació migratòria, l'edat, la classe social, la discapacitat física o intel·lectual, l'estat serològic, la toxicomania o qualsevol altre addicció, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere.
- h)** La consideració que totes les mesures han de garantir que s'atorgui prioritat a les preocupacions, els drets, l'empoderament i la seguretat de les dones, i també a llur participació efectiva i en condicions d'igualtat en l'adopció de decisions.
- i)** La proximitat i l'equilibri de les intervencions en tot el territori, assegurant una atenció específica a les zones rurals i a les dones amb discapacitat d'aquestes zones.
- j)** El compromís que la construcció de les respostes a la violència masclista s'ha de fer posant els drets de les dones al centre i partint de les necessitats específiques i les experiències de les dones en situacions de violència, a partir de les metodologies i les pràctiques que la societat civil i acadèmica i les organitzacions feministes, especialment, han anat definint per mitjà de l'experiència.
- k)** La consideració de les vulneracions que pateixen dones de determinats col·lectius en situacions específiques, d'acord amb el capítol 5 del títol III.
- l)** El compromís actiu de garantir la protecció de les dades de caràcter personal de les dones en situació de violència, i també de les altres persones implicades o dels testimonis, d'acord amb la legislació aplicable. S'ha de garantir igualment la protecció de les dades de caràcter personal dels professionals de la xarxa que hi estiguin implicats.
- m)** El compromís actiu d'evitar la victimització secundària i les violències institucionals contra les dones i llurs fills i filles i l'adopció de mesures que impedeixin la reproducció o la perpetuació dels estereotips sobre les dones i la violència masclista.
- n)** La formació obligatòria i periòdica sobre perspectiva de gènere, d'infància i de diversitat dels professionals que atenen directament o indirectament les dones en situacions de violència, per treballar prejudicis i estereotips, i també l'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, se n'ha de garantir l'especialització.
- o)** El foment dels instruments de col·laboració i cooperació entre les administracions públiques per a totes les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista i, especialment, el disseny, el seguiment, l'avaluació i la rendició de comptes de les mesures i dels recursos que s'han d'aplicar.
- p)** El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les organitzacions socials, especialment les de dones, com els consells de dones, el moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per erradicar la violència masclista.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

---

q) La participació professional i social, que implica comptar amb tots els professionals dels diferents àmbits que puguin atendre la complexitat de les formes de violència masclista i amb el criteri i la participació dels col·lectius afectats.

r) La rendició de comptes anual de les administracions que dissenyen i duen a terme les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista, que permeti d'analitzar-ne el grau d'aplicació, la efectivitat i la possibilitat d'introduir-hi millores.

s) La creació periòdica d'espais d'intercanvi d'informació i experiències entre el sector professional dels diferents àmbits d'atenció a la violència masclista, el de les dones afectades i el dels col·lectius de dones que es dediquen a l'abordatge d'aquesta.

t) La necessitat de vetllar per la celeritat de les intervencions, per tal de fer possible una atenció adequada i evitar l'increment del risc o de la victimització.

u) La prohibició de la mediació si hi ha implicada una dona que ha patit o pateix qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o en l'àmbit familiar.

v) La vinculació del Govern i del conjunt de les administracions catalanes amb els drets de les dones i el compliment del principi d'igualtat de totes les persones que viuen a Catalunya, d'acord amb l'article 37 de l'Estatut d'autonomia i els tractats internacionals de drets humans.

w) El fet que les violències digitals poden amplificar la violència masclista i causen un impacte greu, permanent i reiterat en les dones.

x) El foment dels instruments de sensibilització, prevenció i col·laboració en la formació dels professionals i dels futurs professionals, de la comunicació, de la informació i de la publicitat, sobre els principis rectors d'aquesta llei, les bones pràctiques i els codis deontològics per contribuir a erradicar la violència masclista.

Responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals:

1. Els diferents graus de responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals depenen de la intensitat de l'actuació de l'Administració i de l'impacte negatiu i els riscos que provoqui en els drets fonamentals de les dones.

2. La responsabilitat per les actuacions de les administracions competents comprèn, a més de llur responsabilitat patrimonial, la responsabilitat disciplinària del personal actuant, sigui funcional o laboral, d'acord amb el que estableixen la Llei de l'Estat 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

3. En els procediments administratius en què calgui pronunciar-se respecte a la responsabilitat de les administracions per violència institucional envers una dona o un grup de dones, tenen la consideració de part interessada les entitats, associacions i organitzacions legalment constituïdes que tinguin entre llurs finalitats la defensa i la promoció dels drets de les dones, i també els sindicats i les associacions professionals. Aquest reconeixement resta subjecte al consentiment de les dones afectades, sens perjudici del que estableix l'article 12.3 de la Llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o la norma que

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

la substitueixi, amb relació als litigis sobre assetjament sexual i assetjament per raó de sexe que es produeixin.

4. Les administracions públiques de Catalunya han d'oferir suport a les dones que decideixin iniciar un procediment de reclamació de responsabilitat.

5. Les administracions públiques de Catalunya han d'elaborar un model d'atenció que tingui com a finalitat establir el marc de llur actuació per garantir que no es duu a terme la victimització secundària de les dones. El model d'atenció s'ha de desplegar per mitjà d'un protocol, que és el document que recull els aspectes tècnics i organitzatius necessaris per implantar-lo. La reparació pels actes de violència institucional comprèn l'anul·lació de l'acte, sempre que sigui possible i no revictimitzi la dona, i la revisió de la pràctica que va donar lloc a la violència institucional.

6. Les administracions públiques de Catalunya han d'efectuar anualment avaluacions de victimització de les dones i de llurs fills i filles inclosos en els circuits d'abordatge de la violència masclista, incloent-hi els processos judicials. El resultat d'aquestes avaluacions s'ha d'exposar al Parlament de Catalunya i s'ha de publicar perquè sigui conegut per la societat civil. Així mateix, s'ha de comunicar al Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i el Ministeri de Justícia si les avaluacions afecten llurs àmbits de competència.

Formació de professionals

1. El Govern ha de garantir que es dugui a terme la formació contínua i especialitzada de capacitat de tots els professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència, la recuperació i la reparació en situacions de violència masclista.

2. El Govern ha de promoure la formació específica d'especialització i capacitat del personal inspector de treball i del personal judicial i no judicial al servei de l'Administració de justícia, del personal dels cossos de seguretat, del personal de l'Institut de medicina legal i ciències forenses de Catalunya adscrit a les unitats de valoració forense integral, del personal de tots els serveis de la Secretaria de mesures penals, reinserció i atenció a la víctima i de la Fiscalia a Catalunya que intervinguin en els processos judicials relacionats amb la violència masclista. S'ha de garantir des de les primeres actuacions en el procediment judicial l'especialització dels metges forenses, que han de formar part de les unitats de valoració forense integral.

3. Els col·legis professionals, les organitzacions sindicals i empresarials i les administracions públiques competents han d'assegurar que la formació i la capacitat específiques a què fa referència aquest article s'incorporin als programes de formació corresponents.

4. La formació ha d'incloure programes de suport i cura dels professionals implicats en el tractament de la violència masclista per tal de prevenir i evitar els riscos laborals associats a aquesta activitat professional. S'ha de garantir a tots els professionals amb independència del tipus de vinculació que tinguin amb l'administració competent.

5. En els cursos de formació a què fa referència aquest article s'hi han incloure la perspectiva de gènere, les causes estructurals i socials de la violència masclista, les seves característiques, causes, efectes i conseqüències, i la intersecció d'altres identitats amb la violència masclista.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.6. VALORACIÓ DEL CAS I DEL RISC. RVD-BCN

Les situacions de violència sovint no són identificades com a abusives ni per la persona que les pateix ni per qui les exerceix, ja que poden quedar justificades o normalitzades dins d'una dinàmica abusiva, especialment quan es produeixen en el context de la parella. També pot ser que com a professionals es tinguin dificultats per identificar-les, ja que aquestes conductes sovint són tolerades o justificades per patrons culturals i socials. Per això, és important tenir en compte el tipus de demanda en cada situació.

En la majoria de casos, una persona que viu situacions d'abús o violència masclista inicialment no reconeix ni verbalitza aquesta situació, bé per por, vergonya o per falta de consciència sobre la violència que està patint. Per tant, cal distingir entre:

Demanda implícita: Situacions en què se sospita que la persona es troba en una situació de violència, abús o vulnerabilitat, però no ho reconeix ni ho verbalitza explícitament.

Demanda explícita: Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé, és conscient que pateix abusos o fins i tot sol·licita ajuda de manera directa. En aquest cas, la violència és explícita i confirmada.

És essencial també considerar el posicionament de la persona davant la seva demanda, la seva consciència sobre la situació que està vivint i els seus recursos personals i socials per afrontar-la.

La valoració del cas es fa un cop detectada la situació de violència i inclou principalment:

- Avaluar la xarxa de suport de la persona.
- Avaluar els seus recursos propis.
- Avaluar el risc de patir més violència.
- Avaluar el risc per la integritat física o psicològica de la persona.

Les preguntes que cal respondre en la valoració del cas són:

- Quines dinàmiques estan ocorrent?
- En quin context es produeixen aquestes dinàmiques?
- Hi ha algun factor que hagi desencadenat aquestes dinàmiques en aquest moment?
- Quina és la història d'aquestes dinàmiques?
- Quines són les necessitats que cal atendre?
- Quin és el pronòstic inicial de recuperació?

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

A més, cal fer una anàlisi més profunda que s'haurà de registrar a l'expedient de la persona, tenint en compte:

- Tipologia dels maltractaments identificats a partir de les situacions viscudes: física, psicològica, sexual, social i econòmica.
- Freqüència, durada i intensitat dels episodis durant els últims mesos.
- Extensió a altres persones, com infants, adolescents o persones grans.
- Relació amb els fills i filles.
- Gravat de la situació.
- Recursos materials i socials disponibles.
- Antecedents de maltractaments de la persona.
- Actituds i creences de la persona i com poden influir en el procés.
- Impacte sobre la salut i la capacitat per afrontar el trencament de la relació.
- Decisió de la persona i la situació de risc.

Existeixen diverses escales de valoració de risc i llistats d'indicadors per avaluar l'estat emocional de la persona, amb l'objectiu de dur a terme una valoració objectiva del risc. Aquesta valoració pot ser utilitzada en la derivació de la persona a altres serveis o fins i tot en l'àmbit judicial com una eina validada indicativa de la violència viscuda, tot i que no tingui caràcter probatori.

La valoració pot fer-se conjuntament amb la persona afectada, sempre que la seva demanda i consciència sobre la violència viscuda ho permetin.

Seguretat i informació durant el procés d'atenció

Durant tot el procés d'atenció s'ha de garantir la seguretat de la persona i proporcionar-li informació detallada sobre els recursos i procediments disponibles per resoldre la situació. Els equips professionals han d'oferir una atenció de qualitat que situï la persona al centre del procés, potenciant les seves habilitats personals i evitant la victimització secundària.

Un cop feta la valoració del cas i del risc, es determinarà si la situació requereix una intervenció urgent, no urgent o una actuació d'emergència.

Tipus d'atenció:

Atenció no urgent: Situacions que no requereixen una actuació immediata, ja que no es percep risc imminent per a la integritat física de la persona ni dels seus fills o filles. Tot i això, es comencen les gestions i derivacions pertinents segons les necessitats identificades.

Atenció urgent: Situacions que requereixen una actuació immediata, donada la gravetat dels fets i el risc per a la integritat física de la persona o els seus fills o filles (especialment quan el fet acaba de succeir).

Atenció d'emergència: Situacions amb un risc alt i imminent per a la integritat física de la persona o dels seus fills o filles, suposant una amenaça per a la seva vida.

El RVD-BCN és l'eina que ajuda els i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència de gènere a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus de la parella o exparella. De moment, és l'únic instrument consensuat per portar a terme aquesta valoració.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

Perquè es necessita un instrument de valoració del risc que:

- Sigui compartit entre els diferents serveis que intervenen en un cas determinat, de manera que a igual informació igual valoració.
- Elimini la subjectivitat professional per valorar el risc, però al mateix temps permeti adequar aquesta valoració a la singularitat de determinats casos.
- La reavaluació sigui una de les seves característiques definitòries.
- Incorpori factors de vulnerabilitat i de percepció de la dona.
- Incorpori la funció d'alerta davant circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

1. Objectiu

Proporcionar als i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista una eina que els ajudi a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus de la parella o exparella.

2. Característiques

- Incorpora factors de risc contrastats i vàlids per valorar la probabilitat i immediatesa del risc que es produeixin actes violents.
- Té un caràcter indicatiu i no pas probatori. Ajuda el o la professional a valorar el risc que es produeixin actes violents.

3. Funcions

- Valorar el risc.
- Registrar quina actuació es duu a terme en

funció de la valoració del risc actual existent.

- Alertar sobre possibles circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

4. Quan cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan el o la professional té coneixement que la dona viu una situació de violència o ella mateixa ho expressa.
- Sempre que es modifiquin les circumstàncies de la situació en què es troba la dona i que puguin fer variar el risc de violència.
- Preventivament cada 3 mesos.

5. Quan no cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan ja hi ha una valoració actual del risc i no disposem d'informació addicional. Per exemple: la dona té protecció policial les 24 hores per mandat judicial; quan ja hi ha un altre servei que ha aplicat el protocol en l'últim mes i les circumstàncies no han canviat des d'aleshores, etc.
- L'agressor es troba ingressat a presó sense permisos, llevat que:
  - Hi hagi la possibilitat que pugui induir l'agressió a través de tercers (família o d'altres).
  - Estigui prevista la sortida de la presó (permisos o sortida definitiva) i calgui activar la funció d'alerta de l'RVD-BCN.

6. Estructura

6.1 Valoració del risc

Llista de factors de risc: s'han seleccionat un total de 16 factors de risc amb tres opcions de resposta ("sí", "no" i "es desconeix"). Estan agrupats en cinc categories:

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

1. Història de conducta violenta del presumpte maltractador
2. Amenaces i/o abusos greus contra la dona
3. Circumstàncies agreujants
4. Factors de vulnerabilitat de la dona
5. Percepció de la situació de risc per part de la dona

La suma de respostes afirmatives indica un nivell de risc segons els intervals definits a l'R-VD-BCN:

1. Risc baix (d'1 a 7 punts)
2. Risc mitjà (8 o 9 punts)
3. Alt risc (de 10 a 16 punts)

Quantitat de factors de risc sobre els quals es disposa d'informació: aquest protocol és útil si es disposa d'informació de 7 factors de risc o més. En el cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

Presència d'altres factors de risc clau per valorar el risc que el o la professional troba a faltar a la llista anterior: hi ha factors de risc que, tot i ser importants, es donen solament en alguns casos, motiu pel qual s'ha desestimat incorporar-los a la llista, però sí que cal tenir-los en compte a l'hora de fer la valoració final del risc existent.

Per exemple:

- Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.
- Hi ha indicis que la parella o exparella té intenció de matar-la.

6.2 Descripció de l'actuació feta en funció del risc

Breu descripció de la intervenció duta a terme directament vinculada a la valoració del risc.

6.3 Circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur (alerta)

Per exemple: l'agressor surt de la presó (per permisos o sortida definitiva), l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.

7. Metodologia

- Ha d'emplenar el formulari el o la professional que està atenent la dona.
- Ho ha de fer a partir de la informació que li proporciona la mateixa dona i, si hi té accés, també a partir de la informació que li proporcionen altres serveis i la documentació disponible (sentències judicials, etc.).
- Les preguntes no s'han de formular com si es tractés de l'administració d'un qüestionari. Sovint la dona proporciona informació útil de manera espontània, o bé és el o la professional qui pregunta a la dona d'una manera flexible i en el moment oportú en el context d'una entrevista o, segons el tipus de servei que es tracti i com es trobi la dona, en el decurs de diferents entrevistes.
- No està dissenyat com un qüestionari que la dona pugui emplenar directament.

>> En l'annex 7.4 s'amplia la informació.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

4.7. PROTECCIÓ DE DADES

El capítol VIII, sobre protecció de dades personals en els circuits territorials (*Protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista. Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya*) estableix unes instruccions que permeten i afavoreixen el treball en xarxa amb les garanties necessàries per a dones, adolescents i infants, en relació amb el tractament de les seves dades personals.

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, disposa en l'article 11.1 que "totes les persones professionals, especialment les professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista, d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral".

L'article 78 de la mateixa llei regula que "les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de gestionar adequadament els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral i les prestacions econòmiques previstes per aquesta llei, i també d'altres que s'estableixin per llei i que estiguin relacionades amb la violència masclista".

També l'article 85 que regula els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista i concretament en el punt 2.b recull l'obligació d'establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluida entre els organismes implicats.

>> Reviseu l'annex 7.2 per ampliar aquesta informació.

4.8. ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'acreditació de la condició de dona en situació de violència de gènere s'ha de fer amb els mitjans de prova qualificats, que preveu la Llei 5/2008, de 24 d'abril i que actualitza la Resolució de 2 de desembre de 2021, de la Secretaria d'estat d'igualtat i contra la violència de gènere, per la qual es publica l'acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat, d'11 de novembre de 2021, relatiu a l'acreditació de les situacions de violència de gènere.

L'acreditació de naturalesa administrativa de les situacions de violència de gènere objecte dels procediments bàsics d'acreditació a què es refereix aquest acord podrà ser sol·licitada per les dones que es trobin en les situacions següents:

- Víctimes que es trobin en procés de presa de decisió de denunciar.
- Víctimes respecte de les quals el procediment judicial hagi quedat arxivat o sobresegut.
- Víctimes que han interposat denúncia i el procediment penal s'estigui instruint.
- Víctimes amb sentència condemnatòria ferma amb pena o penes ja extingides per prescripció, mort del penat, compliment de la condemna, entre altres causes, o ordre de protecció que hagi quedat inactiva (les mesures imposades ja no estan en vigor), per sentència absolutòria o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- Víctimes a què s'hagi denegat l'ordre de protecció, però hi hagi diligències penals obertes.
- Quan hi hagi antecedents previs de denúncia o quan s'hagi retirat.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

El procediment s'iniciarà amb la sol·licitud de la interessada de l'acreditació administrativa de la situació de violència de gènere, a la qual, amb caràcter general, es podrà requerir que aporti la documentació següent:

- Sol·licitud en model oficial establert per cada administració pública competent, signada per la sol·licitant, en què s'hi faci constar la sol·licitud d'emissió de l'acreditació administrativa de la situació de violència de gènere.
- Còpia del DNI/NIE/passaport de la sol·licitant, llevat que la sol·licitant n'autoritzi o consenti expressament a l'Administració pública la consulta.
- Autorització de comunicació i tractament de dades personals signada per la sol·licitant, de conformitat amb la legislació vigent de protecció de dades de caràcter personal.
- Si es tracta de víctimes de violència de gènere amb sentència condemnatòria, quan la pena o penes imposades en aquesta (per exemple, pena d'allunyament, prohibició de residència, prohibició de comunicació, prohibició de port d'armes) estiguin extingides per prescripció, mort del penat, compliment de la condemna o altres causes, o si en el seu moment es va dictar ordre de protecció a favor seu, però les mesures imposades ja no es troben en vigor, s'aportarà còpia de la sentència, interlocutòria, ordre de protecció o resolució que sigui procedent.
- La sol·licitant podrà autoritzar l'Administració pública competent perquè la sentència i l'ordre de protecció siguin sol·licitades per aquesta als punts de coordinació de les ordres de protecció que tenen accés a les dades de SIRAJ (Ministeri de Justícia).

- En cas que els fets provats de la sentència continguin extrems especialment sensibles per a la intimitat de la víctima, i la utilització dels quals pugui suposar la seva revictimització, es pot aportar una certificació de la decisió testimoniada pel jutjat.

L'acreditació administrativa de la situació de violència de gènere serà lliurada a la dona que ho sol·liciti juntament amb un document en què consti que ha estat informada dels seus drets com a víctima, dels recursos existents, de la possibilitat de denúncia i del dret a la justícia gratuïta conforme al model recollit a l'Annex.

Llista d'organismes, recursos i serveis que, d'acord amb l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, acrediten les situacions de violència de gènere:

- Oficines de l'Institut Català de les Dones, Serveis Socials i serveis de la Direcció General per a l'erradicació de les violències masclistes.
- Serveis d'intervenció especialitzada (SIE).
- Serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD).
- Oficina d'atenció a la víctima del delictes (O-AVD).
- Recursos públics d'acolliment i entitats subvencionades per una administració pública concreta per a l'atenció de dones víctimes de la violència de gènere.

>> En l'annex 7.3, hi trobareu els models corresponents.

5

NOVA METODOLOGIA DE TREBALL

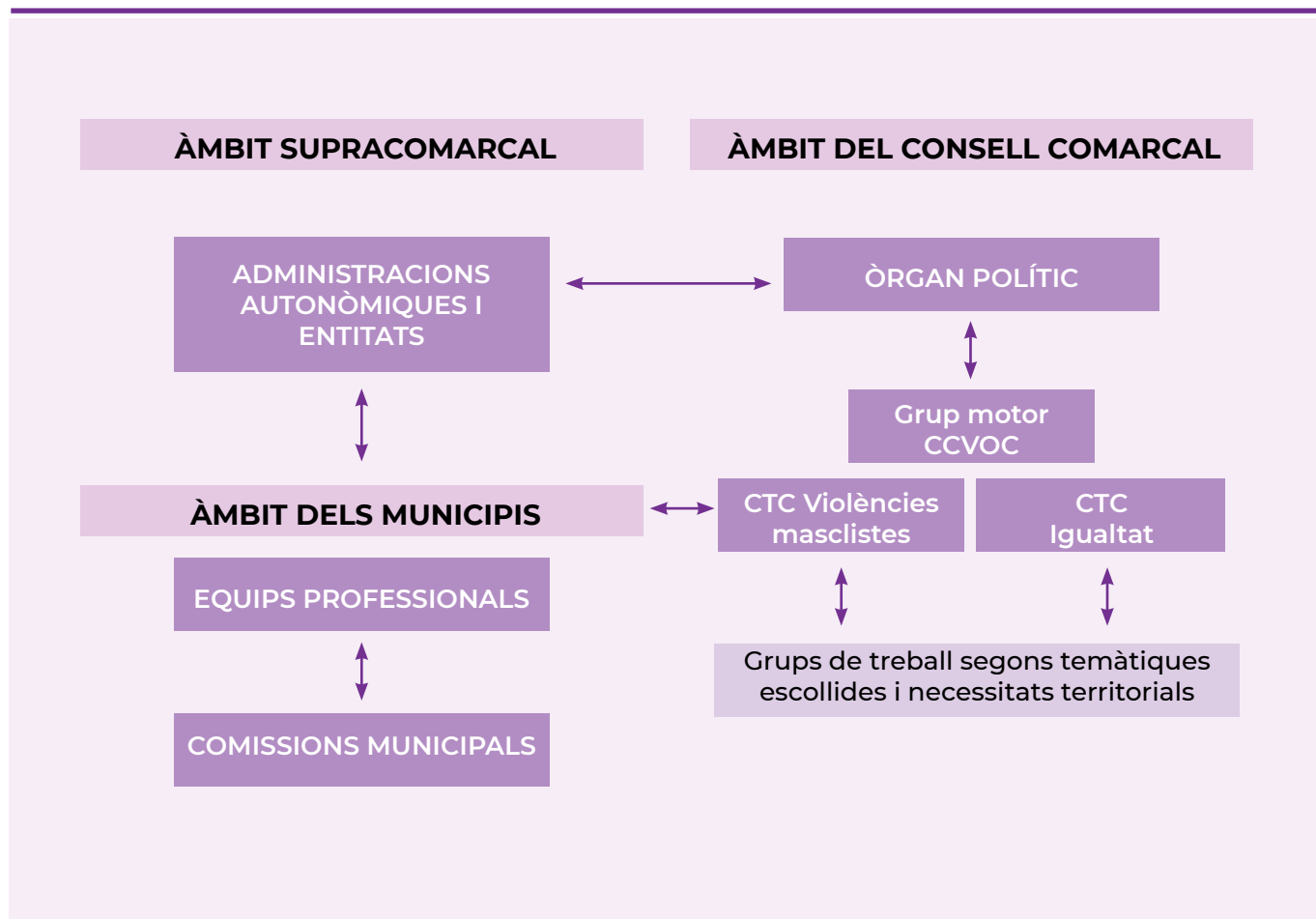
A partir del Protocol marc per una intervenció amb la diligència deguda en situacions de violències masclistes, es promouen el desenvolupament de diversos circuits territorials per al seu abordatge, per tal d'establir una xarxa territorial i coordinada que vetlli pel desplegament i la millora d'un model d'intervenció integral.

L'abordatge correcte de la violència masclista requereix la implicació i el treball en xarxa dels diferents nivells organitzatius i dels diferents àmbits que treballen aspectes de la violència

masclista en el territori. Per assolir aquesta representació multisectorial, es proposa una nova metodologia de treball que s'organitza seguint l'esquema següent:

- Grup motor.
- Comissió Tècnica Comarcal per a l'abordatge de les Violències Masclistes.
- Comissió Tècnica Comarcal d'Igualtat.
- Grups de treball.

4. MODEL I EINES PER A LA INTERVENCIÓ

5. NOVA METODOLOGIA DE TREBALL

5.1. EL GRUP MOTOR

El grup motor serà l'encarregat de vetllar pel bon funcionament de les comissions i dels grups de treball. Aquesta comissió està coordinada per les tècniques referents del Consell Comarcal, especialment les de SIAD i Igualtat, i assumeix les funcions següents:

- Construcció d'un espai de trobada idoni i dotat dels recursos necessaris per al bon desenvolupament de les reunions.
- Gestió les convocatòries i proposar l'ordre del dia.
- Conducció de les reunions.
- Promoció de la reflexió sobre la coordinació professional i proposició, si s'escau, d'estratègies de millora.
- Facilitació d'informació, recursos i documents de treball que permetin intercanviar coneixements, criteris i experiències.
- Suport als diferents serveis i cura del bon funcionament dels grups de treball.
- Recollida de necessitats formatives i cerca de les persones professionals expertes per desenvolupar aquesta formació.
- Recollida de les necessitats i propostes i gestió de les consultes.

5.2. COMISSIÓ TÈCNICA COMARCAL (CTC) PER A L'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

La xarxa comarcal d'abordatge de les violències masclistes es fa operativa mitjançant la Comissió Tècnica Comarcal (CTC) que representa l'òrgan tècnic responsable de dinamitzar la xarxa i de fer el seguiment del funcionament del protocol, i també d'impulsar les millores necessàries perquè tant la xarxa com el protocol s'adaptin a les necessitats i a la realitat canviant de la comarca.

La CTC és, doncs, el nucli impulsor i organitzatiu de la xarxa, responsable de mantenir la voluntat de cooperació interdepartamental i interinstitucional que es reunirà un mínim de 2 vegades l'any.

El seu **eix d'intervenció es correspon bàsicament a l'atenció i a la reparació integral**, seguint el Protocol marc per una intervenció deguda en situacions de violències masclistes de la Generalitat de Catalunya.

És important que a aquestes reunions hi assisteixi, almenys, una persona representant de cadascun dels serveis i institucions de la xarxa i que les persones que formen part d'aquesta comissió responguin a dos criteris bàsics: alta motivació per la lluita activa contra la violència masclista i representació de les institucions implicades en aquesta problemàtica.

5. NOVA METODOLOGIA DE TREBALL

La CTC està formada per:

- SIADs o professionals que duen a terme polítiques d'igualtat, gènere o d'abordatge de les violències de cadascun dels municipis.
- Representant Observatori Comarcal.
- Representant de Mossos d'Esquadra.
- Representant de Policia local.
- Representant de Col·legis d'Advocacia.
- Representant de Fiscalia.
- Representant de Medicina Forense.
- Representant de Judicatura, OAVD / SAVD.
- Representant d'Educació.
- Representant dels diversos proveïdors de salut (Hospitals, CAPs, ASSIR, Salut Mental – CAD, etc.).
- Representant de Serveis Socials.
- Representant de l'EAIA.
- Representant d'Ocupació – Treball i SOC.
- Representant de ciutadania i immigracions.
- Representant d'Habitatge.
- Representant de serveis i entitats especialitzades de la comarca: SIE, Barnahus, STPT, entre d'altres.
- Entitats i agents socials que es considerin.
- Representant d'administracions supralocals (Generalitat i Diputació).

I les seves funcions bàsiques són:

- **Anàlisi de la situació comarcal** de les violències masclistes a partir d'una metodologia conjunta de seguiment i recollida de dades i comparativa amb la resta de territoris de Catalunya.
- Elaboració, seguiment i aplicació del **protocol comarcal d'abordatge de les violències masclistes** i circuits que se'n derivin.
- Elaboració de propostes de millora del protocol i optimització dels circuits.
- Seguiment i difusió dels circuits, els documents protocol·laris i els instruments i les eines que se'n derivin perquè siguin coneguts pel conjunt de professionals.
- Creació i actualització periòdica del **mapa de recursos del territori**.
- Avaluació del funcionament de la xarxa d'abordatge comarcal.
- Seguiment de les intervencions conjuntes dutes a terme.
- Establiment d'un **pla de formació** adequat a les necessitats dels professionals del territori.
- Proposta i seguiment de **grups de treball específics** per generar eines i estratègies que possibilitin un bon funcionament del circuit comarcal.
- Promoció del treball en equip i la coordinació entre els diversos serveis.
- Altres funcions a considerar que es determinin per consensa la CTC, així com les encarregades pel grup motor.

5. NOVA METODOLOGIA DE TREBALL

5.2.1. Grups de treball d'atenció i reparació integral

Els grups de treball d'atenció i reparació integral de les violències masclistes es configuraran segons la temàtica a treballar i en funció de les necessitats que es vagin detectant i en podran formar part els referents dels àmbits professionals especialitzats en l'atenció i acompanyament de les dones.

Es proposarà com a mínim un grup de treball anual. A principis d'any s'escollirà una temàtica de rellevància per tractar a les sessions del grup de treball. Segons el tema escollit, es convocaran a les sessions uns serveis en concret.

Les funcions referencials dels grups de treball que s'adaptaran segons el contingut a treballar poden ser:

- Disseny del pla de treball i acord de funcions específiques del grup.
- Revisió del treball en xarxa específic de l'àmbit, coordinacions, derivacions,...
- Compartició i /o disseny d'eines i documents de treball.
- Elaboració de materials de suport, com ara guies d'intervenció.
- Elaboració de protocols específics segons formes de violència.
- Consens de la metodologia del treball de casos, si és avinent.
- Seguiment de casos d'alta complexitat, si és avinent.
- Evitació de la revictimització/ victimització secundària de les dones ateses.
- Vetlla per l'acompliment de la interseccionalitat.

5.3. COMISSIÓ TÈCNICA COMARCAL (CTC) D'IGUALTAT DE GÈNERE

La Comissió Tècnica Comarcal (CTC) d'igualtat té com a objectiu crear un espai de coordinació comarcal en temàtiques relacionades amb la igualtat, d'acord amb el Pla de polítiques de gènere. Aquesta comissió vol ser un espai per promoure l'intercanvi de coneixements i projectes, i un espai en xarxa del personal de la comarca que treballa en l'àmbit de la igualtat. A més, també té com a finalitat impulsar línies de treball i actuacions a nivell comarcal.

En aquesta CTC es treballa, per tant, en favor de la **promoció d'igualtat de tracte i oportunitats i també a l'eix d'intervenció que es correspon a la prevenció de violències masclistes**, seguint el Protocol marc per una intervenció deguda en situacions de violències masclistes de la Generalitat de Catalunya, i que ha de donar peu, al mateix temps, a la detecció de situacions de violència.

La CTC és el nucli impulsor i organitzatiu responsable de mantenir la voluntat de cooperació interdepartamental i interinstitucional que es reunirà un mínim de 2 vegades l'any. D'aquesta comissió poden penjar grups de treball si és necessari o treballar directament per generar eines, estratègies o actuacions conjuntes.

La CTC d'igualtat de gènere està formada per:

- Professionals que duen a terme polítiques d'igualtat de cadascun dels municipis.
- Representants de diferents àmbits per treballar transversalment la promoció de la igualtat i la prevenció de les violències masclistes (educació, joventut, lgbti+, migracions, esports, salut, habitatge, ocupació, etc.).

I les seves funcions bàsiques són:

- **Avaluació i anàlisi de la situació comarcal** en igualtat de gènere a partir d'una metodologia conjunta de seguiment i recollida de dades i comparativa amb la resta de territoris de Catalunya.
- Disseny d'**estratègies de promoció de la igualtat de gènere i de sensibilització i prevenció** davant el fenomen de les violències masclistes.
- Elaboració, seguiment i aplicació del **Pla comarcal d'igualtat de gènere**.
- Difusió del el Pla i els protocols que se'n deriven a fi que el conjunt de professionals els coneguin i proposar-ne, si és avinent, millores.
- Planificació i seguiment de les intervencions conjuntes dutes a terme.
- Elaboració de **plans de formació i reciclatge** en funció de les necessitats detectades.
- Proposta i seguiment de **grups de treball específics** per generar eines i estratègies que possibilitin un bon funcionament comarcal.
- Seguiment del Consell de Dones, a la seva constitució.
- Promoció del treball en equip i la coordinació entre els diversos serveis.
- Altres funcions a considerar que es determinin per consens de la CTC i les encarregades pel grup motor.

5.3.1. Grups de treball de promoció de la igualtat i prevenció de les violències masclistes

Els grups de treball de promoció de la igualtat i prevenció de les violències masclistes es configuraran segons la temàtica a treballar i en funció de les necessitats que es vagin detectant i en podran formar part els referents dels àmbits professionals especialitzats en polítiques d'igualtat de gènere i professionals dels sectors on destaquen les citades competències o on n'és necessària la transversalització.

Es prioritzarà treballar des d'una mirada interseccional i treballar sobre noves masculinitats.

Les funcions referencials dels grups de treball d'igualtat, que s'adaptaran segons el contingut a treballar, poden ser:

- Establiment d'un pla de treball anual.
- Planificació d'estratègies de promoció de la igualtat i prevenció de les violències.
- Anàlisi i planificació d'estratègies per millorar la detecció vinculada a la CTC d'abordatge de violències masclistes.
- Proposta de campanyes de sensibilització a la ciutadania.
- Anàlisi dels factors de risc segons les poblacions ateses a cada municipi.
- Acostament al coneixement de les formes de violència i els àmbits on es pot produir per augmentar-ne la identificació i rebuig.
- Divulgació de la descripció i promoció dels drets de les dones, joves i infants.
- Promoció de la coeducació, les relacions igualitàries i la resolució de conflictes sense violència.
- Treball per aconseguir ampliar les polítiques públiques de prevenció integral de totes les formes de violència masclista.

5. NOVA METODOLOGIA DE TREBALL

5.4. AVALUACIÓ DEL PROTOCOL

Pel que fa a l'avaluació del protocol i als diferents projectes o actuacions que es desenvolupin, s'aplicaran un seguit d'indicadors quantitatius alguns dels quals requereixen el compromís de tots els serveis per recollir la informació:

- Nombre de reunions portades a terme per la xarxa.
- Nombre de professionals que han participat en les reunions.
- Nombre de serveis participants.
- Nombre d'activitats de sensibilització i prevenció fetes.
- Nombre d'activitats de formació fetes.
- Nombre de protocols, recursos i circuits establerts per l'atenció.

Caldrà també dissenyar algun indicador qualitatiu que permeti avaluar possibles punts febles de l'aplicació del protocol. En una primera fase, aquesta informació es recollirà en forma de text lliure, en les actes de les reunions dels grups de treball o de les sessions de la comissió tècnica. Posteriorment, es pensarà en un possible indicador adequat per al tractament d'aquesta informació.

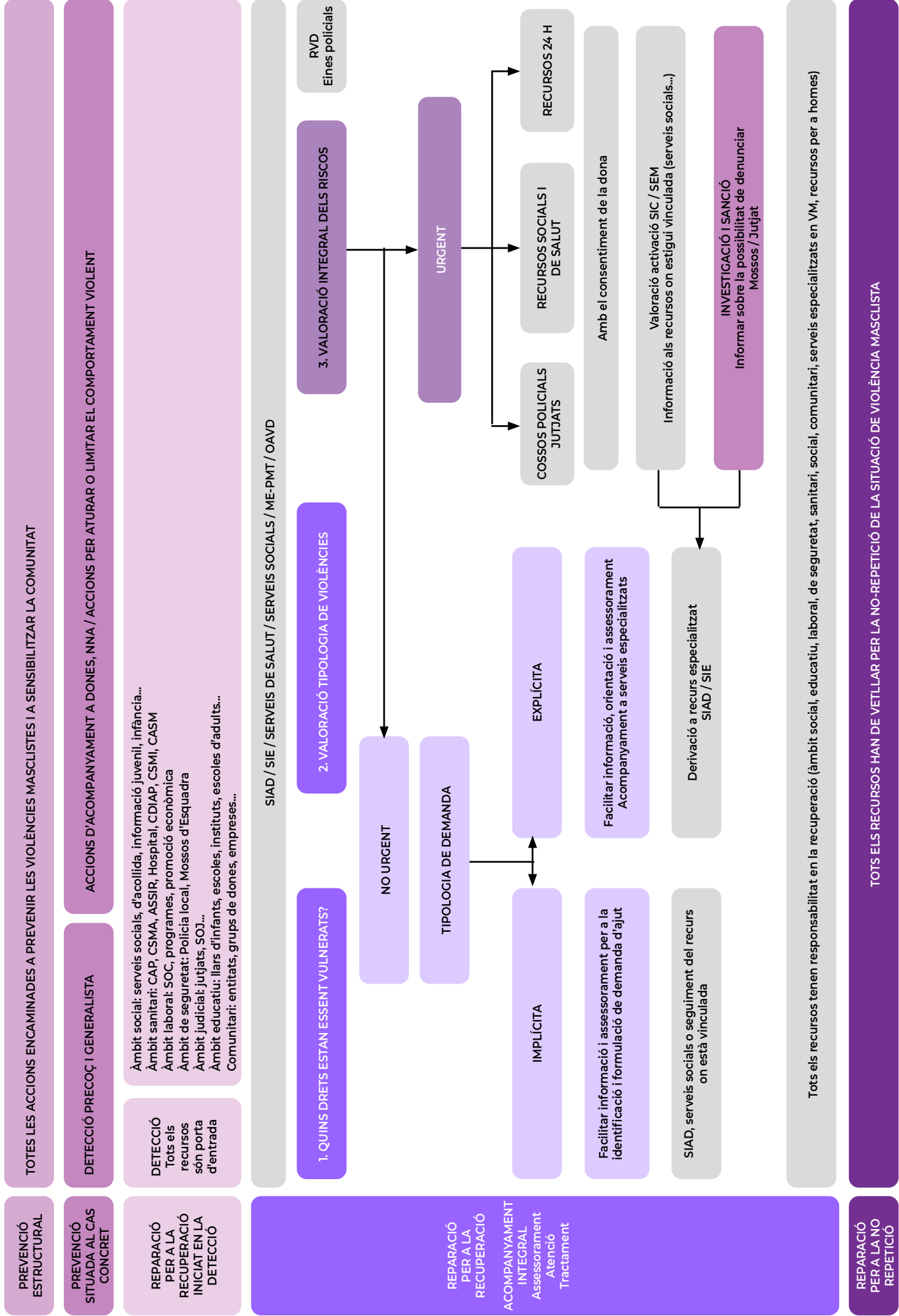
L'avaluació del protocol es farà de forma anual i s'elaborarà una memòria que reculli totes les activitats dutes a terme des de la xarxa, que es presentarà a tots els seus membres.

6

LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

La xarxa comarcal d'actuació contra les violències masclistes està formada per tots els serveis i institucions que poden intervenir, en qualsevol dels nivells que operen en l'abordatge integral abans descrit, amb major o menor grau d'implicació i que, conjuntament, conformen el circuit d'actuació i contribueixen a la prevenció i al procés de reparació de les violències masclistes.

El circuit d'intervenció de la xarxa comarcal és el següent:

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

Alguns municipis tenen protocol propi, d'altres disposen de recursos per atendre a les dones en situació de violència i d'altres no tenen cap recurs específic. A continuació, podrem revisar la descripció dels serveis, segons el seu àmbit d'actuació professional. Abans, però, voldríem fer una ressenya de dos dels serveis essencials en el procés de recuperació de les dones que viuen situacions de violència i com s'han acordat les atencions i derivacions.

A continuació cada un dels serveis, i segons en el sector professional ubicat, fa la descripció de les seves competències i actuacions:

6.1. COSSOS DE SEURETAT

6.1.1. Mossos d'Esquadra

1. Introducció

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista té per objecte l'erradicació de la violència masclista i la remoció de les estructures socials i dels estereotips culturals que la perpetuen, amb la finalitat que es reconegui i es garanteixi plenament el dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la pròpia vida sense cap de les formes i dels àmbits en què aquesta violència es pot manifestar.

Aquesta llei estableix mesures integrals respecte a la prevenció i la detecció de la violència masclista i de sensibilització respecte a aquesta violència, amb la finalitat d'erradicar-la de la societat, i també reconeix els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral.

S'entén per violència masclista la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Aquesta violència masclista, ja sigui de manera puntual o reiterada, es pot exercir d'alguna de les formes següents: violència física, violència psicològica, violència sexual i abusos sexuals i violència econòmica.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

1. Violència en l'àmbit de la parella.
2. Violència en l'àmbit familiar.
3. Violència en l'àmbit laboral.
4. Violència en l'àmbit social o comunitari.
5. Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

L'article 31 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista fa referència a les Forces i Cossos de Seguretat i exposa el següent:

“La Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra ha de vigilar i controlar el compliment exacte de les mesures acordades pels òrgans judicials. En el marc de cooperació establert amb les forces i cossos de seguretat, les policies locals de Catalunya han de col·laborar per assegurar el compliment de les mesures acordades pels òrgans judicials.

Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos de policia autònoma i local prestin l'atenció específica en protecció a les dones que pateixen alguna de les formes de violència que aquesta llei recull.

Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos policials disposin de l'adequada formació bàsica en matèria de violència masclista i de la formació i la capacitació específiques i permanents en matèria de prevenció, assistència i protecció de les dones que pateixen violències.”

Les actuacions de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra no només van orientades a aquells casos de violència masclista, sinó que també inclouen tot el ventall de víctimes de vi-

olència domèstica i altres víctimes vulnerables. És per això que des de la PG-ME es planteja una acció integral per garantir l'emparament i protecció de qualsevol d'aquestes víctimes.

S'entén per violència domèstica aquell tipus de violència que fa referència als actes de maltractament físic, psíquic, sexual i/o d'altres tractes vexatoris que fa una determinada persona sobre un o més membres del seu nucli familiar i/o de convivència; tant els homes com les dones poden ser subjectes actius i passius.

Poden ser víctimes de violència domèstica les persones següents:

1. Qui sigui o hagi estat cònjuge o estigui o hagi estat lligat a la víctima per una anàloga relació d'afectivitat, encara que no convisin junts.
2. Ascendents per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
3. Descendents per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
4. Germans per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
5. Menors o persones amb discapacitat que necessitin especial protecció, que convisin amb l'autor o que es trobin subjectes a la potestat, tutela, curatela, acolliment o guarda de fet del cònjuge o convivent.
6. Persones emparades en altra relació que estiguin al nucli de convivència familiar.
7. Persones que per la seva especial vulnerabilitat es trobin sotmeses a custòdia o guarda en centres públics o privats.

2. Àmbits d'actuació policial en l'atenció a les víctimes de violència masclista i domèstica

La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME) focalitza les seves actuacions de manera transversal amb víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, des de les vessants de la prevenció, la detecció, l'atenció, el seguiment i la protecció d'aquestes víctimes.

Les actuacions policials comprenen tant el treball preventiu, orientat a aquestes víctimes, com totes aquelles accions dutes a terme des del moment en què es té notícia que una persona pot ser o és víctima de violència masclista i/o domèstica, fins al moment en què es finalitza el seguiment del seu cas per absència de risc.

2.1 Prevenció i detecció

En la cerca d'una major eficàcia en la prevenció i atenció de les víctimes de violència masclista i domèstica, la PG-ME fa una sèrie d'accions preventives amb l'objectiu de detectar i donar resposta a les necessitats de les possibles víctimes.

La PG-ME duu a terme accions de sensibilització a la ciutadania a través de presentacions i xerrades per crear espais de reflexió sobre què és la violència masclista i domèstica i com es detecta. Aquestes presentacions estan adreçades a la comunitat, programes per a joves, col·laboració amb organitzacions i entitats assistencials, etc. L'objectiu principal és la sensibilització, per tal de generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista i domèstica.

La PG-ME també col·labora i participa en circuits territorials, taules locals i comarcals i en comissions específiques, que tenen com a finalitat establir una intervenció coordinada entre tots els operadors de la xarxa, establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació

per coordinar les intervencions d'una forma integral.

2.2 Atenció a la víctima

Consisteix a escoltar, informar i assessorar les víctimes que pateixen violència masclista i domèstica, sobre els drets que tenen i les accions que poden emprendre i sobre els organismes on poden acudir per exercir els seus drets.

La PG-ME duu a terme la instrucció de les diligències policials, informació de drets de la víctima i la sol·licitud de l'ordre de protecció i fa tramesa a l'autoritat judicial/fiscalia corresponent.

2.3 Seguiment i protecció

La PG-ME valora el risc que pateix la víctima, en cada cas, per proposar, si escau, mesures policials de protecció. Aquestes mesures estan destinades a garantir una protecció eficaç a qualsevol víctima de violència masclista i domèstica i s'adapten a les necessitats i circumstàncies de la víctima. També serveixen per mantenir una comunicació ja sigui esporàdica o bé permanent amb aquestes persones, poder-les localitzar en cas de necessitat i proporcionar-los una atenció i una protecció immediata davant situacions d'emergència.

Aquestes mesures poden ser determinades d'ofici o mitjançant una interlocutòria judicial/fiscalia.

En el cas de víctimes de violència masclista i domèstica que necessitin protecció policial, amb independència de gaudir o no mesures judicials de protecció, la PG-ME podrà establir els diferents nivells de protecció en funció del nivell de risc. Existeixen cinc nivells de risc que es detallen a continuació:

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

- Primer nivell o risc molt alt
- Segon nivell o risc alt
- Tercer nivell o risc mig
- Quart nivell o risc baix
- Cinquè risc o risc no apreciat

La PG-ME, mitjançant els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) fa seguiment a les víctimes de violència masclista i domèstica que disposen o no de mesures judicials de protecció. Aquest seguiment a la víctima consisteix a fer gestions dirigides a la seva orientació i seguretat.

3. Intervenció Policial

A partir del Procés d'Atenció a les Víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, la PG-ME farà les actuacions policials següents:

1. Preservar la integritat física de la víctima i acompanyar-la a un centre sanitari o gestionar l'assistència sanitària, quan sigui necessari.
2. Els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) són les unitats de la PG-ME amb formació especialitzada per fer atenció i seguiment a víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables. Fan atenció, informació i assessorament a les víctimes sobre els drets i les accions que poden emprendre i sobre els organismes on poden acudir per exercir aquests drets. Els funcionaris de la PG-ME adscrits als GAV estan en contacte amb els diversos professionals del territori que intervenen en l'abordatge del fenomen de la violència masclista i domèstica, establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral. Una altra de les tasques que assumeixen els GAV és el contacte amb les víctimes i el seguiment dels casos de manera individualitzada per garantir-ne la seguretat i el compli-

ment de mesures que l'autoritat judicial hagi pogut determinar

Els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) són els grups especialitzats en l'atenció i seguiment de les víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, a totes les Àrees Bàsiques Policials (ABP) i Comissaries de Districte (CD) de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME). Els GAV són actualment l'eina de qualitat que té la policia, i que tenen entre altres funcions com **la prevenció, detecció, atenció, seguiment i protecció** de les víctimes de violència de masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables.

3. L'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) és el servei de la PG-ME instal·lat en cada una de les seves comissaries i que té com a funció principal recollir totes les denúncies d'àmbit penal presentades per la ciutadania. En qualsevol cas, les denúncies relacionades amb els àmbits de la violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables sempre es deriven posteriorment al GAV de referència per al seu assessorament, derivació a altres serveis, si escau, i seguiment individualitzat.

4. Si la víctima no desitja denunciar els fets, aquests es posaran en coneixement de l'autoritat judicial competent d'ofici i s'informarà a la víctima d'aquest fet i del procediment a seguir en aquests casos. Cal tenir present que en relació amb determinades tipologies penals caldrà necessàriament la prèvia denúncia de la víctima (per exemple delictes contra la llibertat sexual, faltes d'injúries, delictes contra els deures familiars) i, en altres, es requerirà que la víctima presenti querella (delictes privats). No obstant això, en tots aquests casos, malgrat que no es compti amb la denúncia de la víctima i/o amb independència que la víctima presenti o ni querella, la PG-ME dirigirà, així mateix, ofici informatiu a l'autoritat judicial competent, amb tota la informació que s'hagi esbrinat. A més a més, es duran a terme les diligències o gestions preventives

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

d'assegurament de prova que siguin necessàries.

5. Quan la víctima estigui en condicions de denunciar els fets, se la informarà dels seus drets i del dret a sol·licitar assistència jurídica especialitzada i, si escau, gratuïta (d'acord amb la Llei 1/1996, de 10 de gener d'assistència jurídica gratuïta) de forma immediata o bé designar un advocat de la seva elecció. Si ho sol·licita, s'ha de requerir la presència de l'advocat de torn d'ofici perquè l'assisteixi en la seu policial i/o judicial (del torn específic de violència domèstica/de gènere, si en el partit judicial se'n disposa). Finalment, s'informarà del dret a sol·licitar una Ordre de Protecció, d'acord amb l'article 62 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i l'article 544ter de LECr, apartat 1 i 2 que en regulen tant la petició com el tràmit o altres mesures de protecció.

6. En cas que la víctima sigui estrangera no comunitària en situació administrativa irregular a Espanya, caldrà informar-la dels drets que l'assisteixen d'acord amb la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

7. La PG-ME acompanyarà, si cal, la dona i llurs filles o fills al lloc d'acolliment d'urgència de referència, sempre que aquesta no disposi de cap altre domicili que pugui garantir la seva seguretat i en hores d'atenció dels Serveis Socials se'ls hi derivarà.

8. En tots els casos, les víctimes seran informades dels altres serveis i recursos assistencials de què disposen per adreçar-s'hi.

9. La PG-ME informarà a la víctima de les mesures d'autoprotecció que pot adoptar, valorant l'existència o no de mesures de protecció i el moment en què es produeix l'episodi de violència:

- Mesures d'autoprotecció prèvies a un episodi de violència.

- Mesures d'autoprotecció durant un episodi de violència.

- Mesures d'autoprotecció posteriors a un episodi de violència.

6.1.2. Policia Municipal

La policia local és el cos amb competència, funcions i serveis relatius a policia i seguretat ciutadana que depèn dels municipis. La policia local està regulada a la LOFCS i a la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de policies locals de Catalunya. Aquests cossos poden tenir una unitat especialitzada d'atenció a la víctima, que en casos de violència masculista poden recollir denúncia. No tots els cossos de policia local tenen un servei d'atenció a la víctima, però poden informar i derivar a la comissaria corresponent per fer la denúncia.

En el cas del Vallès Occidental, tots els municipis disposen de policia local, excepte Sant Llorenç Savall i Ullastrell que disposen d'una figura de vigilant, i Rellinars i Gallida que disposen d'agents cívics.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEI D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA (SAV), POLICIA MUNICIPAL DE SABADELL

SERVEI

C. de Pau Claris, 100. 08205, Sabadell

Tel. 93 745 32 61 - 900 112 092 - Ext. 5100 - Ext.5715

sav@ajsabadell.cat

DESCRIPCIÓ

És un servei que ofereix atenció, informació i assessorament a les persones víctimes de la violència. El SAV es coordina amb totes les unitats de la Policia Municipal de Sabadell

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Sensibilització: Es proporciona una atenció personalitzada i de contenció emocional en cas de necessitat. L'equip té la sensibilitat i formació adient per atendre els casos.

- Primer acompanyament. S'acompanya en les denúncies, gestions i intervencions que puguin comportar un risc. Per exemple, acompanyament al Jutjat i seguiment al domicili.
- Atenció/Orientació. S'atén de manera presencial, per telèfon i per correu electrònic.

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió/Detecció. Es revisen diàriament les incidències policials per prevenir i detectar aquelles susceptibles d'algun tipus de violència: masclista, domèstica, menors, gent gran i víctimes de delictes d'odi i discriminació.

Reparació. Es fa el seguiment dels casos i protecció, si s'escau, mitjançant trucades, visites a domicili o presencials en policia municipal.

RECURSOS

S'utilitza tota la xarxa de recursos tant municipals com d'altres entitats per posar a l'abast dels / les usuaris/es del servei.

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

UNITAT D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA (UAV), POLICIA MUNICIPAL DE TERRASSA

CONTACTE

Av. de les Glòries Catalanes, núm 3. 08223, Terrassa

Tel. 93 7805555 ext. 3767- 3825

uav.pm@terrassa.cat

DESCRIPCIÓ

Creat l'abril de 2004.

Àmbits d'intervenció: violència de gènere, violència domèstica, atenció al menor i a la gent gran i delictes d'odi i discriminació.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Intervenció policial amb els agents de la Unitat Vigilància Territorial al lloc dels fets (investigació i detenció).

- Intervenció de la Unitat d'Atenció a la Víctima (UAV); Confecció de les diligències policials i seguiment i/o protecció de les víctimes.

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió

- Formació a les escoles en violència sexual, de gènere i domèstica.
- Formació a entitats i associacions (ex: violències sexuals en entorns d'oci).
- Assessorament a víctimes.

Reparació

- Recollida de la denúncia de la víctima.
- Instrucció de l'atestat complet.
- Seguiment, valoració i protecció de les víctimes.

RECURSOS

- Recursos humans: tres agents, una caporal, un sergent i un sotsinspector.
- Formació específica.
- Recursos informàtics: NP i Vinfopol.
- Recursos materials: vehicles de paisà.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

- Col·laboració amb altres entitats municipals. Casa Galeria (SIAD), SAI-DASIG (LGTBIQ+), Serveis Socials, SAU.
- SIE.
- GAV dels Mossos d'Esquadra.
- Hospital de Terrassa i Mútua Terrassa.
- Fiscalia de Menors de Barcelona.
- Jutjat de violència número 1 de Terrassa.
- Jutjat d'instrucció en funcions de guàrdia .

Documentació

- Objectius: assessorar, crear clima de confiança, augmentar la sensació de seguretat i ser una referència i accés a altres serveis (derivació).

Recollida informació - Documentació - Valoració del risc

FASES:

1) Fase de REBUDA:

- Entrevista personal amb la víctima (reservada i confidencial).

2) Fase de DECISIÓ: Assessorament o denúncia?

Si vol denunciar, es recull la declaració (si hi ha lesions se li demana informe mèdic).

Si no vol denunciar i no hi ha dades objectives de il·lícit penal, no es fa tràmit, però s'í informe intern de l'assessorament.

3) Fase de DENÚNCIA:

- Dret a l'assistència lletrada gratuïta de la víctima en seu policial i judicial.
- Recollida de la declaració.
- Valoració de la sol·licitud de l'ordre d'allunyament de l'agressor i de protecció de la víctima.
- Informació de mesures d'autoprotecció.

4) Fase POST DENÚNCIA

- Valoració del risc policial.

- Adaptació de mesures de protecció de la víctima segons el nivell de risc.
- Activació servei d'allotjament urgent (SAU).
- Acompanyament de la víctima en seu judicial (escenari desconegut, oportunitat de tenir informació a temps real).
- Valoració d'activació de l'equip de protecció.

5) FASE DE SEGUIMENT I CONTACTE AMB LA VÍCTIMA

- Inici del seguiment amb l'acompanyament de la víctima en seu judicial o amb la trucada post-judici.
- Visites programades (domicili o dependències policials).
- Contacte telefònic bidireccional.
- La quantitat de visites/ trucades es fan en funció del grau de perillositat del agressor i de les necessitats de la víctima.
- Seguiments/ vigilàncies en víctimes de risc (servei paisà).
- Es recorden les mesures d'autoprotecció.
- Es facilita el telèfon directe de la Unitat d'Atenció a la Víctima.

6.2. SALUT

El sistema sanitari català es va crear formalment l'any 1990 amb l'aprovació de la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya (LOSC), amb la voluntat d'integrar en una sola xarxa d'utilització pública tots els recursos sanitaris amb diversitat de proveïdors i fórmules de gestió. La LOSC va recollir la xarxa hospitalària d'utilització pública (1986), la primera xarxa de cobertura pública que aglutinava centres de diversa titularitat i formalitzava la col·laboració continuada i estable dels hospitals que prestaven serveis sanitaris de cobertura pública. Posteriorment, es van anar constituint altres xarxes, com la socio sanitària i la de salut mental.

L'any 2000 es produeix un canvi qualitatiu pel que fa a la integració de la xarxa. Per tal de definir un marc estable d'entitats proveïdores de serveis assistencials, es va crear el sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT), que integra les xarxes assistencials en un sol sistema. El SISCAT ha ajudat a optimitzar les infraestructures existents, consolidar aliances estratègiques entre proveïdors i afavorir el contínuum i la integració assistencials. Amb la voluntat d'avançar en la concepció integral i integrada del sistema, es va reformar el SISCAT incloent-hi totes les xarxes pel tipus de serveis que presten (internament, comunitari, transport sanitari i altres serveis sanitaris).

El SISCAT compta amb més de 200 centres d'internament (per a l'atenció aguda, l'atenció socio sanitària i l'atenció d'internament de salut mental), més de 1.400 centres per a l'atenció primària i comunitària com els CAP i consultoris locals en els indrets més petits, centres d'urgències d'atenció primària (CUAP), centres ambulatoris de salut mental d'adults i infantils i juvenils, centres per a l'atenció a les drogodependències i addiccions i altres recursos com hospitals de dia, serveis de rehabilitació comunitària, etc.

6.2.1. Centres d'Atenció Primària (CAP)

Els serveis d'atenció primària ofereixen diagnòstic i atenció als principals problemes de salut aguts i crònics, assistència sanitària i social i serveis de promoció de la salut, d'atenció preventiva, curativa i rehabilitadora, servei d'atenció a domicili, atenció urgent o continuada i atenció a la salut sexual i reproductiva.

Els centres d'atenció continuada i urgent (CUAP) ofereixen atenció continuada, és a dir, amplien els seus horaris de funcionament per poder atendre demandes d'atenció urgent i que estan preparats per atendre la majoria de problemes que motiven una atenció urgent. A l'annex 7.7 podeu trobar els CUAP de la comarca del Vallès Occidental.

Pel que fa als quatre proveïdors de CAP de la comarca (Mútua Terrassa, Consorci Sanitari de Terrassa, Parc Taulí i l'Institut Català de la Salut) tenen protocols o circuits específics per a l'abordatge de la violència masclista.

En general, quant a la prevenció els CAP fan atenció comunitària, que consisteixen en iniciatives centrades i adaptades a les característiques i les necessitats de salut de cada comunitat. Aquestes compten amb la participació de la ciutadania, els centres de salut, les oficines de farmàcia, les escoles o els equipaments esportius, entre d'altres.

A banda, pel que fa a la violència masclista, les professionals del CAP participen en formacions d'abordatge a les violències, en l'actualització de protocols i en les taules territorials.

Pel que fa a l'atenció, per mitjà de la figura de treballadora social es coordinen amb recursos socials, policials i jurídics i procuren fer les derivacions als serveis pertinents. També proporcionen a la dona informe d'assistència si ho demana, utilitzen l'eina de valoració del risc i informen al jutjat en cas necessari.

A l'annex 7.7 podeu trobar un quadre amb els CAP de la comarca i els seus proveïdors.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.2.2. Centres hospitalaris

L'atenció especialitzada i hospitalària als pacients es presta a través de la xarxa hospitalària d'utilització pública que està desplegada a tot el territori català. Els serveis que s'ofereixen als hospitals d'aguts són: atenció especialitzada ambulatoria, internament, urgències, hospital de dia, intervencions quirúrgiques i proves diagnòstiques.

Segons les necessitats, dins el territori català hi ha:

- **Hospitals generals bàsics:** Donen resposta als requeriments habituals de la població. Aquests hospitals tenen la tecnologia assistencial necessària per atendre les malalties i els problemes de salut que no requereixen un grau d'especialització important. Quan el nivell de complexitat no pot ser atès per l'hospital general bàsic, la persona es deriva a un hospital de referència o d'alta tecnologia.
- **Hospitals de referència:** Destinats a resoldre pràcticament tots els problemes de salut susceptibles de curació i millora, tret dels que requereixen recursos tecnològics d'alt nivell o una pràctica altament especialitzada.
- **Hospitals d'alta tecnologia:** Disposen de les anomenades supraespecialitats i de noves tecnologies diagnosticoterapèutiques. Atenen els pacients que no es poden tractar als hospitals de referència.

Dins la comarca trobem tres hospitals de referència: l'Hospital Universitari de Terrassa⁴, l'Hospital Universitari Mútua Terrassa⁵, l'Hospital Universitari Parc Taulí⁶. A banda, fora de la comarca trobem l'Hospital Universitari de Mollet⁷, l'Hospital de Sant Joan de Déu de Manresa⁸ i l'Hospital Universitari Vall d'Hebron⁹ que cobreixen alguns municipis del Vallès Occidental.

En referència a l'abordatge de les violències masclistes, cada hospital té un protocol d'actuació propi que varia segons l'edat i la tipologia del cas. En general, els protocols inclouen la comunicació de lesions al jutjat de referència, la valoració del risc, i la coordinació amb la Unitat de Treball Social, que fa la contenció i derivació pertinents.

---

⁴ Hospital de referència de Terrassa, Castellbisbal, Rubí, Matadepera i Sant Quirze del Vallès

⁵ Hospital de referència de Terrassa, Viladecavalls, Sant Cugat del Vallès i Rubí

⁶ Hospital de referència de Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Castellar del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Polinyà, Ripollet, Sabadell, Sant Llorenç Savall i Sentmenat.

⁷ Hospital de referència de Gallifa, Palau-Solità i Plegamans i Santa Perpètua de Mogoda.

⁸ Hospital de referència de Vacarisses i Rellinars.

⁹ Hospital de referència de Montcada i Reixac.

6.3. SERVEIS ESPECÍFICS D'ATENCIÓ A DONES I FILLS I FILLES

A través del Departament d'Igualtat i Feminisme, al territori es despleguen els Serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD), de titularitat municipal o comarcal, que informen sobre qualsevol matèria, com ara salut, treball, habitatge, serveis i recursos per a les dones i, si s'escau, deriven cap a les entitats i organismes que en són responsables. Es pot trobar més informació a <https://dones.gencat.cat/ca/ambits/atencio-a-les-dones/>

D'altra banda, els Serveis d'Intervenció Especialitzada en violència masclista (SIE) ofereixen informació, atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també a llurs fills i filles. Tota la informació actualitzada es troba a: <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/violencias-masclistes/serveis-dintervencio-especialitzada-en-violencia-masclista-SIE-/>

Des de el SIAD Comarcal s'han establert uns criteris de derivació a SIE i SIAD. De forma genèrica, es valora derivar al SIE segons:

- La demanda de la dona:
  - > Motiu de la demanda: es valorarà la pertinença de la derivació només en els casos de violència masclista, donat que el SIE és un servei especialitzat en aquest tipus de situacions.
  - > Consciència de la problemàtica: es valorarà la pertinença de la derivació al SIE, en funció de la resta de criteris, si la demanda d'atenció a violència masclista és explícita, si la dona relata la violència o la identifica i demana ajuda per aquesta raó. En cas que la demanda sigui implícita, la dona relata violència però no la identifica com a tal o no és el motiu principal de consulta, s'atendrà des del SIAD.
  - > Persones implicades en el procés per les que se sol·licita suport: Si es requereix suport i aten-

ció a fills/es víctimes de violència masclista i a les dones, es derivarà al SIE. És des d'aquest servei que es disposa dels recursos d'atenció a fills/es i és des d'on es pot donar una atenció integral al nucli familiar.

- La gravetat de la violència relatada i la valoració del cas: en una situació de violència masclista, valorada com a molt greu (pels fets relatats, per la multiplicitat de violències acumulades, per la cronicitat, pel nombre de víctimes o pel nivell de judicialització del procés, etc.), es prioritzarà la derivació SIE, donat que és el recurs especialitzat i té els recursos per atendre aquestes situacions de forma integral. En els casos de situacions greus o lleus es valorarà la pertinença a altres recursos en funció de la resta de criteris.

>> *Als annexos 7.5 i 7.6 s'hi troben les fitxes de derivació del SIAD comarcal i dels SIE de Terrassa i Sabadell.*

6.3.1. Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

Els SIAD donen compliment a la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, i la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre dones i homes. L'article 56 de la Llei 5/2008, defineix els SIAD de la manera següent:

- Els serveis d'informació i atenció a les dones són serveis d'informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si escau, pel que fa a l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits relacionats amb llur vida laboral, social, personal i familiar.
- Els serveis d'informació i atenció a les dones, en tot cas, s'han de coordinar amb els serveis d'atenció especialitzada i han de dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

---

tots els agents comunitaris, especialment amb els grups i les organitzacions de dones.

- Els serveis d'informació i atenció a les dones es destinen a totes les dones, especialment les que pateixen situacions de violència masclista.

L'any 2024 la Generalitat de Catalunya va publicar una sèrie de recomanacions recollides a la Guia d'estandardització dels criteris de definició i gestió dels serveis d'informació i atenció a les dones de Catalunya, amb l'objectiu d'establir un marc metodològic comú entre tots els SIAD de la xarxa. Aquesta guia defineix els objectius del servei, que són els següents:

- Contribuir a l'empoderament de les dones i a la transformació social per la igualtat de gènere amb la promoció dels drets de les dones.
- Donar suport a les entitats de dones i feministes.
- Prevenir, acompanyar en la detecció, la identificació, l'atenció i la reparació de les situacions de la violència masclista.

També indica que els serveis dels SIAD han de tenir a disposar de dos blocs d'intervenció dins dels SIAD: la promoció de drets de les dones i la intervenció en violències masclistes, ambdós des de l'atenció individual, grupal i comunitària.

Pel que fa als recursos, la guia assenyalava que per a tots els consells comarcals i municipis de més de 20.000 habitants la ràtio recomanada de professionals és d'una coordinadora,

una tècnica i una psicòloga a jornada completa, una psicòloga i una jurista a mitja jornada i un suport administratiu a jornada completa. A partir dels 20.001 habitants i per cada 50.000 habitants. una tècnica i una psicòloga a jornada completa, una psicòloga i una jurista a mitja jornada i un suport administratiu a mitja jornada.

Els SIAD també participen i/o lideren les comissions tècniques d'abordatge de les violències, el seguiment dels protocols de violències i altres coordinacions entre els agents del circuit. També duen a terme diverses iniciatives comunitàries de prevenció i sensibilització com per exemple:

- Dinamització dels punts liles en contextos d'oci i en altres contextos quotidians.
- Tallers i formacions en diverses temàtiques, com prevenció de violències masclistes, promoció de les relacions igualitàries, masculinitats diverses, realitzats a la ciutadania, als centres escolars i a personal municipal.
- Campanyes de prevenció de les violències, que poden incloure xerrades, tallers, espectacles, en el marc del 25N i el 8M.

En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, també es duen a terme aquestes accions de prevenció i sensibilització des de les referents d'igualtat.

Al Vallès Occidental, els 11 municipis de més de 20.000 habitants i Badia del Vallès tenen un SIAD propi, mentre que els municipis de menys de 20.000 habitants el servei és facilitat pel Consell Comarcal amb un SIAD itinerant.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD DEL CONSELL COMARCAL DEL VALLÈS

CONTACTE

N-150, km 15, 08227 Terrassa

Tel. 662 95 98 80

ccvoc.genere@ccvoc.cat

RECURSOS I SERVEIS

El SIAD itinerant es pot trobar demanant cita prèvia als municipis següents: Castellbisbal, Gallifa, Matadepera, Palau-Solità i Plegamans, Polinyà, Rellinars, Sant Llorenç Savall, Sentmenat, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls.

Personal adscrit al SIAD:

- Coordinadora del SIAD, que és alhora la cap de Projectes Socials de l'Àrea de Drets socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental.
- 2 psicòlogues, jornada completa.
- 1 tècnica d'acollida del SIAD, jornada completa.
- 2 juristes, jornada parcial conveniades amb el SIAD de Terrassa i el SIAD de Sabadell.

Projectes a destacar:

- Préstec de carpes pels punts liles municipals.
- Tallers i formacions de sensibilització i prevenció de les violències masclistes.
- Concurs PIULA per unes relacions igualitàries.

Plans i protocols vigents:

- Protocol comarcal d'abordatge de les violències masclistes.
  - Protocol comarcal per un espai públic i contextos d'oci lliures de violències masclistes.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

CIRD BADIA DEL VALLÈS

CONTACTE

Edifici El Molí - Avinguda de la Costa Blava, s/h. 08214 Badia del Vallès

Tel. 93 718 16 62 extensió 1

badia.cird@badiadelvalles.net

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 coordinadora i tècnica d'acollida, mitja jornada.
- 1 psicòloga, jornada completa.
- 1 jurista, jornada parcial.

Projectes a destacar:

- Projecte de masculinitats amb l'objectiu de prevenir les violències masclistes: formació a escoles i instituts, formació a professionals, tallers a la ciutadania, grups d'homes, campanya de prevenció i sensibilització.
- Projecte comunitari: Badia reconeix les dones que fan història.
- Marxes nocturnes: urbanisme feminista.
- Prevenció de l'Abús Sexual Infantil (ASI): accions dirigides a la prevenció amb la infància (tallers coeducació) i també amb les famílies i professionals. Accions de sensibilització a la població adulta i des de persones adultes que han patit els abusos sexuals durant la infància.
- Xarxa Lila en equipaments municipals i comerços.

Plans i protocols vigents:

- Protocol local per a l'abordatge de les violències masclistes.
  - Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Badia del Vallès.
  - Pla d'Igualtat Comunitari de Badia del Vallès.
  - Protocol de l'Ajuntament de Badia del Vallès per a la prevenció, la intervenció i l'erradicació de l'assetjament psicològic, sexual, per raó de gènere o orientació sexual en l'àmbit laboral (en procés d'actualització).
  - Protocol d'actuació davant de femicidis (a fer durant el 2025).
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD BARBERÀ DEL VALLÈS

CONTACTE

C. de Nemesi Valls, 35, 2n. 08210, Barberà del Vallès

Tel. 93 729 71 71 Ext. 4713

siad@bdv.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 coordinadora, cap de l'Oficina de Polítiques de Gènere.
- 1 treballadora social, jornada completa.
- 1 psicòloga de dones, jornada completa.
- 1 psicòloga infantojuvenil, jornada completa.
- 1 jurista, 4 hores a la setmana.
- 1 assessora laboral, 6 hores al mes.
- 1 administrativa, jornada completa.

Projectes a destacar:

- Tallers d'empoderament personal i psicoeducatius amb perspectiva feminista per a dones.
- Seminari sobre feminismes.
- Xerrades sobre feminismes i violències masclistes a nivell comunitari.

Plans i protocols vigents:

- Protocol per l'abordatge integral de les violències masclistes (2025).
  - Protocol de dol per feminicidi (2022).
  - Protocol per unes festes i espais d'oci lliures de violències masclistes (2018).
  - Pla Intern per l'equitat de gènere (2022 - 2025).
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD Cerdanyola del Vallès

CONTACTE

C. de les Belles Arts, 19. 08290, Cerdanyola del Vallès

Tel. 93 592 16 47

dones@cerdanyola.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 coordinadora, 10 hores setmanals.
- 1 informadora, 30 hores setmanals.
- 1 tècnica d'acollida, 20 hores setmanals.
- 1 psicòloga de dones, 15 hores setmanals.
- 1 psicòloga infantojuvenil, 8 hores setmanals.
- 1 jurista, 6 hores setmanals.

Plans i protocols vigents:

- Protocol "Per unes festes lliures de violències heteropatriarcales" (2016).
  - Protocol Local d'Abordatge de les Violències Masclistes (2024).
  - Pla Intern d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (2025-2028).
  - Pla Local Feminista (2023-2028).
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD CASTELLAR DEL VALLÈS

CONTACTE

C. Portugal, 2D. 08211, Castellar del Vallès

Tel. 93 714 40 40

genere@castellarvalles.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 tècnica primera acollida, jornada completa.
- 1 psicòloga per a dones, un quart de jornada.
- 1 psicòloga infantojuvenil, un quart de jornada.
- 1 advocada, un quart de jornada.
- 1 auxiliar administrativa, mitja jornada.

Projectes a destacar:

- Taller de defensa personal adreçat a les dones del municipi.
- Camí Lila: itinerari guiat que vincula patrimoni urbà i natural, cultura, història i feminisme, el camí ens proposa diverses parades on podrem tenir accés a diversos continguts relacionats amb dones a través d'uns codis qr. Aquest és un recorregut que té les dones com a protagonistes. L'objectiu és posar en valor el paper cabdal que han tingut en tots els àmbits de la vida al llarg de la història.

Plans i protocols vigents:

- II Pla Local d'Igualtat de Gènere de Castellar del Vallès (2024-2027).
  - Protocol per l'abordatge integral de la violència envers les dones de Castellar del Vallès.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD DE MONTCADA I REIXAC

CONTACTE

Casa de la Vila – C. Major, 32. 08110, Montcada i Reixac

Tel. 93 565 11 22 / 670 020 577

oficinadona@montcada.org

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 cap del servei, mitja jornada.
- 2 tècniques d'acollida, jornada completa.
- 1 psicòloga de dones, 8 hores setmanals.
- 1 psicòloga infantojuvenil, 2 hores setmanals.
- 1 advocada, 2 hores setmanals.

Projectes a destacar:

- Grup de suport emocional a dones migrades.
- Projecte Camins Segurs.
- Suport a la celebració del dia 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones.
- Suport a la visibilització del 15 d'octubre, Dia Internacional de la mort gestacional, perinatal i neonatal.

Plans i protocols vigents:

- Protocol local per a l'abordatge integral de les violències masclistes.
  - Pla d'igualtat de gènere.
  - Pla d'igualtat de dones i homes de l'Ajuntament de Montcada i Reixac.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD RIPOLLET

CONTACTE

C. de Can Masachs, 18-20, 1r, 08291, Ripollet

Tel. 93 504 60 40 / 638 796 514

siad@ripollet.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 tècnica d'igualtat i d'acollida, jornada completa.
- 1 psicòloga, jornada completa.
- 1 advocada, 3 hores a la setmana.

Projectes a destacar:

- Servei Comunitari "Xarxa lila": iniciativa adreçada a joves de 3r i 4t d'ESO, que té com a objectiu fomentar relacions igualitàries i treballar en la sensibilització i prevenció de la violència masclista.
- Formacions en Igualtat de gènere i violències masclistes: iniciativa adreçada al Àrea de promoció econòmica del departament d'ocupació per a les persones que estiguin cursant estudis ocupacionals o persones que estiguin contractades dins d'un pla d'ocupació.

Plans i protocols vigents:

- Protocol d'abordatge de les violències masclistes de Ripollet.
  - Protocol d'actuació per a una festa major sense violència masclista ni LGTBI-fòbia.
  - Pla d'Igualtat de l'Ajuntament de Ripollet, per al període 2022-2025.
  - Taula Feminista de Ripollet.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD DE RUBI

CONTACTE

Rambleta Joan Miró, 14-18. 08191, Rubí

Tel. 93.581 39 00

siadrubi@ajrubi.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 tècnica d'acollida.
- 1 psicòloga de dones.
- 1 psicòloga infantojuvenil.
- 1 jurista.

Projectes a destacar:

- Espai Vincles, projecte preventiu per a l'adolescència.

Plans i protocols vigents:

- Protocol municipal d'abordatge Integral a les violències masclistes.
  - Protocol de Dol per Femicidi.
  - Protocol per a unes festes i espais d'oci lliures de violències masclistes.
  - Protocol per a l'Abordatge de la MGF.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD SABADELL

CONTACTE

C. de Vidal, 146. 08202, Sabadell

Tel. 93 724 61 67

genere@ajsabadell.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 cap de Servei de Drets Civils, Joventut i Igualtat, un terç de jornada.
- 1 cap de secció de Feminismes i LGBTI, jornada completa.
- 2 treballadores Socials, jornada completa.
- 2 psicòlogues de Dones, jornada completa.
- 1 psicòloga iinfantojuvenil, jornada completa.
- 1 jurista, jornada completa.
- 1 recepcionista, jornada completa.
- 1 tècnica d'Igualtat de gènere, jornada completa.
- 2 tècniques (SAI LGBTI i Equitat), jornada completa.
- 1 auxiliar administrativa, jornada completa.

Projectes a destacar:

- Atenció Corporal Individual: el Servei d'Atenció terapèutica corporal complementa el treball terapèutic que es fa al Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) amb la finalitat de contribuir a la recuperació i la millora de la salut integral de les dones, redueix els símptomes com a conseqüència de les violències rebudes i promou un espai de cura on restablir els hàbits saludables i una relació positiva amb el seu cos.
- Projecte de lleure a la natura per a la reparació del vincle per dones i fills/es que han viscut violències masclistes: aquest és un projecte que està adreçat a la recuperació i consolidació del vincle afectiu maternofilial. A través del vincle i la cura del cavall, les mares aprenen a vincular-se amb els seus fills/es d'una manera saludable, creant espais d'intimitat i escolta activa entre ells. És un espai familiar pensat per conviure, compartir, generar trobades i noves complicitats alhora que gaudir d'interessants propostes relacionades amb els cavalls, l'hort i la natura amb monitoratge especialitzat i servei de suport psicològic.
- Entitats Liles: el projecte Entitats Liles buscar treballar conjuntament amb les entitats de la ciutat per incorporar la perspectiva de gènere i així reduir les desigualtats de gènere i violències masclistes i lgbtifòbiques. Amb aquesta idea, l'objectiu principal és formar persones referents perquè puguin impulsar i liderar accions de sensibilització i prevenció dins la pròpia entitat i en les accions i projectes que duen a terme.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

- Calendari Institucional temàtica de dones: el Calendari Institucional és una eina de sensibilització entorn a la visibilització dels drets de les dones. Cada any, gira entorn a una temàtica diferent, amb l'objectiu principal de visibilitzar els drets de les dones i les múltiples discriminacions que viuen, incorporant una mirada interseccional.
- Coeducació a les Escoles Bressols Municipals: Acompanyar les educadores i tota la comunitat educativa en el procés de descobrir com els estereotips de gènere i les discriminacions que se'n deriven es van transmetent al llarg de les diferents etapes, i com l'escola bressol també hi té un paper cabdal.
- Serveis de canguratge a la ciutadania: en el marc del Pla Corresponsables.

Plans i protocols vigents:

- Pla d'Igualtat.
  - Protocol municipal per a l'abordatge de les violències masclistes i lgbtifòbiques de Sabadell.
  - Guia de resposta immediata davant de femicidis i situacions d'extrema gravetat per violències masclistes o de gènere.
  - Guia de sensibilització, prevenció i actuació davant les violències masclistes i lgbtifòbiques durant la Festa Major.
  - Reglament per a la igualtat de gènere i la defensa i promoció dels drets de les persones LGTBI a l'Ajuntament de Sabadell.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD SANT CUGAT

CONTACTE

Av. Gràcia, 50 (Casa Mònaco). 08172, Sant Cugat del Vallès

Tel.: 93 565 70 00

siad@santcugat.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 tècnica d'acollida, jornada completa.
- 1 psicòloga de dones, jornada completa.
- 1 psicòloga infantojuvenil, 30h a la setmana.
- 1 jurista, 3h a la setmana.

Projectes a destacar:

- Col·laboració amb les entitats feministes en l'organització d'actes i/o activitats comunitàries.

Plans i protocols vigents:

- Protocol local per a l'abordatge de la violència en l'àmbit de la parella.
  - Protocol de dol contra les violències masclistes.
  - Protocol municipal d'abordatge de les violències sexuals als espais públic d'oci.
  - Protocol municipal d'actuació en situacions de risc i/o violència vers la infància i l'adolescència.
  - Pla d'igualtat, feminismes i LGTBI.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD SANT QUIRZE DEL VALLÈS

CONTACTE

Ptge. Dalí, 8. 08192, Sant Quirze del Vallès

Tel. 93 721 68 00 - Ext. 5228

sumemxlaigualtat@santquirzevalles.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 tècnica d'acollida, jornada completa.
- 1 psicòloga de dones, 25 hores a la setmana.
- 1 psicòloga infantojuvenil, 9 hores a la setmana.
- 1 jurista, 10 hores al mes.
- 1 tècnica de feminismes, jornada completa.
- 1 auxiliar administrativa, jornada completa.

Projectes a destacar:

- Grups d'acompanyament al dol perinatal, un adreçat a mares i un altre adreçat a pares. Es reuneix cada dues setmanes.
- Projecte pilot de teràpia amb gossos, adreçada a infants atesos/es al servei de psicologia infantojuvenil.

Plans i protocols vigents:

- Pla de polítiques de gènere 2023-2026.
  - Protocol municipal d'abordatge de les violències masclistes.
  - Protocol d'abordatge de les violències en contextos d'oci.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD SANTA PERPÈTUA DE MOGODA

CONTACTE

C. de Pablo Picasso, 32. 08130, Santa Perpètua de Mogoda

Tel 650 918 166

igualtat@staperpetua.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 2 tècniques d'acollida.
- 1 psicòloga de dones.
- 1 psicòloga infantojuvenil.
- 1 jurista.

Plans i protocols vigents:

- Pla local d'igualtat.
  - Pla local LGTBI+.
  - Protocol contra les violències de la ciutat de SPM.
  - Protocol contra les violències en espais d'oci.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIAD TERRASSA

CONTACTE

C. Nou de Sant Pere, 36. 08221, Terrassa

Tel. 93 739 7408

siad@terrassa.cat

RECURSOS I SERVEIS

Personal adscrit al SIAD:

- 1 coordinadora del SIAD.
- 1 advocada a jornada completa.
- 2 treballadores socials, 1 a jornada completa i 1 amb reducció de jornada.
- 3 psicòlogues: 2 a jornada completa i 1 a jornada reduïda (87% de la jornada).
- 1 tècnica especialista en inserció laboral a jornada completa.
- 1 auxiliar de mediació i interpretació, contractada temporal a jornada completa.
- 1 tècnica auxiliar d'atenció al públic a jornada completa.
- 1 tècnica especialista en polítiques de gènere a jornada completa.

Projectes a destacar:

- Col·laboració entre serveis municipals per abordar la violència masclista amb col·lectius específics (joves, gent gran, persones amb capacitats diverses "Diagnosi de l'impacte de la violència masclista en les dones amb capacitats diverses" com a exemple).
- Suport econòmic a les entitats a través de subvencions i convenis de col·laboració (per exemple, Creu Roja per als grups de mares i fills/es i grup d'homes).
- Col·laboració amb les entitats feministes i també generalistes en l'organització d'actes o altres formats (xerrades, conferències, formacions, protocols de prevenció, etc.).

Plans i protocols vigents:

- Protocol per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella (2010).
  - L'impacte de la violència masclista en les dones amb discapacitat de Terrassa (2023).
  - Reglament municipal per a la igualtat de gèneres (2018).
  - Protocol de dol en cas de femicidi.
  - Protocol de prevenció de Mutilació Genital Femenina (MGF) de la ciutat de Terrassa.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.3.2 Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE)

SERVEI

SIE SABADELL

CONTACTE

C. de les Valls, 28, 1r pis, porta 7. 08201, Sabadell

Tel. 93 852 87 84

bustia.sievoccsabadell@gencat.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

Servei d'Intervenció Especialitzada en Violència Masclista, depenent del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya. Ofereix informació, atenció i recuperació a les dones que han estat o estan en processos de violències masclistes, així com els seus fills i filles a càrrec, que accedeixen per iniciativa pròpia o derivats per altres serveis de la Xarxa de recursos d'atenció i recuperació integral.

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió

Col·laboració amb municipis de la nostra competència territorial, fent èmfasis en les dates 8M i 25N.

Reparació

Segons particularitats del cas, aquesta recuperació es pot dur a terme dins del programa socioeducatiu, terapèutic individual o grupal i jurídic.

RECURSOS

- 2 psicòlogues de dones.
- 2 psicòlogues infantojuvenils.
- 1 treballadora social.
- 1 jurista.
- 2 educadores socials.
- 1 administrativa.
- 1 directora.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

Sí/ Full derivació

Recollida d'informació - Documentació - Protecció dades - Acreditació - Valoració del risc

Sí

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SIE TERRASSA – VALLÈS OCCIDENTAL

Castellbisbal, Sant Cugat, Matadepera, Rellinars, Rubí, Terrassa, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls

CONTACTE

C. Cremat 24, 3r 1a. 08221, Terrassa

Tel. 93 119 06 93

bustia.sievoccterrassa@gencat.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

És un servei gratuït que ofereix atenció especialitzada i acompanyament a totes les dones joves i adultes i els seus fills i filles afectats per processos de violències masclistes per facilitar el seu procés de recuperació i reparació de les violències viscudes i del dany patit.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Dones
- Fills i filles de les dones ateses

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió

Actuacions en àmbit comunitari (xerrades, formacions...)

Reparació

- Programa d'Acollida
- Programes Socio-Jurídics:
  - Seguiment Jurídic i Social
  - Assessoraments puntuals
- Programes terapèutics:
  - Programa socioeducatiu
  - Programa psicològic

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

RECURSOS

Equip

- 4 psicòlogues.
- 2 ES.
- 1 TS.
- 1 jurista.
- 1 administrativa.
- 1 directora.

Equipament

Local amb:

- 3 sales d'atenció individual o familiar (maternofilials, germanes/ns...)
- 1 sala d'atenció infantojuvenil
- 1 sala d'atenció grupal

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

Tot els serveis d'atenció a persones de Castellbisbal, Sant Cugat, Matadepera, Rellinars, Rubí, Terrassa, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls.

Recollida d'informació

Mitjançant fitxes de treball intern.

Protecció dades

LOPD proporcionada pel DIF.

Acreditació

Fem MACs mitjançant entrevista específica. Principalment a dones ateses des del SIE.

Valoració del risc

Utilitzem RVD durant el procés d'acollida si es percep risc.

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.4. SERVEIS SOCIALS BÀSICS

Els serveis bàsics d'atenció social (SBAS) formen part dels serveis socials bàsics (SSB) i, com a tal, són competència exclusiva dels ens locals. El titular de l'àrea bàsica de serveis socials (ABSS) de cada territori és qui exerceix aquesta funció. El Consell Comarcal és el titular i qui ha d'exercir les competències en SSB en el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants.

L'Àrea Bàsica de Serveis Socials del Vallès Occidental està composta pels 11 municipis de menys de 20.000 habitants de la comarca del Vallès Occidental que són: Castellbisbal, Gallifa, Matadepera, Palau-solità i Plegamans, Polinyà, Rellinars, Sant Llorenç Savall, Sentmenat, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls.

Els Serveis Socials bàsics són el conjunt d'intervencions que tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques dels ciutadans i les ciutadanes, posant atenció en el manteniment de la seva autonomia personal i promovent el desenvolupament de les capacitats personals.

La seva implantació territorial i la seva proximitat a la ciutadania esdevé l'element cabdal i l'única porta d'entrada al Sistema Català de Serveis Socials.

Els serveis es presten mitjançant equips multiprofessionals amb la finalitat de promoure els mecanismes per conèixer, prevenir i intervenir amb persones, famílies i grups socials, especialment si es troben en situacions de risc social o d'exclusió, treballar per millorar el benestar i afavorir la integració de les persones

El Consell Comarcal dota dels professionals necessaris per a la prestació de l'atenció social bàsica als municipis de Gallifa, Rellinars, Sant Llorenç Savall i Ullastrell. Les funcions principals dels equips tècnics que ofereixen aquest servei són les següents:

- Oferir informació, orientació, assessorament, treball social comunitari, detecció, prevenció i tractament social i educatiu.
- Fer propostes d'atenció a les persones i d'interès per a la comunitat, dissenyar programes d'actuacions socials i cooperar amb els altres serveis de la xarxa de benestar.
- Conèixer els recursos i les prestacions socials existents i informar i ajudar en la gestió dels tràmits.

Les actuacions que es desenvolupen en casos de violència masclista són els següents:

- Informació, assessorament i acompanyament a dones víctimes de violència masclista i els seus fills.
- Tramitació d'ajudes i activació immediata de recursos en casos d'urgència i seguiment del procés.
- Derivació i coordinació amb els serveis especialitzats SIAD / SIE.
- Coordinació amb Oficina d'Atenció a la Víctima de Mossos d'Esquadra.
- Tramitació d'ATEMPRO .
- Tramitació de l'acreditació com a víctima de violència masclista.
- Realització del protocol de valoració del risc RVD-BCN.

A continuació es troben les fitxes dels serveis socials de l'ABSS i dels quatre municipis amb més de 80.000 habitants.

Es poden consultar els detalls del funcionament i dels serveis oferts de cada municipi del Vallès Occidental al web de cada ens.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

ABSS VALLÈS OCCIDENTAL

CONTACTE

N-150, km 15, 08227, Terrassa

Tel. 937 27 35 34

ccvoc.atenciósocial@ccvoc.cat

GALLIFA. Pl. de l'Ajuntament, 1. Tel. 938 66 21 21

RELLINARS. Pl. Ajuntament, s/n. Tel. 938 34 50 00

SANT LLORENÇ SAVALL. C. de Sant Feliu, 2. Tel. 93 714 00 18

ULLASTRELL. C. de la Serra, 17. Tel. 937 88 72 62 - ullas.tsocial@ullastrell.cat

---

SERVEI

SERVEIS SOCIALS CASTELLBISBAL

CONTACTE

C. Major, 103. 08755, Castellbisbal

Tel. 937 720 055

serveis.socials@castellbisbal.cat

ACCIONS

- Atenció psicològica i jurídica per a dones en situació de violència de gènere.
  - Protocol municipal sobre violències sexuals i LGTBIfòbiques a l'espai públic i contextos d'oci.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS MATADEPERA

CONTACTE

C. Montserrat, 37. 08230, Matadepera

Tel. 93 730 17 71

benestarsocial@matadepera.cat

ACCIONS

- Servei d'atenció i orientació psicològica individual, personalitzada i confidencial, prioritzant les dones, els menors i altres col·lectius vulnerables de Matadepera que ho sol·licitin i/o ho necessitin.
  - Orientació, prevenció i assessorament a la població en general en termes de consum i conductes addictives, d'igualtat, de gènere i LGBTIQ+.
  - Organització de les campanyes dels dies internacionals.
  - Disseny, implementació i avaluació dels programes d'acció comunitària en el municipi.
  - Protocol per la prevenció de violències masclistes i conductes LGTBI-fòbiques en espais d'oci.
-

SERVEI

SERVEIS SOCIALS PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

CONTACTE

C. d'Anselm Clavé, 11, 08184, Palau-solità i Plegamans

Tel. 93 864 30 12 / 674 767 431

ACCIONS

- Protocol contra les agressions masclistes i LGTBI-fòbiques en espais públics (No tot s'hi val): dinamització dels punts liles.
  - II Pla d'igualtat de gènere per a la ciutadania (2021-2024, prorrogat).
  - III Pla d'igualtat de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans (2024-2028).
  - Protocol intern per a l'abordatge de l'assetjament sexual, per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual en l'àmbit laboral de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS POLINYÀ

CONTACTE

C. de l'Onze de Setembre, 17, bx. 08213, Polinyà

Tel. 93 713 01 41

serveissocials@ajpolinya.cat

ACCIONS

- Protocol d'actuació contra les violències masclistes en els espais d'oci al municipi de Polinyà.
  - Servei de suport psicològic a dones, infants i adolescents que es troben en situació de vulnerabilitat social del municipi de Polinyà.
  - Servei de suport jurídic per a dones.
  - Servei d'atenció punt lila durant la Festa Major i Cap d'Any.
-

SERVEI

SERVEIS SOCIALS SENTMENAT

CONTACTE

Pl. de la Vila, 17. 08181, Sentmenat

Tel. 93 715 42 74

smnt.serveissocials@sentmenat.cat

ACCIONS

- Servei d'atenció psicològica adreçat a persones usuàries de serveis socials.
  - Servei d'atenció jurídica adreçat a tota la ciutadania.
-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS VACARISSES

CONTACTE

Crta. de la Bauma, 1 (La Fàbrica). 08233, Vacarisses
Tel. 93 835 90 02 (ext. 204)
s.socials@vacarisses.cat

ACCIONS

- Servei d'atenció psicològica i jurídica municipal dirigit a tota la ciutadania.

SERVEI

SERVEIS SOCIALS VILADECAVALLS

CONTACTE

C. d'Antoni Soler i Hospital, 11. 08232, Viladecavalls
Tel. 93 788 71 41
serveissocials@viladecavalls.cat

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS BÀSICS AJUNTAMENT DE RUBÍ

CONTACTE

C. del General Prim, 33-35, 2a planta. 08191, Rubí

Tel. 93 588 70 00

serveis_socials@ajrubi.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

La funció dels Serveis Socials Bàsics és atendre la ciutadania de forma personalitzada i oferir un conjunt organitzat i coordinat d'accions professionals amb l'objectiu de millorar el benestar social i afavorir la integració de les persones.

El seu objectiu és la detecció de les necessitats personals i socials, la prevenció i atenció de situacions de risc i d'exclusió i la promoció social de les persones. Les persones se situen al centre de l'acció i sempre s'actua des de la proximitat territorial i des de la dimensió comunitària.

Els Serveis Socials Bàsics compten amb un Servei de Primera Acollida i cinc EBASB distribuïts territorialment.

RECURSOS

- Professionals de SSB (administratius, informadores, TS, ES, TF.)
- Casa urgències (recurs municipal).
- Serveis d'acollida residencial d'urgències (d'entitats socials, recursos privats).
- Servei acolliment i recuperació per dones en situació de violència (Generalitat)
- SIAD.
- SIE.
- Ajudes econòmiques municipals per les dones i els infants (habitatge, casals per infants...).

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

- Derivació i coordinació al SIE/SIAD.
- Coordinació Mossos d'Esquadra (GAV), Policia Local.
- Coordinació escoles i IES.
- Coordinació serveis de salut (CAP, Hospitals, salut mental...).

Coordinació a altres serveis que intervenen amb la unitat familiar: SAI, EAIA, estrangeria, SOC...

Documentació - Protecció dades - Acreditació

- Registre entrevistes, coordinacions i documentació en el programa Hestia.
- Signatura del full de protecció de dades del Hestia.
- Informes d'acreditació.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEI BÀSIC D'ATENCIÓ SOCIAL AJUNTAMENT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

CONTACTE

Av. Gràcia, 50. 08172, Sant Cugat del Vallès

Tel. 93 565 70 00

serveissocials@santcugat.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

Els Serveis Bàsics d'Atenció Socials es troben en diferents punts d'atenció al municipi i s'estructuren en diferents equips:

- Equip de Primeres Atencions. Atén les dones que s'adrecen per primera vegada al servei, o que havent-lo fent abans el seu expedient està tancat.
- Equip de Seguiment i Tractament. Atén i acompanya les dones i els seus fills, i a dones grans, en els seus processos de millora i recuperació.

Aquests equips ofereixen:

- Servei d'informació, orientació, assessorament, atenció i acompanyament social a les dones i els seus fills, i a dones grans, per donar resposta a dificultats socioeconòmiques, relacionals i d'autonomia.
- Serveis d'atenció immediata o preferent a les dones i els seus fills, i a dones grans, que es troben en una situació d'urgència social que posa en perill la cobertura de les seves necessitats bàsiques, com són l'alimentació, els subministraments, l'allotjament o la seva integritat personal.

Tenen en compte la demanda tant explícita com implícita de la dona, la valoració del cas i la situació risc mitjançant indicadors específics. Es determinarà així la urgència o no urgència de la situació.

RECURSOS

- ATEMPRO.
- Centre d'urgències i emergències socials de Barcelona (CUESB). Es pot activar a partir de les 15h. Facilita atenció urgent per acolliment residencial puntual i cobertura de necessitats bàsiques d'alimentació, medicació o transport.
- Model comú per l'acreditació de la situació de violència de gènere, adoptat en compliment del previst en el paràgraf segon de l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Prestacions socials de caire econòmic (ajuts socials per cobrir necessitats bàsiques i /o d'urgència social i ajuts socials de suport econòmic per prevenir situacions de risc d'exclusió social).
- Servei d'Atenció a Domicili.
- Habitatge d'emergència social (Mesa de valoració de situacions d'emergències econòmiques i socials).

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

- Servei de traduccions del CCVO.
- Serveis d'Ocupació de Catalunya
- Centres escolars.
- Serveis d'Intervenció Socioeducativa.
- Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.
- Direcció General d'Atenció a la infància i l'adolescència.
- Serveis de salut: centres d'atenció primària, serveis hospitalaris, centre de salut mental i centre d'atenció i seguiment a les drogodependències.
- Mossos d'Esquadra: oficina d'atenció a la víctima de mossos
- Policia local.
- Entitats del tercer sector: Càritas, Creu Roja i Giga Solidari.
- Recursos comunitaris de lleure i suport: Ateu, OMET i escola de persones adultes.
- Recursos adreçats a les persones migrades: Punt d'informació i orientació i CITE.
- Recursos especialitzats en homes que exerceixen o han exercit violència: Connexus.

Recollida d'informació - Protecció dades - Acreditació - Valoració del risc

- Document per recollir el dret d'informació i consentiment de la dona en situació de violència masclista.
- Full de derivació a serveis socials en relació amb una situació de violència masclista.
- Full de derivació al SIAD en relació amb una situació de violència masclista.
- Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona (eina de valoració del risc).
- Fitxa de derivació al Centre d'urgències i emergències socials de Barcelona (CUESB).
- Full de derivació a recurs d'allotjament temporal de Rubí.
- Documents per a la certificació del Model comú per l'acreditació de la situació de violència de gènere, adoptat en compliment del previst en el paràgraf segon de l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Protocol de serveis socials d'atenció a víctimes de violència masclista (2019).
- Protocol local per a l'abordatge integral de la violència masclista en l'àmbit de la parella (2019).
- Guia local per fer front als maltractaments a la gent gran (2023).
- Recollida de dades de les situacions de violència ateses a través de la base de dades Hestia.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS BÀSIC AJUNTAMENT DE SABADELL

CONTACTE

Rambla, 22. 08201, Sabadell

Tel. 93 745 33 30

programacioacciosocial@ajsabadell.cat - acciosocial@ajsabadell.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

Està format per un conjunt de seccions que conformen la primera porta d'accés de la ciutadania i al sistema de benestar. Aquestes seccions s'organitzen en diferents unitats i serveis:

Secció d'Atenció Social Bàsica

Unitat d'Acollida.

Unitat de Seguiment, Atenció i Promoció (USAP).

Servei d'Urgències i Emergències Socials (SUES).

Garantia Alimentària.

Unitat Seguiment Allotjament Temporal (USAT).

Secció d'Atenció a la Dependència i la Discapacitat (SADD)

Unitat de Promoció a l'Autonomia Personal (UPAP).

Unitat Programació Individual Atenció (UPIA).

Unitat de Programa d'Atenció Domiciliària (PAD).

Oficina d'Atenció a la Discapacitat (OAD).

Maltractament gent gran.

Acumuladors.

SAD 4.0.

Secció d'Atenció a l'Exclusió Residencial (SAER)

Unitat de Risc de Pèrdua d'Habitatge (URPH).

Unitat de Sensellarisme (USELL).

Unitat d'Habitatge d'Emergència Social (UGHES).

Unitat de Drets Energètics (UDE).

Secció d'Atenció a la Infància i Adolescència (SAIAR)

Unitats d'Atenció a la Infància i Adolescència en Risc (UAIAR).

Servei Especialitzat Atenció Infància i Adolescència (SEAIA).

Equip Emancipació Juvenil.

Secretaria tècnica

Administració d'Acció Social

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

RECURSOS

- SUES: atenció 24/7 i Centre Emergències Municipals (CEM).
Establiments Hotelers (EEHH).
- Prestacions d'urgència per garantir alimentació bàsica, acolliment residencial, i transport per garantir la protecció i cura.
- Accés a les ajudes públiques a què puguin tenir dret.
- Acreditació situació de vulnerabilitat per facilitar tramitacions d'ajudes públiques.
- Intervencions grupals.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

A la ciutat de Sabadell existeixen aquests dos protocols que també emmarquen la intervenció:

- Protocol per atendre les situacions de VM de ciutat.
- Protocol de maltractament a la gent gran, amb mirada de gènere.

L'abordatge de les situacions de VM es duen a terme coordinadament amb diferents serveis, segons el diagnòstic social:

- SIAD Sabadell.
- SIE.
- Hospital (Taulí i Terrassa majoritàriament) Aguts, CASD, CSMIJ, etc.
Mossos, generalment amb el GAV.
- Policia Municipal, generalment GAV.
- CAP de salut de tota la ciutat, especialment serveis atenció dona.
- Centres educatius.
- Oficines del SOC (referents de VM).
- OAVD.
- Drets Civils de l'Ajuntament (mediadores interculturals).

Recollida d'informació - Acreditació - Valoració del risc

S'està recollint la informació de les situacions detectades en el programa informàtic propi, per tal de poder conèixer millor quines situacions s'aborden i també per poder atendre-les de forma més adequada.

L'acreditació de VM a la nostra ciutat les fa el SIAD, amb la derivació prèvia d'Acció Social (establert circuit).

Valoració del risc on valora la necessitat de disposar d'una eina actualitzada que permeti avaluar el risc en les diferents formes i àmbits.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEIS SOCIALS AJUNTAMENT DE TERRASSA

CONTACTE

C. de Torres Garcia, 35, planta 4- Edifici FACT. 08227, Terrassa

Tel. 93 739 70 00

serveissocials@terrassa.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

Els serveis socials bàsics som el primer nivell del sistema públic de serveis socials i la garantia de més proximitat als usuaris i als àmbits familiar i social.

Al municipi de Terrassa, els equips bàsics de serveis socials es troben en els set districtes de la ciutat i ofereixen una atenció als ciutadans des del servei d'acollida i el servei de tractament i acompanyament social.

Destaquem com a funcions dels serveis socials bàsics:

- Detectar les situacions de necessitat personal, familiar i comunitària en llur àmbit territorial.
- Oferir informació, orientació i assessorament a les persones amb relació als drets i els recursos socials i a les actuacions socials a què poden tenir accés.
- Valorar i fer els diagnòstics social, socioeducatiu i sociolaboral de les situacions de necessitat social a petició de l'usuari o usuària, del seu entorn familiar, convivencial o social o d'altres serveis de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, d'acord amb la legislació de protecció de dades.
- Acomplir les actuacions preventives, el tractament social o socioeducatiu i les intervencions necessàries en situacions de necessitat social i fer-ne l'avaluació.
- Intervenir en els nuclis familiars o convivencials en situació de risc social, especialment si hi ha menors.
- Impulsar projectes comunitaris i programes transversals, especialment els que cerquen la integració i la participació socials de les persones, les famílies, les unitats de convivència i els grups en situació de risc.
- Prestar serveis d'ajuda a domicili, teleassistència i suport a la unitat familiar o de convivència, sens perjudici de les funcions dels serveis sanitaris a domicili.
- Prestar serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.
- Orientar l'accés als serveis socials especialitzats.
- Promoure mesures d'inserció social, laboral i educativa.
- Gestionar prestacions d'urgència social.
- Aplicar protocols de prevenció i d'atenció davant de maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.
- Gestionar la tramitació de les prestacions econòmiques d'àmbit municipal i comarcal i les altres que li siguin atribuïdes.
- Coordinar-se amb els serveis socials especialitzats, amb els equips professionals dels altres sistemes de benestar social, amb les entitats del món associatiu i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis socials.
- Informar a petició de jutges i fiscals sobre la situació personal i familiar de persones afectades per causes judicials.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

RECURSOS

- Tramitació d'ajuts econòmics del Reglament Municipal de prestacions socials de caràcter econòmic.
- Tramitació de l'ATENPRO.
- Activació del SAU de Terrassa
(Servei d'allotjament d'urgència per dones víctimes de violència de gènere i per als seus fills i les seves filles).
- Tramitació sol·licitud d'acolliment residencial per a dones en situació de violència masclista i per als seus fills i filles i gestió d'allotjament privat si es necessari.
- Tramitació de la sol·licitud a la Mesa de valoració de situacions de d'emergència econòmica i social de l'Agència d'Habitatge.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació

- Recursos especialitzats: SIE, SIAD.
  - Recursos socials: EAIA, SAI-DASIG(LGTBI+),SAID (Ciutadania) i altres serveis d'atenció a les persones.
  - Recursos educatius: centres d'atenció primària i secundària, EAP.
  - Recursos Judicials: OAVD, SOJ, Jutjats, Fiscalia i Advocacia.
  - Recursos Sanitaris: CAP, Hospital de Terrassa, Hospital Mútua de Terrassa, CSMA, CSMIJ, CAS, CDIAP.
- Recursos seguretat: ME, PMT.

Recollida d'informació

Registre d'entrevistes, coordinacions i documentació en el programa propi de registre de serveis socials.

Acreditació

Acreditació de la situació de violència de gènere, en què procedeix la seva emissió.

Valoració del risc

La valoració del risc és fa conjuntament amb els serveis especialitzats i forces de seguretat.

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.5. SERVEI ESPECIALITZAT D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA (SEAIA)

Servei especialitzat de segon nivell d'atenció als infants, adolescents de 0 a 18 anys i les seves famílies en situació de risc i/o possible desemparament i en desemparament, de 21 municipis del Vallès Occidental, ja que Terrassa i Sabadell tenen EAIA propi.

Els equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) són equips integrats per diferents professionals dels àmbits de la psicologia, la pedagogia, el treball social i l'educació social, distribuïts territorialment, que tenen com a objectius generals: orientar, diagnosticar, valorar, intervenir, tractar i fer el seguiment dels infants i adolescents en situació de risc greu o desemparament essent-ne els destinataris tant ells com les seves famílies.

Dins del SEAIA, s'inclou també el SIFE (Servei d'integració en Família Extensa) que ofereix atenció i suport en el cas de mesura d'acolliment en família extensa, i el STF (Servei Terapèutic Familiar) on es deriven les famílies en les quals es valora necessitat d'intervenció i acompanyament terapèutic.

Les situacions familiars que s'atenen a l'EAIA tenen múltiples causes. Això vol dir que les famílies amb infants i/o adolescents amb situació de risc o desemparament presenten normalment diversos indicadors i factors de risc de maltractament infantil, que afecten els NNA (nenes, nenes, adolescents).

L'article 105 de la LDOIA recull, com a una de les situacions de desemparament, la violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant o adolescent, quan perjudiquin greument el seu desenvolupament.

L'Ordre BSF 331/2013 de 18 de desembre, detalla la violència masclista com un dels indicadors de maltractament infantil a tenir en compte en la valoració dels serveis especialitzats. Així mateix, es contemplen també com a indicador les pràctiques discriminatòries per raó de gènere o el risc de patir o haver patit la mutilació genital femenina, incloses en l'article 102 de la LDOIA com a situacions de risc.

També els matrimonis forçats estan reconeguts com una forma de violència masclista a Catalunya, que pot afectar els nostres NNA i pot comportar la intervenció del sistema de protecció.

L'EAIA en la seva funció de diagnosi social ha de valorar la capacitat de protecció dels progenitors, tutors o guardadors dels NNA. Hi ha situacions en les quals cal prioritzar protegir els NNA del maltractament o risc de maltractament greu quan els seus progenitors no poden garantir-ne el benestar.

L'objectiu d'aquest servei és la valoració, l'actuació i l'atenció d'infants de zero a divuit anys que es troben en situació de risc de desemparament, i també fer el seguiment i el tractament de les seves famílies.

En ser un servei de segon nivell, no ens situem tant en la prevenció. Però s'han fet i es contemplen actuacions de caire preventiu, acompanyant els serveis socials bàsics en la intervenció amb la família. En context d'assessorament i/o com a part del protocol establert en un municipi en concret, l'EAIA acompanya en la conscienciació de l'afectació en els infants i les conseqüències legals que comporten diferents violències masclistes que tinguin risc de patir o pateixin els NNA (entrevistes conjuntes amb els SSB). Altres accions pel que fa a la prevenció són:

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

Participació en les taules d'infància dels municipis, taules preventives o comissions de treball i assessorament xarxa. Per exemple, l'EAIA de Terrassa participa a la Taula de violència masclista i la Taula de mutilació genital femenina.

Participar en formacions organitzades per serveis especialitzats en VM, de perspectiva de gènere, entre altres, per adquirir coneixements i eines.

No com a tasca/funció de l'EAIA, però alguns dels seus membres van impulsar, mitjançant els pressupostos participatius del CCVOC, una sèrie de tallers per tractar les microviolències entre els joves del territori, inclosa la violència de gènere.

Pel que fa a la reparació, els EAIA porten a terme:

- Intervenció grupal: grup de mares víctimes de VM organitzats EAIA-SIAD en alguns territoris.
- Derivació al SIAD/SIE de les dones que no estiguin vinculades al recurs en cas de detectar-se indicadors de VM.
- Derivació NNA a serveis terapèutics especialitzats.
- Derivació d'homes agressors a recursos terapèutics especialitzats en VM.
- Derivació de la família o algun dels seus membres al STF del SEAIA.
- Treball tècnic dels tècnics referents de l'EAIA, vers els aspectes relacionals i de les problemàtiques del sistema familiar per la millora i l'elaboració de la situació familiar, l'acceptació de la mesura protectora si s'escau, la capacitació pel retorn de funcions tutelars, ... amb la centralitat en els infants com a víctimes més vulnerables, però en coordinació amb la xarxa de serveis.

És important destacar:

- La coordinació amb els serveis de la xarxa (SIAD, OAV, SSB...), per valorar la necessitat de protecció dels infants, davant situacions de VM on la vulnerabilitat i afectació de la mare poden comportar que no puguin protegir els drets dels seus fills ni garantir-ne el benestar.
- La importància de la coordinació amb la xarxa per tal de consensuar, en la mesura del possible, la intervenció amb el nucli on es pateix VM, i vers la possibilitat d'actuacions protectores de la mare o de protecció de la mare amb els infants i adolescents, per evitar separar-los de la progenitora.
- La importància de la coordinació i coneixement dels protocols establerts d'actuació en casos de mutilació general femenina, matrimonis forçats, per acompanyar degudament en la resposta dels recursos al risc de patir-ne o haver-ne patit, en un primer nivell d'atenció i en un segon, quan el primer no és suficient per garantir el benestar del NNA.

Els equips dels SEAIA duen a terme entrevistes d'exploració, entrevistes de seguiment i entrevistes conjuntes. L'equip d'educadors/educadores en determinades situacions familiars fan acompanyament a les mares amb fills i filles. Finalment, la recollida d'informació es fa mitjançant les coordinacions amb la xarxa, els informes emesos, les reunions multiservei i les entrevistes amb la família, entre d'altres. Es té en compte en l'emissió d'informes la preservació de les dades personals quan s'escaigui.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

EAIA VALLÈS OCCIDENTAL

CONTACTE

Crta. Nacional 150, km. 15. 08227, Terrassa

Tel. 93 727 35 34

ccvoc.eaia@ccvoc.cat

SERVEI

EAIA TERRASSA

CONTACTE

Ctra. de Montcada, 596 (Edifici Glòries). 08223, Terrassa

Tel. 93 731 59 82

eaiaterrassa@terrassa.cat

SERVEI

EAIA SABADELL

CONTACTE

Pl. del Gas, 2. 08201, Sabadell

Tel. 937264700

eiasabadell@ajsabadell.cat

---

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.6. UNITATS INTEGRADES BARNAHUS

Les unitats integrades Barnahus es constitueixen com a serveis especialitzats d'atenció integral a infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals.

L'objectiu del servei és lluitar contra la violència sexual envers la infància i l'adolescència i protegir, tractar i recuperar específicament les víctimes en un espai únic, on seran ateses per un equip multidisciplinari de professionals de diferents departaments per abordar-ne la problemàtica i prevenir la victimització secundària. Aquesta intervenció es farà incorporant la perspectiva de gènere interseccional i de dret.

Les persones usuàries del servei de la unitat integrada són infants i adolescents, de 0 a 17 anys, residents a Catalunya, que han patit victimització sexual, amb independència del lloc on s'hagi produït, de si hi ha denúncia o no i de si hi ha procés penal obert o sentència o resolució que posi fi al procediment judicial.

S'ofereix un espai adaptat als infants i adolescents, confortable i afable, en què hi ha o s'hi desplacen les persones professionals que els han d'atendre, amb l'objectiu d'evitar els circuits habituals.

En aquest servei hi ha implicats el Departament de Drets Socials i Inclusió, mitjançant la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, el Departament de Justícia i Qualitat Democràtica, el Departament d'Interior i Seguretat Pública, el Departament de Salut, el Departament d'Educació i Formació Professional i el Departament d'Igualtat i Feminisme. A més, hi col·labora la fiscalia, la judicatura, l'advocacia i la procura dels diferents territoris on s'ubica el servei.

La ciutadania pot accedir al servei de Barnahus mitjançant el telèfon Infància respon (116 111) que ofereix servei les 24 h del dia.

6.7. SERVEI PÚBLIC D'OcupACIÓ DE CATALUNYA (SOC)

La inserció laboral té un paper molt important en els processos de recuperació i reparació de les persones que són víctimes de les violències masclistes. Aquest fet situa les accions vinculades a la millora del perfil professional i la cerca activa de feina com a espais de detecció, atenció, acompanyament i prevenció de les violències masclistes.

Atenció a les dones en situació de violència masclista a les Oficines de Treball:

- **Xarxa DOT** és un dispositiu d'acompanyament a la inserció laboral específic per a dones en situació de violència masclista, que treballa en xarxa i plenament integrat amb els circuits d'abordatge de les violències masclistes dels diferents territoris.

> **L'objectiu de la Xarxa DOT** és fomentar la participació de les dones en situació de violència masclista en les polítiques actives d'ocupació i en els processos de selecció per a la cobertura de vacants i accions ocupacionals, en condicions de seguretat i des de la no-discriminació.

> **La Xarxa DOT disposa de personal especialitzat** a totes les Oficines de Treball que ofereixen acompanyament personalitzat i assessorament individualitzat a les dones en situació de violència masclista que voluntàriament ho sol·licitin.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.8. HABITATGE

La Generalitat de Catalunya executa i gestiona les polítiques d'habitatge a través de l'Agència Catalana de l'Habitatge. Aquesta es desplega al territori a les oficines locals d'habitatge per mitjà del web <http://agenciahabitatge.gencat.cat/> es poden consultar les oficines de referència.

Pel que fa als serveis específics d'habitatge en matèria de violències masclistes, la Generalitat ofereix els Serveis d'Acolliment Residencial (SAR) i el Servei Substitutori de la Llar (SSLL). Aquests són serveis gratuïts, residencials i temporals que compten amb suport personal, psicològic, mèdic, social, jurídic i de lleure, dut a terme per professionals especialitzats, per facilitar la plena integració sociolaboral de les dones que pateixen violència.

Els SSLL i els SAR formen part de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a dones en situació de violència masclista. Són serveis públics de caràcter gratuït, a càrrec del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

6.9. EDUCACIÓ

Novetats que descriu la nova Llei 17/2020:

- S'estableix la necessitat d'incorporar la coeducació i l'educació afectivosexual des de l'educació infantil fins, com a mínim, la finalització de l'educació obligatòria.
- També s'ha de garantir la formació amb perspectiva de gènere del professorat des de l'inici dels seu procés formatiu i s'ha de fer extensiva a tots les persones membres de la comunitat educativa.
- S'estableixen noves obligacions a l'ensenyament universitari:
  - > Vetllar perquè s'eliminin de la docència de les titulacions textos i materials sexistes, violents i discriminatoris.
  - > Formar eal professorat sobre l'erradicació del sexisme a les aules.
  - > Disposar de protocols per a la prevenció, detecció, atenció i reparació de situacions de violència masclista. S'han adoptar mecanismes de cooperació interinstitucionals per garantir la coordinació dels protocols entre les universitats.
  - > Dotar llurs unitats o observatoris d'igualtat de recursos humans i materials.
  - > S'han de dotar de mecanismes de cooperació institucional per facilitar el canvi gratuït d'universitat a les estudiants de grau víctimes de violència masclista i als fills i filles que en depenguin.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

D'ençà del curs 2008-2009, les víctimes de violència masclista en l'àmbit de la parella, i els seus fills i filles, tenen dret a l'exempció de matrícula dels estudis universitaris.

Mitjançant el Decret 113/2024, de 18 de juny, pel qual es fixen els preus dels serveis acadèmics a les universitats públiques de Catalunya i a la Universitat Oberta de Catalunya per al curs 2024-2025, el Departament de Recerca i Universitats i el Departament d'Igualtat i Feminismes amplien aquest dret a altres situacions de violència masclista com a mesura de reparació:

1. Violències sexuals en l'àmbit social o comunitari.
2. Matrimoni forçat.
3. Tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.
4. Mutilació genital femenina o risc de partir-ne.

En el supòsit de violències sexuals, es podrà sol·licitar l'ajut fins a cinc anys després d'haver patit els fets o des que la sentència condemnatòria sigui ferma. En la resta de supòsits no s'estableix un límit temporal.

Recursos i programes que ofereix el Departament:

> Unitat de suport a l'alumnat en situació de violència

El Departament d'Educació ha creat la USAV per gestionar tots els casos que arribin i coordinar-ne l'abordatge garantint una actuació sense demora i l'escolta activa a les víctimes. Aquesta unitat durà a terme una atenció telefònica i presencial de les demandes d'informació i d'orientació en matèria de maltractaments infantils i adolescents en els centres educatius, i també farà funcions d'assessorament i intervenció en els casos amb coordinació amb les persones referents del pla d'escoles lliures de violència.

Aquesta unitat està inclosa en el marc d'un pla contra les violències i ha de permetre prevenir, detectar, gestionar i coordinar tots els casos que arriben per qualsevol via.

La USAV treballarà de manera coordinada amb la línia d'atenció a la infància (116 111) de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA). També es treballarà coordinadament amb la Direcció General d'Igualtat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'Institut Català de les Dones.

> UsApps

La UsApps és una aplicació web del Departament d'Educació per comunicar situacions de violències que pot viure tot l'alumnat de Catalunya d'una forma fàcil, intuïtiva i eficaç.

Qualsevol persona –alumnes, professorat i familiars– podran denunciar un fet a través de l'aplicació amb un qüestionari senzill que recull les respostes sobre què ha passat i se'n farà un seguiment.

La intenció de l'aplicació és precisament que sigui més fàcil denunciar una situació d'aquestes característiques perquè els especialistes de la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV) es puguin activar ràpidament per poder actuar, segons recull el mateix portal (usav.educacio@gencat.cat)

Tipus de violències:

- Violència masclista
- Maltractament
- Violència LGBTIfòbica
- Conductes d'odi i discriminació
- Violència sexual a menors
- Assetjament escolar
- Ciberassetjament
- Altres tipus de violències

>> **Què és L'UsApps? (gencat.cat)**

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

> **Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV)**

El Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV) pretén erradicar tot tipus de violències als centres educatius, amb la intenció que els centres educatius siguin, sempre, espais de protecció per a tot l'alumnat.

Els principals objectius que persegueix aquest pla són:

- Prevenir la violència.
- Garantir l'eficàcia de les mesures de prevenció, detecció i denúncia.
- Reconèixer les víctimes, protegir-les, oferir-los atenció especialitzada per a la reparació dels danys causats.
- Evitar la doble victimització.
- Garantir el suport jurídic i acompanyament institucional.
- Contundència envers els agressors i encoberidors/es.
- Exercir l'acció popular en els procediments penals (art. 91 Llei 14/2020) per maltractaments físics o sexuals greus a infants o adolescents i presentar-se en qualsevol denúncia per violències sexuals en l'àmbit educatiu.

La tutoria i les persones referents de confiança també són un element clau en la comunicació dins del pla LELV. Les persones de referència han de comptar doncs amb formació especialitzada en perspectiva de gènere i en detecció de violències masclistes. És per això que el pla preveu formar el personal docent, personal d'administració i serveis i personal d'atenció educativa i a altres membres de la comunitat educativa per tal de transformar i millorar la detecció i l'acompanyament en les situacions de violència.

>> **Accés al Pla:**

Les escoles lliures de violències (LELV) (gencat.cat)

• **Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violències en l'àmbit educatiu**

El Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu s'ha elaborat perquè els centres educatius el tinguin a l'abast com a eina de prevenció, detecció i intervenció davant situacions de violència en l'àmbit educatiu que afecten l'alumnat.

S'hi preveuen actuacions adreçades a millorar l'atenció cap als infants i joves. L'assetjament repercuteix en tot l'àmbit educatiu i afecta el conjunt de relacions que els infants i joves estableixen entre ells; per tant, el protocol és d'aplicació davant totes les formes de violència que determinats alumnes exerceixen cap a uns altres, tant si les accions tenen lloc dins del centre com fora.

Davant una situació de violència, tots els centres públics i també els privats sostinguts amb fons públics (concertats) que conformen el servei d'educació de Catalunya han d'aplicar aquest protocol.

>> Accés al pla:

Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu (gencat.cat)

• **Programa Coeduca't**

L'acció a través del currículum és l'eix principal en matèria de coeducació i de lluita contra les violències. Per fer efectiu el principi de coeducació amb el currículum, el programa Coeduca't té la voluntat de preparar les noies i els nois per a la vida afectiva i sexual fonamentada en la igualtat de gènere i els drets humans i pretén col·laborar en la construcció d'un model integral de persona, sense estereotips sexistes.

>> **Coeduca't. Departament d'Educació (gencat.cat)**

6.10. ÀMBIT JUDICIAL

En l'àmbit judicial, i des d'un punt de vista penal, podem identificar dues fases diferenciades:

La **fase prejudicial**, que fa referència a totes les actuacions necessàries per la preparació de la denúncia, com són la recollida d'informació dels fets, rebre assessorament legal previ a la presentació de la denúncia, l'obtenció d'informes mèdics, la recollida de dades de testimonis i la recopilació d'imatges i/o comunicacions, entre d'altres. Aquesta fase és molt important perquè permetrà que la denúncia a interposar estigui ben argumentada i facilitarà, en el posterior procés judicial, una millor prova dels fets denunciats.

El **procés judicial penal**, que s'inicia amb la denúncia presentada per la dona, d'ofici pels cossos policials quan hagin tingut coneixement de l'existència d'un fet presumptament delictiu o per el coneixement del Jutjat a través del comunicat de terceres persones (urgències d'hospitals i centres mèdics) quan aquests hagin visitat una dona que pel resultat de l'exploració es desprengui que hagi pogut ser víctima de qualsevol tipus de violència.

Si és la dona qui denuncia, ho pot fer tant davant els cossos policials com davant el jutjat, però **és recomanable que presenti la denúncia davant els cossos policials**, perquè d'aquesta manera la dona comptarà amb l'assessorament legal previ d'un/a professional de l'advocacia i un/a agent especialitzat que recollirà la seva denúncia. Així mateix, en cas de denúncia davant dels cossos policials, la tramitació del procés serà sempre més ràpida, donat que els mateixos cossos policials seran els encarregats de detenir o citar, segons s'escaigui, la persona denunciada a la major brevetat possible i una

vegada l'hagi pres declaració es remetran les actuacions al Jutjat. En els casos on se sol·liciti una ordre de protecció, la dona serà citada en un màxim de 72 hores des de la interposició de la denúncia davant l'autoritat judicial competent, de tal manera que s'agilitza molt el procediment judicial posterior. En els casos on no hi hagi aquesta sol·licitud d'ordre la citació davant del Jutjat, estarà condicionada a la naturalesa dels fets denunciats, però no hi haurà aquest límit temporal per resoldre la seva sol·licitud. En els casos on la dona presenti la denúncia davant del Jutjat de guàrdia, no només deixaria de tenir les garanties i assessoraments esmentats en la redacció de la denúncia, sinó que, a més la seva tramitació seria més lenta.

Quan hi ha lesions **es recomana que primer passi pels serveis mèdics** per tal de poder adjuntar l'informe acreditatiu de les lesions en la denúncia. De totes maneres, els serveis sanitaris estan obligats a enviar els informes mèdics directament als jutjats quan hi hagi indicis de violència. Aquests serveis facilitaran un informe a la dona per tal que pugui adjuntar-lo a la denúncia. En cas que la dona no porti l'informe mèdic quan acudeixi a comissaria per interposar la denúncia, des de comissaria se la derivarà al servei sanitari per tal que sigui reconeguda i així poder obtenir l'informe acreditatiu de les lesions. És molt important que l'exploració mèdica sigui precisa, que especifiqui la regió topogràfica de les lesions i el tipus de lesió o la coloració, ja que donen molta informació que amb el temps es perd. La inclusió d'aquesta informació facilitarà després la intervenció del metge forense. Inclús, si és possible i la dona accedeix amb el seu consentiment, és aconsellable acompanyar fotografies de les lesions.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

En la fase judicial pròpiament dita podem diferenciar dos moments perfectament delimitats:

1.- La fase d'instrucció, que té lloc davant els Jutjats de Violència vers la Dona, creats per la LO 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

El Jutjat de Violència vers la Dona (VIDO) té atribuïda la competència objectiva, tal com el seu nom indica, per a la instrucció (fase en la qual el jutge determina, amb la pràctica de proves, si els fets denunciats poden ser constitutius d'un delicte i si aquest delicte pot ser imputat a una persona concreta) de procediments per delictes de violència de gènere (fonamentalment, maltractament físic o psíquic, lesions, amenaces, coaccions, injúries, assetjament, agressió o abús sexual, delictes contra la intimitat, impagament de pensions o qualsevol altre delicte comès amb violència contra la dona per la seva parella o exparella de sexe masculí), sempre que s'hagin comès contra qui hagi estat l'esposa o dona amb la que el denunciat, que només podrà ser un home, estigui o hi hagi estat unit, o hagin mantingut una relació anàloga d'afectivitat, encara sense convivència. També per altres delictes connexes cap a altres membres de la família o integrats en el nucli familiar quan, mitjançant una unitat d'acte, s'hagués comès també un acte de violència vers la dona.

Quant a la seva competència territorial, serà competent el Jutjat de Violència del domicili de la dona en el moment en què es produeix l'acte de violència denunciada.

A més de les competències penals, el Jutjat de Violència vers la Dona tindrà competències civils per conèixer dels procediments de separació, divorci, guarda i custòdia, mesures provisionals o filiació, entre d'altres, quan les parts siguin la víctima i el denunciat d'un procediment penal per violència de gènere.

Quan els cossos policials citen les parts perquè compareguin davant el Jutjat en un dia no laborable (dissabte, diumenge o festiu), no se les

cita davant el Jutjat de VIDO, sinó que se les cita perquè compareguin davant el Jutjat de Guàrdia del partit judicial, el qual coneixerà tan sols de les actuacions urgents, com és ara resoldre sobre la concessió de l'ordre de protecció i resoldre sobre la situació personal del detingut. A continuació, el Jutjat de Guàrdia remet les actuacions al Jutjat de VIDO competent per al dia hàbil següent, que serà el que dugui a terme tots els tràmits de la instrucció.

En els casos en què la dona interposi denúncia per la comissió d'uns fets delictius que siguin constitutius de violència masculista, on el denunciat sigui un home amb el qual no s'ha mantingut cap tipus de relació de parella, el coneixement d'aquesta denúncia correspondrà al Jutjat d'Instrucció corresponent al dia de la comissió dels fets.

2.- La fase d'enjudiciament no correspon al Jutjat de VIDO, sinó al Jutjat Penal si els fets són constitutius d'un delicte castigat amb presó que no excedeixi dels cinc anys, o a l'Audiència Provincial si els fets són constitutius d'un delicte castigat amb pena de presó superior a cinc anys. Excepcionalment, el Jutjat de VIDO pot dictar sentència condemnatòria per delictes de violència de gènere castigats amb pena de presó no superior a tres anys quan l'acusat es mostri conforme amb l'escrit d'acusació del fiscal i/o de l'acusació particular, procedint llavors el Jutjat de VIDO a dictar immediatament sentència condemnatòria de conformitat.

6.10.1. Jutjat de violència contra les dones (VIDO)

Al Jutjat de VIDO es practiquen les diligències d'instrucció, que fonamentalment són: declaració de la víctima davant el jutge/essa sobre els fets de la seva denúncia i, si escau, sobre la sollicitud d'ordre de protecció, examen de la víctima pel metge forense, declaració dels testimonis, si n'hi ha i, per últim, declaració del denunciat. El lletrat/ada de l'Administració de Justícia també pot fer altres diligències com la confrontació de missatges, WhatsApp, correus electrònics, etc. i afegir fotografies o vídeos amb els quals s'hagi pogut cometre algun delictes contra la dona.

Quan hi ha lesions, la dona és examinada (sempre que ella ho autoritzi), pel metge/essa forense, que emetrà un informe sobre el tipus de lesió o lesions que presenti (o que se'n derivin del comunicat mèdic de l'hospital o CAP, si en aquell moment ja no presenta lesions visibles), sobre el tipus de tractament mèdic que precisi o hagi precisat, sobre els dies que estima que trigarà a curar i, si escau, sobre les seqüeles que li quedaran a la dona. Aquest informe és molt necessari tant per poder provar en judici les lesions, com perquè la dona pugui reclamar una indemnització pels dies de sanitat i, si és procedent, per les seqüeles que li hagin quedat.

Entre d'altres, per tant, estaria en l'àmbit penal dintre de les competències d'aquest informe forense:

- La valoració de lesions físiques i mental de lesionats per alguna causa que impliqui judicialització (aquí va inclosa la violència domèstica i dins d'ella la violència de parella, maltractament infantil...)
- La valoració psicològica de la víctima a través d'una exploració i les proves complementàries adequades per un diagnòstic i afectació mental i emocional correctes.

- Les agressions sexuals, primera avaluació amb recollida de mostres i posteriorment si el jutjat demana una valoració mental de la víctima.

- La valoració de les capacitats cognitives i volitives de l'agressor en relació amb el delictes.

Quan la dona hagi sol·licitat una Ordre de Protecció, després d'haver-se escoltat en declaració a la denunciant i al denunciat, i d'haver-se practicat la resta de proves pertinents, es farà una compareixença en la qual el Ministeri fiscal i els lletrats/des de la denunciant i el denunciat exposin el que creuen convenient sobre si ha de concedir-se o no aquesta ordre i, finalment, el jutge/essa de VIDO (o el jutge/essa de Guàrdia, si és festiu) decidirà mitjançant una interlocutòria si concedeix o no l'ordre de protecció, la qual podrà ser concedida quan sigui apreciada l'existència d'indícis de la comissió del delictes i una situació objectiva de risc físic o psíquic per a la dona.

Quan s'atorga l'ordre de protecció vol dir que s'adopten de mesures penals (allunyament de la víctima i prohibició d'estada i comunicació amb ella) i mesures civils quan hi ha fills/es menors de la parella (mesures relatives a la guarda dels fills/es menors, pensió d'aliments, règim de comunicació i ús de l' habitatge). Les ordres de protecció les comunica el Jutjat als Mossos d'Esquadra (que vetllaran pel compliment de les mesures penals) i a l'Oficina d'Atenció a la Víctima, a Barcelona, i s'inscriuen al Servei Integral de Registre de l'Administració de Justícia (SIRAJ).

Quan es concedeix l'ordre de protecció, normalment la víctima continua al seu domicili i se'n fa sortir l'agressor. Excepcionalment, en el cas que calgui la tramitació d'un recurs d'acolliment d'urgència perquè la víctima no pugui retornar al domicili ni allotjar-se en un altre lloc, el jutjat la sol·licitarà, a través dels cossos policials, a serveis socials per tal de procurar un

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

---

domicili temporal per a la víctima. De la mateixa manera, si el jutjat aprecia una situació d'urgència que afecti algun infant, remetrà còpia de les actuacions a DGAIA.

En relació amb les mesures civils, s'ha de tenir present que no procedirà l'establiment d'un règim de visita o estada, i si existís se suspendrà, si el progenitor està incurs en un procés penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual de l'altre cònjuge o els seus fills. Tampoc procedirà quan l'autoritat judicial adverteixi, de les alegacions de les parts i les proves practicades, l'existència d'indícis fundats de violència domèstica o de gènere. No obstant això, l'autoritat judicial podrà establir un règim de visita, comunicació o estada en resolució motivada en l'interès superior del menor o en la voluntat, desitjos i preferències del major amb discapacitat necessitat de suports i amb l'avaluació prèvia de la situació de la relació paternofilial.

No procedirà en cap cas l'establiment d'un règim de visites respecte del progenitor en situació de presó, provisional o per sentència ferma, acordada en procediment penal pels delictes previstos en el paràgraf anterior.

Finalment, es fa una altra compareixença amb els lletrats/des i el/la fiscal per decidir si el procediment ha de continuar com a judici ràpid o bé si cal donar-li una tramitació més llarga per practicar més proves, o bé si el procediment ha de ser arxivat. Aquesta compareixença només es pot fer davant el Jutjat de VIDO (mai en el de Guàrdia).

Si el jutge/essa de VIDO decideix que el procediment continuï endavant com a judici ràpid, se cita les parts per fer judici davant el Jutjat del Penal en el termini més breu possible d'acord amb l'agenda judicial.

Si el jutge/essa de VIDO decideix que segueixi una tramitació més llarga, anomenada diligències prèvies (o sumari o jurat per als delictes més greus), els lletrats/des de les parts i el Ministeri Fiscal podran proposar noves diligències d'investigació (anàlisis pericials, reconeixements psiquiàtrics-forenses, declaració de més testimonis, remissió d'oficis, etc.), però al final el judici es durà a terme de la mateixa forma, davant el Jutjat del Penal o davant l'Audiència Provincial, per als delictes més greus.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.10.2. Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) / Col·legis de l'Advocacia de Sabadell i de Terrassa

SERVEI

DEFENSA A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I/O VIOLÈNCIA MASCLISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE SABADELL

CONTACTE

C. de Lacy, 15. 08202, Sabadell

Tel. 93 726 53 55

icasbd@icasbd.org

(Comissió Igualtat i violència de l'ICASBD)

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

- Presta assistència jurídica especialitzada a les víctimes de violència de gènere i violència masclista en tots els procediments que es deriven de forma directa o indirecta de la situació de violència.
- Per fer efectiva l'assistència es disposa d'un sistema de torns de guàrdia especialitzat d'advocades i advocats, disponibles les 24 hores durant els 365 dies de l'any en el partit judicial de Sabadell i Cerdanyola del Vallès.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Activació del servei per trucada dels cossos policials on es requereix la presència lletrada per assistir una víctima que vol interposar denúncia com a conseqüència d'haver viscut qualsevol de les manifestacions de la violència de gènere o masclista. Aquesta actuació també es podrà iniciar davant del Jutjat quan hi sigui davant quan la víctima interposa la denúncia.
- Assessorament inicial a la víctima donant-li informació sobre:
  - a) La necessitat de presentar denúncia i de demanar ordre de protecció, explicant el seu contingut de mesures penals i civils.
  - b) El contingut de l'art. 416 LECrim.
  - c) El seu dret a comparèixer com a acusació particular en el procediment i les seves conseqüències sobre el dret de l'art. 416 LECrim. La possibilitat que, tot i que inicialment decideixi no exercir l'acusació particular, podrà fer-ho en qualsevol moment de procediment.
  - d) En els casos de violència masclista, oferiment a la víctima per formalitzar una sol·licitud d'AJG i se la informa dels requisits bàsics per al seu atorgament i de les conseqüències de no formalitzar la sol·licitud o que en el seu cas no sigui atorgat el benefici i del contingut del dret a l'assistència jurídica gratuïta.
  - e) Desenvolupament del procediment judicial.
  - f) En cas que la víctima sigui estrangera no comunitària en situació administrativa irregular a Espanya, caldrà informar-la dels drets que l'assisteixen, d'acord amb la Llei orgànica 4/2000.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

---

g) Sobre entitats públiques i associacions que li poden prestar diferents tipus de serveis, suport i prestacions socials (suport psicològic, ajuts econòmics, o recursos d'habitatge).

h) Proveir informació a la víctima sobre els drets dels menors en cas que aquesta tingui fills o filles.

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió

La nostra actuació s'inicia en el moment en què la víctima es dirigeix a dependències policials o judicials per denunciar uns fets que ja han tingut lloc; per tant, més enllà de les formacions que es puguin fer durant l'any i les recomanacions lletrades no resulta possible fer accions preventives.

Reparació

Exercici de la defensa dels interessos de les víctimes en dependències policials i judicials, tant des de la jurisdicció penal com la de família, per obtenir resolucions que siguin favorables als seus interessos.

RECURSOS

Les 24 hores i els 365 dies de l'any es disposa de dos advocats o advocades que presten el servei d'assistència a les víctimes de violència en els comissaries i jutjats dels partits judicials de Sabadell i Cerdanyola del Vallès.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació / derivació

Informar les víctimes dels diferents serveis que existeixen al nostre partit, segons quin sigui el seu cas i les seves necessitats assistencials.

Recollida d'informació o documentació

La documentació de les víctimes necessària per als procediments judicials és recollida directament pels advocats i advocades que les defensen.

El col·legi només recull documentació de les víctimes de violència masclista, ja que actualment elles han de tramitar el reconeixement a l'assistència jurídica gratuïta. Per fer-ho, abans signen sol·licitud d'AJG i amb informació de protecció de dades, amb les quals pot accedir a la informació necessària per saber si tindrà dret a l'AJG.

SERVEI

DEFENSA A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I/O VIOLÈNCIA MASCLISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE TERRASSA

CONTACTE

C. de Gabriel Querol, 21-23. 08221, Terrassa

Tel. 93 780 13 66

secretaria@icater.org

(Comissió Igualtat i violència de l'ICATER)

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

- Prestar assistència jurídica especialitzada a les víctimes de violència de gènere i violència masclista en tots els procediments que es derivin de forma directa o indirecta de la situació de violència.
- Per fer efectiva l'assistència, es disposa d'un sistema de torns de guàrdia especialitzat d'advocades i advocats, disponibles les 24 hores durant els 365 dies de l'any en el partit judicial de Terrassa i Rubí.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Activació del servei per trucada dels cossos policials on es requereix la presència lletrada per assistir una víctima que vol interposar denúncia com a conseqüència d'haver viscut qualsevol de les manifestacions de la violència de gènere o masclista. Aquesta actuació també es podrà iniciar davant del Jutjat quan hi sigui davant quan la víctima interposa la denúncia.
- Assessorament inicial a la víctima donant-li informació sobre:
  - a) La necessitat de presentar denúncia i de demanar ordre de protecció, explicant-ne el contingut de mesures penals i civils.
  - b) El contingut de l'art. 416 LECrim.
  - c) El seu dret a comparèixer com a acusació particular en el procediment i les seves conseqüències sobre el dret de l'art. 416 LECrim. La possibilitat que, tot i que inicialment decideixi no exercir l'acusació particular, podrà fer-ho en qualsevol moment de procediment.
  - d) En els casos de violència masclista, oferiment a la víctima per formalitzar una sol·licitud d'AJG i se la informa dels requisits bàsics per al seu atorgament i de les conseqüències de no formalitzar la sol·licitud o d que en el seu cas no sigui atorgat el benefici i del contingut del dret a l'assistència jurídica gratuïta.
  - e) Desenvolupament del procediment judicial.
  - f) En cas que la víctima sigui estrangera no comunitària en situació administrativa irregular a Espanya, caldrà informar-la dels drets que l'assisteixen d'acord amb la Llei orgànica 4/2000.
  - g) Sobre entitats públiques i associacions que li poden prestar diferents tipus de serveis, suport i prestacions socials (suport psicològic, ajuts econòmics, recursos d'habitatge).
  - h) Proveir informació a la víctima sobre els drets dels menors en cas que aquesta tingui fills o filles.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenió

La nostra actuació s'inicia en el moment en què la víctima es dirigeix a dependències policials o judicials per denunciar uns fets que ja han tingut lloc; per tant, més enllà de les formacions que es puguin fer durant l'any i les recomanacions lletrades no resulta possible fer accions preventives.

Reparació

Exercici de la defensa dels interessos de les víctimes en dependències policials i judicials, tant des de la jurisdicció penal com la de família, per obtenir resolucions que siguin favorables als seus interessos.

RECURSOS

Les 24 hores i els 365 dies de l'any es disposa de dos advocats o advocades que presten el servei d'assistència a les víctimes de violència en els comissaries i jutjats dels partits judicials de Terrassa i Rubí.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació / derivació

Informar les víctimes dels diferents serveis que existeixen al nostre partit, segons quin sigui el seu cas i les seves necessitats assistencials.

Documentació

La documentació de les víctimes necessària per els procediments judicials directament la recullen els advocats i advocades que les defensen.

6.10.3. Ministeri Fiscal

Les actuacions de la Fiscalia es concreten en:

- Entrevistes personals amb les víctimes de maltractaments pel seguiment personalitzat de cada cas.
- Petició als Jutjats de mesures de seguretat per a les víctimes, des de mesures d'allunyament fins a presó provisional per l'agressor.
- Peticions d'acumulació de denúncies per faltes, per tal d'incoar les diligències prèvies per perseguir el delictes de violència habitual en l'àmbit familiar de l'art. 153 C.P.
- Presència del Ministeri Fiscal en tots els judicis de faltes i injúries, quan aquestes es donin entre cònjuges o parelles entre les quals hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.
- La Fiscalia porta un registre de les víctimes en el que s'incorporen totes les denúncies que es vagin presentant i totes les mesures i resolucions judicials que afecten la dona maltractada, per a un millor seguiment de cada situació.
- Presència de Ministeri Fiscal en tots els judicis ràpids, diligències urgents que es donin entre cònjuges o parelles entre les quals hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.10.4. Unitat de Valoració Forense Integral. UVFI

SERVEI

INSTITUT DE MEDICINA LEGAL I CIÈNCIES FORENSES DE CATALUNYA – SUBDIRECCIÓ BARCELONA COMARQUES

CONTACTE

Gran Via de les Corts Catalanes, 11-116, edifici G. 08075, Barcelona
Tel. 627 480 217

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

De forma general, duem a terme pericials medicoforenses a instàncies de Jutjats i Fiscalies en el context de procediments judicials. No podem actuar de forma autònoma: sempre ho fem a instàncies dels professionals de la judicatura i fiscalia.

Les avaluacions forenses tenen lloc en dos formats: durant la guàrdia o bé de manera programada.

Les avaluacions forenses poden versar sobre valoració de lesions i seqüeles físiques i/o psíquiques, influència de trastorns mentals (o altres patologies) en la conducta delictiva. També poden comportar obtenció de mostres d'interès forense per a la seva posterior anàlisi (que pot dur terme el Servei de Laboratori del propi IMLCFC o bé el laboratori de l'INT).

Determinades avaluacions forenses poden ser complementades amb avaluació psicològica i administració d'instruments de psicometria, efectuada per professionals de la psicologia que formen part de l'estructura de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC).

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

- Valoració, en funcions de guàrdia, de víctimes d'agressió sexual aguda o recents (menys de 7-10 dies). Aquesta intervenció té lloc conjuntament amb els serveis hospitalaris de ginecologia i obstetrícia i/o pediatria a fi d'evitar la revictimització, i seguint els protocols nacionals i catalans establerts a l'efecte. Inclou l'avaluació física i psicopatològica, i la recollida de mostres d'interès medicoforense per fer-ne una anàlisi tant biològica com toxicològica. L'avaluació física està destinada a la identificació de lesions corporals, extragenitals i genitals. L'avaluació psicopatològica en aquest moment permet identificar i descriure la presència de símptomes o alteracions derivades de l'esdeveniment traumàtic.

Aquest tipus de valoració s'efectua de manera ajustada a les necessitats del cas i es duu a terme amb dones, nens, nenes i adolescents i homes.

- Valoració de lesions en procediments de violència sobre la dona (en funcions de guàrdia). Aquesta avaluació pot incloure també una aproximació preliminar a la situació psicopatològica, amb descripció de possible simptomatologia posttraumàtica.

- Valoració de lesions i seqüeles psíquiques en procediments de violència sobre la dona, a víc-

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

times d'agressió sexual i víctimes d'altres formes de violències masclistes (tràfic d'éssers humans, mutilació genital femenina o coerció sexual). Aquestes actuacions es fan de forma programada i coordinada, si escau, amb altres professionals de l'IMLCFC.

Al febrer de 2024 s'han incorporat a l'estructura de l'IMLCFC professionals de la psicologia forense i del treball social en el context del Programa de Millora de les Unitats de Valoració Forense Integral. Aquest programa té com a objectiu principal evitar la revictimització i fer pericials d'alta qualitat amb un enfocament multidisciplinari, des d'una perspectiva de gènere i interseccional, i s'aplica a víctimes de violències masclistes majors de 18 anys.

Pel que fa específicament a les víctimes de tràfic d'éssers humans, qualsevol que en sigui la forma d'explotació des del 2022, l'IMLCFC compta amb un grup de 4 professionals (3 forenses i 1 psicòloga forense) per dur a terme aquest tipus de valoració, amb una visió global, incorporant la perspectiva de drets humans i de gènere, d'interseccionalitat i també una perspectiva transcultural.

Pel que fa a les víctimes de mutilació genital femenina, l'IMLCFC ha protocol·litzat la intervenció amb la finalitat de fer una valoració integral del cas (no limitada a la lesió física) sinó també pel que fa a les seqüeles presents (o previsibles, en el cas de nenes) sobre la salut mental i sobre la salut sexual i reproductiva.

Pel que fa a NNA víctimes de violències sexuals, els professionals de la medicina forense estan inclosos al Programa Barnahus, actualment en plena implementació, per ajustar les actuacions i coordinar-les a fi d'evitar als NNA la victimització secundària derivada de la intervenció de múltiples operadors sanitaris, jurídics, recursos socials, etc. durant l'abordatge, tractament i acompanyament pel seu cas.

-Estimació del risc, en context de procediments judicials, amb aplicació d'instruments de valoració del risc que permeten fer la valoració mitjançant un judici clínic estructurat.

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Prevenció

Dins el nostre àmbit d'actuació, incidim en la prevenció a través d'activitats de formació continuada per als professionals de l'IMLCFC i també mitjançant activitats d'investigació.

Aquesta formació s'executa, principalment, a través del Centre d'Estudis i Formació Jurídica Especialitzada (CEFJE), en el context del seu propi programa formatiu, però també compta amb els professionals de les ciències forenses per la promoció d'activitats de formació i investigació.

Continguts d'actualització facilitats de manera sistemàtica per la Biblioteca de l'IMLCFC.

Reparació

Entre d'altres factors, el primer contacte amb els professionals té un paper rellevant en el procés de recuperació i, per aquest motiu, es planteja un abordatge dels casos amb perspectiva víctimocèntrica, incorporant el marc de vulneració de drets humans i la perspectiva de gènere i interseccional.

Intervenció amb les víctimes des de la diligència deguda, a fi de reduir al màxim possible la victimització i, alhora, proporcionar la màxima informació sobre les conseqüències de la violència viscuda per garantir que es faci efectiu el seu dret a la reparació.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

RECURSOS

- Recursos humans:

Pel que fa a les disciplines científiques pròpiament, es tracta de professionals de la medicina forense (cos especial de funcionaris de l'Administració de Justícia), professionals de la psicologia forense (cos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya) i professionals del treball social (cos de funcionaris de la Generalitat de Catalunya).

- Professionals de l'administració de justícia responsables de la tramitació i gestió dels procediments dins l'IMLCFC.

- Professionals de la Biblioteca de l'IMLCFC (Xarxa de Biblioteques Judicials de Catalunya, Departament de Justícia, Drets i Memòria).

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació / derivació

- Coordinació amb serveis de ginecologia i obstetrícia per la intervenció en casos de guàrdia.
- Coordinació amb els equips tècnics de l'estratègia Barnahus.
- Coordinació amb cossos policials.
- Coordinació amb EATP en aquells casos de violència masclista on la víctima sigui menor d'edat.
- Coordinació amb EATAF en casos de violència masclista als que calgui fer valoració de mesures civils amb fills i filles.
- Coordinació amb els recursos assistencials (a nivell comarcal i/o municipal) per a víctimes.

Recollida d'informació

- Documentació inclosa als procediments judicials.
  - Documentació aportada per les víctimes en el context d'un procediment judicial.
  - Consulta de la història clínica compartida de Catalunya (HC3) sempre en context d'un procediment judicial.
-

6.10.5. Equips tècnics del Departament de Justícia

6.10.5.1. L'assessorament tècnic penal

SERVEI

EQUIP D'ASSESSORAMENT TÈCNIC PENAL DE BARCELONA COMARQUES

CONTACTE

Jutjats de Sabadell, planta 7a

Tel. 677 274 582

eatpbcncomarques.justicia@gencat.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

L'assessorament tècnic penal dona resposta a les demandes oficiades pels òrgans judicials d'aquesta jurisdicció i els facilita la presa de decisions mitjançant l'elaboració d'informes, en els quals, a banda de la informació pertinent, es fan constar valoracions, conclusions i/o propostes tècniques amb relació als encausats, les víctimes i els testimonis implicats en un procediment penal.

Els **equips d'assessorament tècnic penal** (EATP), distribuïts territorialment, estan formats per professionals de la psicologia i del treball social especialitzats en l'àmbit judicial, concretament en la realització de pericials psicològiques, socials i psicosocials.

Les seves funcions són:

- assessorament a instàncies judicials, peritatges psicosocials de víctimes i investigats.
- exploració judicials a menors d'edat i víctimes vulnerables com a prova preconstituïda.

L'EATP de Sabadell dona cobertura als Jutjats de Sabadell, Terrassa, Rubí i Cerdanyola.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Estratègia Barnahus

- Dins l'Estratègia Barnahus, els EATP porten a terme la prova preconstituïda dels NNA víctimes de violència sexual en connexió per videoconferència amb els òrgans judicials assegurant-se així la no confrontació visual amb investigats i recollint-se la declaració del menor en un entorn de protecció, adequat als infants i garantint la minimització de la victimització secundària. Alhora, els professionals de l'EATP porten a terme les avaluacions socials i psicològiques dels NNA víctimes de violència sexual i de les seves famílies en l'entorn de la Barnahus on també es prioritza el treball en xarxa amb els professionals d'aquest recurs.

Aquestes avaluacions psicològiques o psicosocials permeten identificar i descriure la presència d'afectació social o psíquica derivades de la violència sexual.

Aquest tipus de valoració s'efectua de forma individualitzada i ajustada a cada cas i es duu a terme amb NNA i amb NNA amb diversitat funcional.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

Unitats de Valoració Forense Integral pel Jutjats de Violència contra la Dona menors de 18 anys

- Els professionals de la psicologia i del treball social porten a terme les avaluacions psicològiques o psicosocials que l'òrgan judicial sol·liciti i que solen incloure la valoració del dany social i psíquic que presentin les víctimes de violència masclista. Aquests professionals també porten a terme la prova preconstituïda dels NNA víctimes de violència masclista a la sala Gesel de forma presencial o bé en connexió per videoconferència amb els òrgans judicials assegurant-se així la no confrontació visual amb investigats i recollint-se la declaració del menor en un entorn de protecció, adequat als infants i garantint la minimització de la victimització secundària.

Aquest tipus de valoració s'efectua de forma individualitzada i ajustada a cada cas i es duu a terme amb NNA i amb NNA amb diversitat funcional.

- Valoració de la viabilitat de mesures penals alternatives en persones penades per violència masclista en aquells casos en què el Jutjat d'Executòries sol·liciti la possibilitat d'aplicar una substitució de la pena com per exemple un programa formatiu o tractament psicològic o altres mesures substitutòries.

- Valoració sobre quin contingut ha de tenir la pena complementària de Llibertat Vigilada, un cop s'ha complert la pena principal, en aquells penats per casos de violència sexual i a petició del Jutjat d'Executòries o Audiència Provincial.

RECURSOS

- Professionals del treball social i la psicologia especialitzats en l'àmbit penal.
- Personal administratiu que dona suport a la tramitació de l'expedient judicial i atenció al públic.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació / derivació

- Coordinació amb els departaments i serveis integrants de l'Estratègia Barnahus.
- Coordinació amb EATAF en casos de violència masclista als que calgui fer valoració de mesures civils amb fills i filles.
- Coordinació amb OAVD.
- Coordinació amb Serveis Socials.
- Coordinació amb serveis de protecció a la infància.
- Coordinació amb centres educatius.
- Coordinació amb la xarxa de salut mental (CDIAP, CSMIJ, CSAM..).
- Coordinació amb DIE, SIAD, etc.
- Coordinació amb cossos policials.
- Coordinació amb IMLCFC.

Documentació

- Entrevistes d'avaluació forense.
- Proves psicomètriques.
- Anàlisi dels vídeos de les proves preconstituïdes.
- Coordinacions professionals.
- Reunions de xarxa.
- Consulta a les bases de dades de justícia.
- Documentació inclosa als procediments judicials.
- Documentació aportada per les persones usuàries.

6.10.5.2. L'assessorament tècnic en l'Àmbit de Família

L'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de Família (EATF) el formen professionals de la psicologia i el treball social especialitzats en l'àmbit judicial i en el treball amb famílies.

Treballen per als jutjats de primera instància i de família d'arreu de Catalunya. Fan informes que van dirigits als jutges i jutgesses i que serveixen per facilitar una decisió judicial ajustada a les característiques particulars de cada família, sempre en benefici dels menors implicats.

Ofereix un espai on les famílies poden reflexionar sobre les dificultats que implica una reorganització familiar després de la separació. Així mateix, ofereix espais on les famílies poden optimitzar el seu funcionament quant a les relacions familiars i el règim de visites.

L'equip professional planifica la intervenció tècnica d'acord amb el tipus de conflicte que manifesta la família i les preguntes que formula la jutgessa o jutge.

L'eina principal d'aquesta intervenció és l'entrevista psicosocial en el context judicial, tot i que disposen d'altres eines que poden aplicar segons els criteris establerts en els protocols d'actuacions interns.

Totes les intervencions es regeixen pels principis d'imparcialitat, objectivitat i equitat.

Quan les jutgesses o jutges sol·liciten un informe, citen les famílies, les quals decideixen assistir al servei d'acord amb la seva responsabilitat. En cas de no comparèixer, s'informa al jutjat corresponent.

L'equip professional informa les famílies de les característiques de la intervenció tècnica que es durà a terme.

La informació que s'obté d'aquesta intervenció tècnica no està subjecta al secret professional, atès que té lloc dins d'un context judicial.

Les entrevistes que es duen a terme suposen la participació dels membres de la família que formen part del procediment judicial i, a criteri tècnic, d'aquells que es considera que són significatius en la vida del menor.

Després s'elabora un informe, amb caràcter facultatiu i no vinculant, que dona resposta a la demanda de la jutgessa o jutge, que és qui pren l'última decisió.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

6.10.6. Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

SERVEI

OFICINA D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA DE BARCELONA COMARQUES

CONTACTE

Seu central: Rambleta del Pare Alegre, 112 (Jutjats de Terrassa)

També tenim professionals als Jutjats de Manresa (C. d'Arbonés, 29), de Granollers (C. de de Josep Umbert i Ventura, 124) i de Mataró (C. de l'Alcalde Abril)

Tel. 93 510 53 71 - 900 12 18 84

oavdbc.justicia@gencat.cat

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

Les oficines d'atenció a la víctima del delicte són un servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delicte, i punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

Aquestes oficines depenen de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil del Departament de Justícia.

Les OAVD tenen com a finalitat oferir a les víctimes informació i suport perquè puguin exercir els drets que els reconeix la legislació vigent, i una atenció integral per potenciar la recuperació personal i reduir la victimització.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Les actuacions en casos de violència masclista són les que oferim a les víctimes de qualsevol delicte.

En tot cas, amb el nostre servei es pretén:

- Promoure els drets de les víctimes i potenciar l'aplicació i desenvolupament del marc normatiu.
- Fer de pont entre les víctimes i les instàncies judicials que intervenen en el procés.
- Prestar una atenció integral que eviti la revictimització, minimitzi les seqüeles i potenciï la recuperació psicosocial.

Per tal de complir amb aquestes finalitats i objectius, les professionals de l'OAVD explorem la situació de la víctima i dissenyem el pla de treball individualitzat.

Fonamentalment, la intervenció és de caràcter social, psicològic i jurídic.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

ACCIONS PER NIVELL D'INTERVENCIÓ

Reparació

En relació amb el procés de reparació de les víctimes del delictes, destaquem que les podem atendre independentment de si han interposat o no denúncia, de l'estat del procediment judicial, de la situació de la persona agressora i de la seva edat, sexe, etc.

L'atenció és integral i adaptada a les necessitats de la persona. A partir de l'exploració, elaborem un pla de treball i valorem si cal fer alguna coordinació o derivació a altres serveis i si mantenim el seguiment del cas, sempre intentant no revictimitzar, especialment en casos de violència masclista en què la xarxa de recursos especialitzats és més àmplia.

D'altra banda, oferim informació de la situació penitenciària de l'agressor, en el cas que estigui en situació penada o preventiva en un centre penitenciari de Catalunya.

En relació amb el procés judicial, l'OAVD és la competent per valorar les mesures de protecció que són necessàries en el moment de la compareixença o del judici oral (d'acord amb el que estableix la Llei de l'estatut de la víctima del delictes).

RECURSOS

Personals i professionals especialitzades en l'atenció a la víctima (àmbit social, psicològic i jurídic).

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació / derivació

Malgrat que no som un servei d'urgència, en cas de necessitar contactar amb el servei de forma urgent, es pot contactar tant amb les professionals de referència com amb la coordinadora de l'equip.

Territori d'intervenció: comarques del Vallès Occidental, Vallès Oriental, Maresme, Bages, Berguedà, Moianès, Anoia i Osona.

Recollida d'informació o acreditació

Podem acreditar la violència de gènere i domèstica, d'acord amb la normativa estatal.

Accés al servei de forma ordinària: correu electrònic, telèfon, de forma presencial a alguna de les seus de l'OAVD, a través de la derivació entre serveis.

Des de l'OAVD es fan coordinacions amb els serveis de la xarxa social i/o assistencial i recursos especialitzats, d'acord amb les necessitats de la víctima.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

SERVEI

SERVEI D'ACOMPANYAMENT VÍCTIMES DEL DELICTE (SAVD)

CONTACTE

Rambla del Pare Alegre, 112. 08224, Terrassa

Tel. 696 90 12 76

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Servei d'acompanyament víctimes del delicte (SAVD): és un servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a víctimes de violència de gènere durant la compareixença al Jutjat de Violència sobre la Dona o els jutjats d'Instrucció especialitzats i a víctimes de qualsevol delicte en el moment de l'acte de judici oral.

ACCIONS PER NIVELL D'ACTUACIÓ

Atenció

Atenció, suport i orientació a les víctimes de violència de gènere durant la compareixença al Jutjat de Violència sobre la Dona.

RECURSOS

A la província de Barcelona, hi ha 2 equips: el Barcelonès i el de

Barcelona Comarques, que és al qual pertany el Partit Judicial de Vic. L'equip del Barcelonès compta amb 10 tècniques, 2 psicòlogues i 1 coordinadora.

ALTRES CONSIDERACIONS

Coordinació - Recollida d'informació

Coordinació amb l'Oficina d'Atenció a la Víctima

Treballem amb el SIEP (Sistema d'Informació d'Execució Penal)

6.10.7. Punt de Trobada

El Servei Tècnic de Punt de Trobada (STPT) és un servei destinat a atendre i prevenir la problemàtica que sorgeix en els processos de conflictitat familiar i, en concret, en el compliment del règim de visites i de comunicació dels i les menors i adolescents amb els seus progenitors, progenitores i/o familiars. En aquest sentit, s'ha de garantir el benestar emocional i físic del nen, nena i adolescent, preservant-lo de la situació de conflictitat per la qual ha estat derivat a aquest recurs, en un espai neutral i supervisat per professionals que els acompanyin durant el règim de visites, sempre que aquest es pugui dur a terme segons criteri tècnic.

El Servei Tècnic de Punt de Trobada ha d'assegurar la protecció tant a les dones, com als nens, nenes i adolescents, que hagin estat o puguin ser víctimes de violència masclista i que han de fer aquestes visites.

El Servei Tècnic de Punt de Trobada disposa d'un equip multidisciplinari integrat per professionals titulats en psicologia, treball social o educació social i amb formació i experiència en famílies, nens, nenes i adolescents i en l'abordatge de situacions de violència masclista.

Objectius:

- **Facilitar** la trobada dels nens i adolescents amb el progenitor o progenitors no custodis i/o la família extensa en un espai adequat.
- **Oferir** un espai neutral i segur per a totes les persones implicades per a l'exercici dels drets de relació i de comunicació amb els nens, nenes i adolescents.
- **Afavorir** que les visites i/o el moment de lliurar i recollir als nens es desenvolupi en un entorn de protecció.
- **Preservar** la vinculació dels nens amb els seus progenitors o altres familiars.

- **Evitar i/o minimitzar** la conflictitat familiar durant les visites o els intercanvis i, en cas que es doni, pal·liar les conseqüències negatives mentre duri la situació.

Situacions ateses

D'acord amb l'article 9 del **Decret 357/2011, de 21 de juny, dels Serveis Tècnics de Punts de Trobada**, els STPT poden atendre les situacions familiars següents:

- a) Quan els progenitors, implicats en processos de nul·litat, separació o divorci, o bé per ruptura o manca de convivència entre els progenitors, que presenten dificultats o limitacions en alguna àrea de la potestat parental, derivades de les circumstàncies familiars o d'alguna problemàtica personal i/o social, que fan recomanable que el compliment de l'exercici dels drets de relació i comunicació amb els fills i filles es faci en un entorn supervisat i neutral.
- b) Quan als avis i/o àvies o altres familiars se'ls atorga, en l'exercici del règim de relacions personals, un dret de visita i no tenen la possibilitat de concretar-se en un entorn de caire normalitzat, per les particularitats de la situació.
- c) Quan els i les menors mostren cert temor, rebuig o altres dificultats derivades de les circumstàncies familiars, per a la relació amb el progenitor no custodi o altres familiars, i es fa necessari establir pautes regulades i progressives en els contactes pels i per les professionals del Servei Tècnic de Punt de Trobada.
- d) Quan siguin menors tutelats/ades pels organismes de protecció a la infància i l'adolescència de la Generalitat de Catalunya en contacte amb la seva família biològica, segons els criteris establerts per l'òrgan de derivació.
- e) Quan es vulgui evitar la confrontació amb l'agressor en els casos en què els nens i les nenes hagin estat o puguin ser víctimes directes

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

---

de violència masclista i també quan estiguin sota la guarda de dones en situació de violència masclista i s'hagi acordat judicialment l'allunyament respecte de la dona.

El Servei Tècnic de Punt de Trobada no intervinrà, en cap cas:

- a)** Quan el dret de visita es trobi suspès per resolució judicial, cautelar o ferma, en relació amb el progenitor o persona que demana el servei.
- b)** Quan hi hagi una ordre d'allunyament del progenitor no custodi o persona amb dret a visita cap al o la menor per violència en l'àmbit familiar.
- c)** Quan la persona amb dret a visita hagi estat condemnada en un procediment penal per delictes contra la llibertat sexual o per maltractament envers l'infant.

Modalitats del servei:

Segons el **Decret 357/2011, de 21 de juny, dels Serveis Tècnics de Punts de Trobada**, el Servei Tècnic de Punt de Trobada no fa funcions especialitzades que són competència d'altres serveis de la Xarxa i, per tant, no fa funcions de peritatge, diagnòstic, tractaments psicoterapèutics, mediacions entre les parts, assessorament jurídic a les parts o altres de similars característiques.

Les derivacions a aquest servei poden venir dels òrgans judicials i dels òrgans administratius competents en matèria de protecció a la infància i l'adolescència.

Des dels STPT s'informarà a aquests òrgans de l'evolució del règim de visites mitjançant informes tècnics elaborats pels i les professionals del servei.

Per garantir un entorn segur i de respecte als drets dels nens, nenes i adolescents durant el

règim de visita, el STPT ofereix visites en les modalitats següents:

Visites tutelades: indicades per a casos d'alt risc per a el/la menor. Comporten la presència constant d'un professional dins de la sala. Tenen una durada màxima d'1 hora, amb una freqüència màxima d'una vegada a la setmana.

Visites supervisades: indicades per a casos de menor risc per a el/la menor. La supervisió pot tenir caràcter intermitent. Tenen una durada màxima de 2 hores, amb una freqüència màxima d'una vegada a la setmana.

Intercanvis: el lliurament i la recollida dels menors es fa a les dependències del STPT, amb supervisió professional, i sense permanència en el servei. La possibilitat màxima de fer intercanvis és de dues vegades a la setmana.

Aquest servei ofereix un període màxim de 12 mesos, prorrogables per períodes de 3 mesos, motivats. La utilització màxima del servei no ha d'excedir els 18 mesos de durada.

6.11. SERVEI D'INTERVENCIÓ EN CRISIS GREUS (SIC)

Servei d'assistència psicològica d'emergència limitada a la situació de crisi com a conseqüència de les violències masclistes. Aquest servei ofereix suport i atenció a les víctimes amb un alt impacte emocional, en el lloc on s'han viscut crisis greus de violència masclista, amb la màxima immediatesa possible.

- Activable en qualsevol moment, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any a tot Catalunya.
- S'adreça persones afectades per la situació de crisi:
  - > Dones, filles i fills (si en té)
  - > Persones del seu entorn (familiar, laboral, amistats, etc.)
  - > Professionals implicades

Objectius

Mobilitzar els recursos de les persones afectades per influir positivament en el funcionament psicològic durant el període de crisi, de dol i de patiment extrem.

- Atenuar l'esdeveniment estressant i alleugerir l'impacte immediat mitjançant una primera ajuda emocional.
- Limitar els trastorns psicològics a mitjà i llarg termini, especialment la patologia de l'estrès posttraumàtic.
- Enfortir els recursos naturals de les persones per fer front a l'esdeveniment traumàtic, tot activant les seves capacitats manifestes i latents.

Equip professional

Psicòlogues expertes en violències masclistes i intervenció en situacions de crisi i en mètodes de reparació de les seqüeles greus/trauma de la violència en les víctimes i el seu entorn familiar i social.

Situacions que poden motivar l'activació

Feminicidis. És a dir, homicidis de dones per violència masclista o per raó de gènere, siguin consumats o en grau de temptativa.

Suïcidis o induccions al suïcidi a conseqüència de la pressió exercida cap a la dona, en el marc de la violència masclista.

Situacions de violències sexuals amb potencial traumàtic elevat per les víctimes.

Situacions de violències masclistes (tots els àmbits i formes recollits en la Llei 5/2008 i actualitzada amb la Llei 17/2020) amb un potencial traumàtic per les víctimes.

Altres casos prèvia valoració de la DGEVM.

Qui i com s'activa?

S'activa trucant a un telèfon d'ús restringit, reservat per atendre emergències psicològiques. El número de telèfon el tenen totes les persones professionals activadores qualificades:

- Línia d'atenció a les dones en situació de violència: 900 900 120.
- Cossos policials.
- Direccions dels serveis territorials.
- Serveis especialitzats en violències masclistes (SIE i SIAD).
- Responsables dels serveis socials.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

- El Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) o altres professionals de la salut acordats en el Protocol de Salut.
- Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte.
- Alcaldesses i alcaldes.
- Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes (DGEVM, sempre que no hi hagi un altra servei intermediari).
- SIC d'un altre territori.

6.12. SERVEI D'ATENCIÓ INTEGRAL SAI LGTBI+

El SAI és un servei d'atenció, assessorament, acompanyament i informació de titularitat municipal i comarcal, destinat a tota la població en general però en especial a aquelles persones LGTBI+ que hagin patit, pateixin o estiguin en risc de patir alguna situació de discriminació per raó d'orientació sexual, identitat o expressió de gènere. L'accés al SAI pot ser presencial, telefònic i per correu electrònic i per derivació d'altres professionals. És de caràcter gratuït i confidencial.

Què s'ofereix el SAI:

- Atenció, informació i assessorament de proximitat, gratuït i personalitzat, sobre la diversitat afectiva, sexual i de gènere.
- Assessorament i acompanyament a persones LGTBI i familiars, pels recursos especialitzats del territori.
- Assessorament i informació a professionals per entendre i/o abordar les desigualtats i discriminacions per motius d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere.
- Suport i acompanyament per presentar incidències i denúncies relacionades amb la discriminació per motius d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere.
- Gestió i tramitació del canvi de nom, per a majors i menors d'edat, en la targeta sanitària.
- Suport tècnic i logístic a entitats i col·lectius LGTBI de la ciutat.
- Fons documental i material divulgatiu.

6.13. OFICINA D'IGUALTAT DE TRACTE I NO-DISCRIMINACIÓ

L'Oficina d'Igualtat de Tracte i No-discriminació treballa per garantir el dret a la igualtat de tracte i la no-discriminació a Catalunya, mitjançant el disseny, elaboració, execució i avaluació de polítiques públiques per fer un treball transversal de la igualtat de tracte i la no-discriminació.

L'Oficina està estructurada en dues àrees: l'àrea de Promoció, encarregada de l'impuls de les polítiques públiques d'igualtat de tracte i no-discriminació, i l'àrea de Denúncies i Atenció a les Víctimes, orientada al suport i assessorament a les persones que hagin patit qualsevol tipus de discriminació.

L'equip de l'Oficina està format per professionals amb perfils i orígens diversos, amb coneixements dels drets humans i la igualtat de tracte i la no-discriminació, com també amb coneixements de l'àmbit de les ciències socials, de la justícia restaurativa i la mediació i de l'àmbit jurídic, psicològic i psicosocial, per tal de poder oferir una atenció integral i fer una bona gestió pública del mandat de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

6.14. INTERVENCIÓ AMB HOMES QUE EXERCIXEN VIOLÈNCIA

L'objectiu principal és facilitar la derivació dels homes que sol·licitin ajut als serveis especialitzats i afavorir la seguretat de la víctima.

PLURAL, CENTRE DE MASCULINITATS

Av. del Marquès de l'Argentera, 22. 08003
(Ciutat Vella) Barcelona
Tel. 933 491 610
plural@bcn.cat

Plural és un equipament municipal dirigit a la població masculina que vol fer canvis cap a models relacionals més oberts, respectuosos i saludables. Un espai proper pensat per acompanyar-te en aquells dubtes que apareixen en els diferents moments de la vida.

Precisament perquè els homes també tenen gènere, reflexionar sobre els impactes que tenen en les nostres vides determinades maneres de ser homes ens ajudarà a millorar les nostres relacions socials i personals.

Què hi trobaràs?

A Plural hi ha professionals de l'atenció social que ofereixen:

- Atenció psicològica individual i grupal.
- Assessorament jurídic i tècnic.
- Activitats sobre masculinitats igualitàries.
- Formacions en masculinitat i gènere.
- Recursos i eines per a la ciutadania i els professionals.

A més, Plural facilita el seu equipament a agents socials i associacions que vulguin fomentar i promocionar el treball de masculinitats a la ciutat.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

Plural ofereix atenció a les persones que exerceixen o han exercit violència en qualsevol dels àmbits que preveu la llei.

El programa d'atenció a les violències de Plural s'adreça a aquelles persones que viuen, treballen o estudien a la ciutat de Barcelona i tenen la voluntat de canviar i millorar les seves relacions personals per evitar l'ús de qualsevol tipus de violència.

El Programa d'atenció a les violències treballa per ajudar-te a:

- Identificar i reconèixer els comportaments i les actituds violentes.
- Assumir la responsabilitat dels actes violents i les seves conseqüències.
- Conèixer el procés de la violència masclista.
- Buscar alternatives no violentes en les relacions.

El personal professional de Plural t'ofereix espais d'atenció psicològica individual, tractaments grupals i assessorament jurídic.

ASSOCIACIÓ CONEXUS

C. del Consell de Cent, 419, 08009 .Barcelona
Tel. 93 217 16 46

Programa d'atenció a homes que exerceixen violència masclista

El programa va destinat a homes que exerceixen o han exercit algun tipus de violència sobre les parelles o els fills i filles, i que vulguin parar-la.

La intervenció psicosocial i el suport professional permeten als homes reconèixer la violència que han fet i responsabilitzar-se de les conseqüències que ha tingut per a la parella o exparella i per als fills i filles.

La reflexió crítica sobre la identitat masculina i l'aprenentatge de la violència en possibiliten el rebuig i faciliten la construcció de formes alternatives de relació.

La intervenció consta de:

- Unes primeres sessions d'informació i assessorament per definir i conèixer la situació de l'home.
- Sessions individuals on poder reconèixer, comprendre i responsabilitzar-se de la violència exercida i del dany ocasionat i així aturar l'ús de la violència.
- Sessions grupals amb altres homes per desenvolupar plegats noves formes de relació no violentes.
- Sessions de seguiment per prevenir noves situacions de violència.

Per poder atendre els homes, caldrà que ells es posin en contacte amb nosaltres via telèfon, correu electrònic o mitjançant el formulari de contacte.

Els i les professionals que vulguin derivar algun cas ho poden fer a través del protocol de derivació que els hi farem arribar.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

FUNDACIÓ AGI

C. de Pau Claris, 138, 08009. Barcelona.
Tel. 93 488 08 45

ARHOM. Programa d'atenció i reinserció per a homes

Les conductes agressives dels homes envers les dones, fills i filles, en la majoria dels casos, són conseqüència d'unes circumstàncies i vivències fruit d'un tipus de patriarcat que no ha permès el desenvolupament harmònic de la persona, de manera que l'han conduït a reproduir uns patrons de conducta propis d'aquest patriarcat, apresos durant el procés de socialització i reforçats durant el període de creixement.

Conscients d'aquesta problemàtica i amb l'objectiu d'oferir una intervenció integral a tots aquells homes que fan servir la violència física, psíquica o de qualsevol altre caire en les seves relacions de parella, la Fundació Assistència i Gestió Integral l'any 1998 va crear el Programa ARHOM amb la voluntat d'oferir suport i intervenció terapèutica, amb la finalitat de desempoderar conductes i accions violentes per aconseguir una convivència familiar o de parella basada en la igualtat, el respecte i la no violència.

HOMES IGUALITARIS - AHIGE CATALUNYA

Hotel d'Entitats de Gràcia
C. de la Providència, 42, 3r depatx 3.3, 08024
Barcelona
Tel.: +34 640 058 961
info@homesigualitaris.cat

Som una associació d'homes sorgida al començament de l'any 2009 que entén que la transformació de les masculinitats és una tasca que hem de fer fonamentalment els mateixos homes, sempre conjuntament i amb l'impuls del feminisme.

Considerem imprescindible els espais mixtos de treball i reflexió, entre altres raons, perquè ens permeten recollir les interpellacions que ens arriben des del moviment feminista.

Homes Igualitaris forma part de l'Associació d'Homes per la Igualtat de Gènere (AHIGE), de la Plataforma Unitària contra Violències de Gènere i de la Xarxa 21 d'octubre.

6. LA XARXA COMARCAL. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

ASSOCIACIÓ BENESTAR I DESENVOLUPAMENT

C. de Quevedo, 2. Barcelona.
Tel. 93 289 05 30

Laris

Servei d'atenció, tractament i prevenció de la violència familiar a Barcelona.

EL SAFAREIG

C. Girona, 27, 1r-2a. 08010, Barcelona.
Tel. 93 459 97 09

Ethos

Ethos és un espai de tractament per a homes des d'una orientació no sexista. Un programa pioner, fonamentat des de la psicoanàlisi lacaniana, per tractar els símptomes que poden sorgir respecte de la masculinitat, la paternitat; l'autoritarisme o l'abordatge de la feminitat.

Atén de manera individual homes i joves majors de 15 anys que volen trobar respostes pròpies i diferents als seus impulsos, frustracions i malestars, associats sovint a les dones del seu entorn i que els poden portar a l'exercici de la violència masclista. També a joves majors de 18 anys que han patit violència masclista reiterada d'un pare, un padrastre o d'un altre home.

Proposa també reunions de coordinació i interconsulta amb professionals de la xarxa pública dels àmbits social, educatiu i de la salut.

ENTREHOMES

C. del Cardener, 32, Gràcia, 08024, Barcelona
Tel. 935 597 050
info@entrehomes.org

Grup de relacions no violentes i cures

Entrehomes ofereix grups terapèutics per deslligar-se de la violència patriarcal i redefinir el poder i la fragilitat. Aquest grup és un grup de suport i transformació entre homes on es puguin senyalar tots els tipus de dominacions i controls exercits i fer-se'n càrrec per tal d'establir noves i millors formes d'estar vinculats amb els altres, amb un mateix i en la societat en general. El grup pretén ser un espai experiencial, formatiu i terapèutic pels homes per abordar de forma responsable, col·lectiva i transformadora les violències han exercit.

Els objectius d'aquest espai són:

- Oferir un espai segur de treball grupal.
- Fer-se càrrec de la violència, aturar-la i responsabilitzar-se.
- Observar i gestionar les nostres emocions i la dels altres.
- Cuidar i cuidar-se.
- Enfortir l'autoestima, les xarxes afectives i vincles.
- Explorar una mirada diversa de la masculinitat.

7

ANNEXOS

7.1. REFERÈNCIES ESTADÍSTIQUES

Per consultar les dades actualitzades es poden consultar diferents bases de dades:

Línia 900 900 120 d'atenció a les dones en situació de violència masclista

<https://dones.gencat.cat/ca/ambits/Observatori-de-la-Igualtat-de-Genere/violencies-masclistes/dades-sobre-la-linia-900-900-120/>

Departament d'Interior

https://mossos.gencat.cat/ca/els_mossos_desquadra/indicadors_i_qualitat/dades_obertes/catalog_dades_obertes/Violencia-masclista-i-domestica/

Ministerio de Igualdad

<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/home.htm>

Poder Judicial

<https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica-Judicial/Estadistica-por-temas/Datos-penales--civiles-y-laborales/Violencia-domestica-y-Violencia-de-genero/Datos-sobre-Violencia-sobre-la-mujer-en-la-estadistica-del-CGPJ/>

Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista

<http://cejfe.gencat.cat/ca/observatori/>

Feminicidio.net

<https://feminicidio.net/>

7. ANNEXOS

7.2. PROTECCIÓ DE DADES

El capítol VIII, sobre protecció de dades personals en els circuits territorials estableix unes instruccions que permeten i afavoreixen el treball en xarxa amb les garanties necessàries per a dones, adolescents i infants, en relació amb el tractament de les seves dades personals.

L'actuació dels serveis públics en l'àmbit de la violència masclista s'emmarca, principalment, dins del context normatiu següent:

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, disposa en l'article 11.1 que "totes les persones professionals, especialment les professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista, d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral".

L'article 78 de la mateixa llei regula que "les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de gestionar adequadament els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral i les prestacions econòmiques previstes per aquesta llei, i també d'altres que s'estableixin per llei i que estiguin relacionades amb la violència masclista".

També l'article 85 que regula els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista i concretament en el punt 2.b recull l'obligació d'establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluida entre els organismes implicats.

S'observa que un dels principis d'actuació en matèria de violència masclista és la coordinació entre els diversos sistemes de benestar social de les administracions públiques –que inclouen serveis socials, educació, salut, serveis po-

licials, justícia, treball i habitatge– amb la finalitat d'establir programes d'actuació conjunts.

En relació amb el tractament de dades personals que es dugui a terme en el context del Protocol marc i dels circuits territorials, cal que s'emmarqui en el que estableix el Reglament (UE) del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, d'ara endavant RGPD). Aquesta norma modifica alguns aspectes del règim actual i conté noves obligacions que cada organització ha d'analitzar i aplicar tenint en compte les seves pròpies circumstàncies. L'adaptació de l'ordenament jurídic espanyol al RGPD s'ha dut a terme mitjançant la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Cal tenir en compte que el Protocol marc i els circuits territorials es refereixen a diferents serveis de les administracions públiques –serveis socials, cossos policials, salut, educació i altres– que tenen atribuïdes per la normativa sectorial aplicable unes competències i capacitats d'actuació, i serà en funció d'aquestes –i no d'altres– que es podran tractar determinades dades personals de dones en situació de violència masclista o de terceres persones que hi estan relacionades.

En qualsevol cas, cada servei ha de portar un registre de les activitats de tractament efectuades sota la seva responsabilitat i determinar les categories de destinataris als quals es comunicaran les dades personals en el marc de les actuacions previstes en el Protocol marc.

Comunicació de dades

La comunicació de dades dins del marc de l'article 78 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, quant a la part que intervé i que està implicada en la prestació de serveis a les dones en situació de violència masclista, ha de servir per complir les seves competències i les funcions determinades per la normativa sectorial corresponent, com a premissa per analitzar la resta de variables. Aquest precepte preveu l'habilitació legal necessària per a la cessió de dades sense requerir el consentiment de la persona titular només si es justifica que és per a la "gestió adequada" dels serveis de la Xarxa; és a dir, sempre que el cedent i el cessionari estiguin habilitats per tractar aquella informació personal i necessitin tractar-la ateses les funcions que duen a terme. A més, l'article 78 especifica que les dades que se cedeixen hauran de ser només les "necessàries" en cada cas.

El model de comunicació de dades per als circuits territorials requereix la definició dels criteris que han de regir aquesta cessió que esmenta l'article 78 de la Llei 5/2008:

Agents (persones físiques i jurídiques) que intervenen en la comunicació de dades en els circuits.

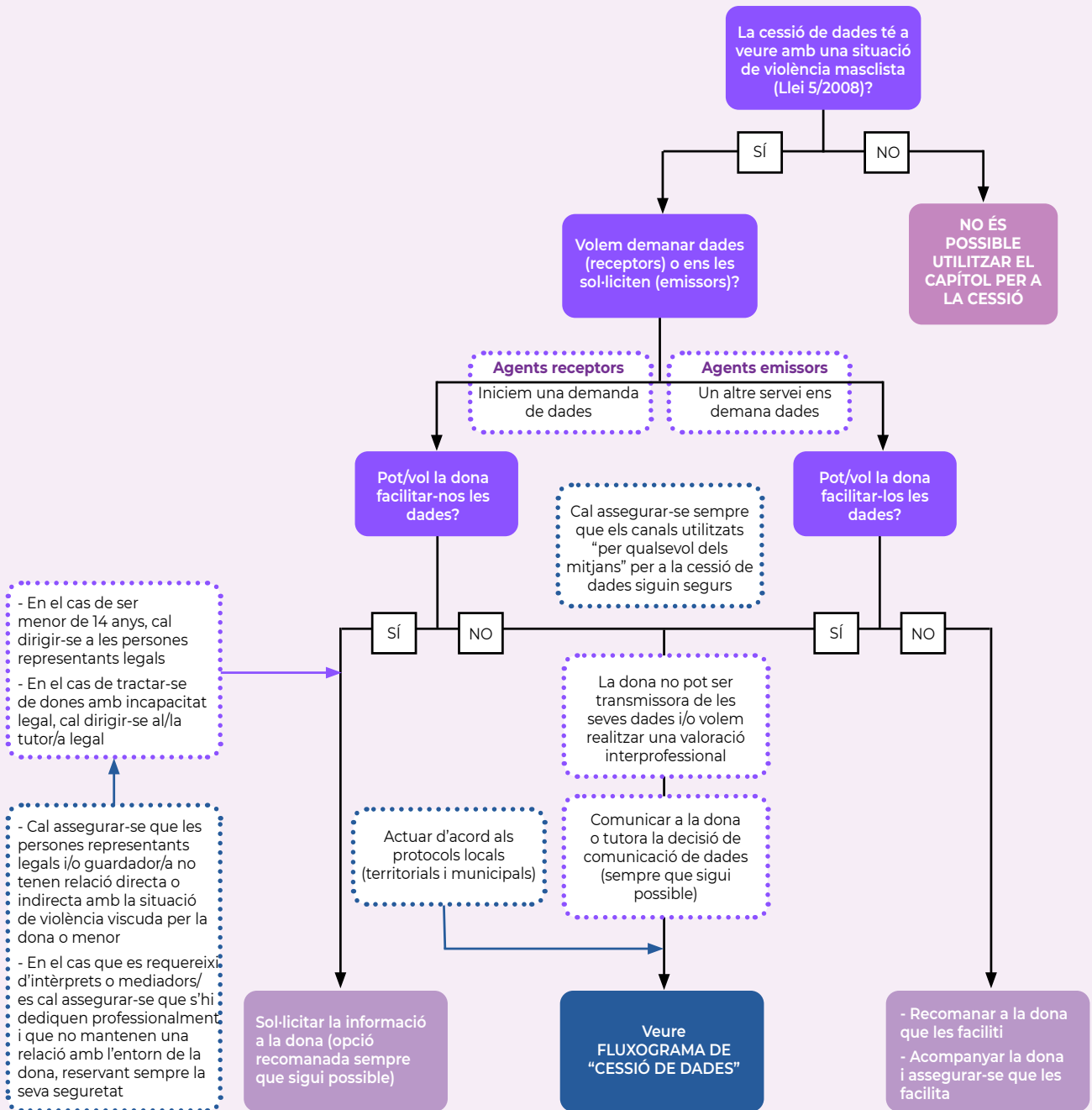
Persones destinatàries d'aquestes dades.

Finalitats i funcions d'aquestes comunicacions de dades.

Dades concretes que es comunicaran.

Recomanacions per a la cessió de dades dins la Xarxa pública d'intervenció en violència masclista.

FLUXOGRAMA DE **RECOMANACIONS**

1. En relació amb les persones que en el seu exercici professional obtenen dades que han de ser sotmeses al secret professional d'acord amb els respectius codis deontològics, el RGPD autoritza el tractament de dades si és necessari per a la gestió dels sistemes i serveis d'assistència sanitària i social.

2. Tal com indiquen la Llei 5/2008 i aquest document, cal entendre que la pràctica professional que s'emptra en abordar la violència masclista se situa en el marc d'una perspectiva de gènere i d'empoderament. Això implica reconèixer que la dona, com a persona adulta de ple dret, és la propietària de la seva informació i que, per tant, sempre que sigui possible, s'ha de vetllar perquè sigui ella la que controli la informació relativa al seu cas i la transmeti als serveis.

3. La taula 3 que configura els criteris per comunicar les dades dins de la mateixa xarxa està pensada per identificar les dades que es poden cedir en funció de la finalitat de la comunicació, els agents i les persones destinatàries i es recomana, sempre que sigui possible, comunicar a les dones la decisió de la cessió de dades abans de fer-ho.

4. És necessari identificar les comunicacions per la seva finalitat:

- **informar:** transmetre uns coneixements, una determinada situació als òrgans competents, etc.
- **derivar:** establir el contacte entre un servei i un altre, amb traspàs d'informació o no.
- **coordinar:** crear un determinat saber o coneixement compartit sobre el cas/la situació.

5. Per poder fer una bona gestió i un bon ús de la taula 3 explicativa fluxograma de cessió de dades, s'aconsella que el/la professional es pregunti en primer lloc: "Amb quina finalitat sol·licito/comunico les dades?" i, a partir d'aquí, cercar-la en els quadres.

6. Cal que els canals que s'utilitzin per comunicar les dades (qualsevol dels mitjans) siguin segurs i compleixin tots els requeriments exigits pel RGPD. Així mateix, s'ha d'assegurar que la persona destinatària és la correcta i l'única comprovar que és qui diu ser.

7. S'ha d'actuar d'acord amb els protocols establerts, siguin municipals, comarcals o territorials i amb els propis de cada departament, servei o organisme.

El procediment per comunicar o demanar dades a la xarxa cal fer-lo seguint aquests quatre passos:

1. Cal seguir el *fluxograma de recomanacions* presentat. Cal assegurar-se que s'hagin esgotat totes les possibilitats perquè sigui la mateixa dona la que cedeixi les dades i, sobretot, que els canals, les mediacions necessàries, etc. siguin segurs i adequats.

2. S'ha de consultar la taula d'agents i destinataris (consulteu document cap 8). Cal trobar els dos serveis -tant el cedent de les dades com el receptor- que hauran de ser de dos àmbits diferents.

3. Cal tenir clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades, ja que depenent d'aquestes en podrem cedir unes o altres. Cal, doncs, seguir el fluxograma de cessió de dades i determinar la finalitat i la funció amb què es farà la cessió i en quin espai es durà a terme (entre dos serveis o en comissió).

4. Tot seguit se n'obindrà un codi, que ens remetrà a les taules de dades a cedir, on s'indiquen les dades que són necessàries i pertinents per a aquell cas concret.

7. ANNEXOS

Els agents emissors i receptors responsables de la cessió de dades pertanyen als recursos i serveis públics, tant de la Xarxa d'atenció i recuperació integral (definida a l'art. 54 de la Llei 5/2008) com d'altres recursos implicats en la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les diferents administracions públiques.

Les persones que faciliten o reben les dades han de ser sempre les referents de cada cas i han d'estar degudament identificades. Aquestes persones treballen en recursos que pertanyen a diferents serveis de diversos àmbits funcionals. Els recursos concrets s'han de recollir en els diversos protocols territorials.

- Serveis específics d'atenció a les dones
- Serveis de l'àmbit social
- Serveis sanitaris
- Serveis de seguretat
- Serveis d'execució penal
- Serveis judicials
- Serveis de l'àmbit educatiu
- Serveis ocupacionals

Un cop identificats les recomanacions i els agents emissors i destinataris, cal tenir molt clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades (ja que en funció d'aquests criteris se'n podran cedir unes o altres) i en quin espai (entre dos serveis o en comissió). Cal, doncs, seguir el fluxograma de cessió de dades i determinar-ho.

Al final s'obté un codi que ens remet als quadres de dades que cal cedir, on es concreten quines són les dades necessàries i pertinents per a aquell cas.

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Garantir la protecció de dones, adolescents i infants”

Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents

1A Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills.*
La comunicació es farà com a mínim als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan judicial.
Es recomana: **nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració de risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de protecció.**

1C **Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador.**
La valoració global del risc.
Assistència o vinculació al recurs.
Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat

1E Dades contingudes en el model d'informe de comunicació a Fiscalia del mateix centre/servei/protocol.
En cas que no n'hi hagi, es proposen unes dades mínimes.
S'ha d'informar la dona, l'adolescent o l'infant de la comunicació als òrgans judicials.

En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants

1B Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills.
Es recomana: **nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració del risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de protecció.**

1D **Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador.**
La valoració global del risc.
Assistència o vinculació al recurs.
Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat

No s'escau.

7. ANNEXOS

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Facilitar l'accés als drets d'atenció i reparació”

Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents

2A Nom i cognoms de la dona,
l'adolescent o infant.
Telèfon de contacte
Motiu de la derivació
Intervenció feta
Si ha arribat al recurs o no.

En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants

2B Nom i cognoms de la dona,
adolescent o infant. Si ha arribat el
recurs o no.

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Millorar o mantenir la qualitat de la intervenció”

Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents

3A Nom i cognoms de la dona,
l'adolescent o nen/a.
Telèfon de contacte.
Filles/fills a càrrec.
Demanda.
Motiu de derivació.
Intervenció feta.
Professional/s de referència del
servei derivador.
Si caldrà fer un seguiment o
coordinacions posteriors

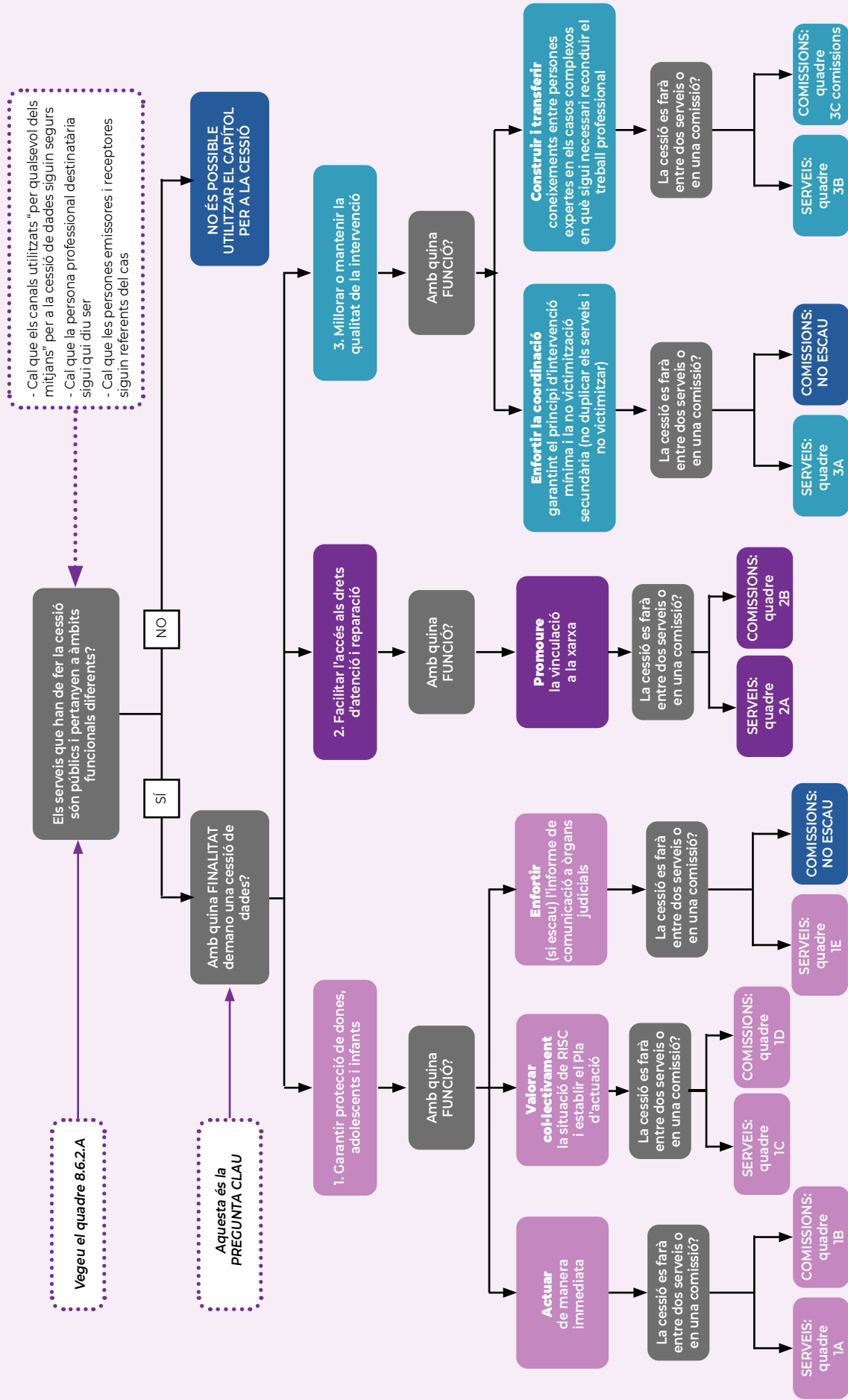
3B Nom i cognoms de la dona,
l'adolescent o infant.
Intervenció feta per cada un dels
serveis.

En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants

No s'escau.

3C Nom i cognoms de la dona,
l'adolescent o infant.
Intervenció feta per cada un dels
serveis.

FLUXOGRAMA DE CESSIÓ DE DADES

Propostes complementàries a les finalitats 1C i 1D “*Valoració del risc i comunicació als òrgans judicials*”

Proposta de categories sota les quals s'agrupen els indicadors de valoració del risc en l'àmbit de la parella

- Si hi ha menors a càrrec.
- Si hi ha història de conducta violenta del presumpte maltractador.
- Si s'han produït amenaces i/o abusos greus contra la dona i en quin moment.
- Si hi ha alguna circumstància agreujant de la seva situació.
- Si hi ha algun factor clau de vulnerabilitat de la dona.
- Si ha interposat denúncia.
- Situació actual de l'agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.

Proposta d'informe de comunicació a òrgans judicials

- Nom i cognoms de la dona.
- Domicili i telèfon. Dia/dies en què s'ha efectuat l'atenció/les atencions.
- Presència de lesions físiques (sí/no). Descripció de les lesions / del fet. Estat emocional de la dona. Existència de menors vinculats (sí/no). Denúncies prèvies (sí/no).
- Si té ordre de protecció.
- Si hi ha hagut un trencament de l'OP.
- Si disposa de telèfon d'assistència mòbil.
- Situació actual de l'agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.
- Factors de protecció.
- Tipologia d'atenció feta.

7. ANNEXOS

7.3. ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

SOL·LICITUD DE MODEL COMÚ ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, D'ACORD AMB EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom: _____

Cognoms: _____

Data de naixement: _____

NIF/NIE/passaport: _____

Adreça: _____

Telèfon: _____

Correu electrònic: _____

En nom propi

En representació de

Nom: _____

Cognoms: _____

Data de naixement: _____

NIF/NIE/passaport: _____

Adreça: _____

Telèfon: _____

Correu electrònic: _____

2. SITUACIÓ DE LA SOL·LICITANT

Es troba vinculada a algun dels recursos següents:

Oficines d'Informació i Atenció de l'Institut Català de les Dones.

Serveis Socials.

Recursos públics d'acollida residencial de la Direcció General per a l'erradicació de les violències masclistes (SSLL, SAR, SAAU).

Serveis d'Intervenció Especialitzada (SIE).

Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD).

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte.

Recursos públics d'acollida i entitats subvencionades per la Generalitat de Catalunya per a l'atenció a dones víctimes de violència de gènere

Situació judicial en la que es troba:

- En procés de presa de decisió per denunciar.
- Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.
- Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absoluta o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- Antecedents de denúncia i retirada d'aquesta denúncia.

3. EFECTES PELS QUALS SOL·LICITA L'ACREDITACIÓ

- Drets laborals (especificar)
- Drets de la seguretat Social (especificar)
- Altres (especificar)

4. DOCUMENTACIÓ A APORTAR

- Còpia del DNI/NIE/PASSAPORT-
- Còpia de la sentència, interlocutòria o resolució judicial, en els casos en què les penes imposades no estiguin en vigor o que les mesures no estiguin en vigor.

5. PROTECCIÓ DE DADES

Informació bàsica sobre protecció de dades del tractament: acreditació de la situació de violència de gènere.

Responsable del tractament: Direcció General per a l'erradicació de les violències masculines.

Finalitat: expedir l'acreditació de la situació de violència de gènere.

Drets de les persones interessades: podeu exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició al tractament i sol·licitud de limitació de les dades davant el responsable del tractament, mitjançant un escrit en paper adreçat a la Direcció General per a l'erradicació de les violències masculines (carrer de Calàbria, 147, 08015 Barcelona), o en format electrònic mitjançant la petició genèrica disponible a Tràmits gencat. També podeu presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Informació addicional del tractament: per a més informació del tractament, podeu consultar l'apartat Informació detallada dels tractaments.

Amb la vostra signatura, autoritzeu explícitament la unitat responsable per al tractament de categories especials de dades amb les finalitats indicades.

Declaro que abans de signar la sol·licitud he llegit la informació bàsica sobre protecció de dades que consta en l'apartat de "Comunicació del Departament a la persona sol·licitant".

Lloc i data
natura

_____

Sig-

7. ANNEXOS

INFORMACIÓ A LA VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE DELS DRETS RECONEGUTS EN LA LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES NORMES APLICABLES

A les (Inseriu hora) del dia (Inseriu, el dia, el mes i l'any), a (Inseriu localitat), i d'acord amb l'article 18 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, s'informa (Inseriu el nom els cognoms de la víctima), amb DNI/NIE/PASSAPORT (Inseriu el DNI/NIE/passaport), dels drets que es poden reconèixer les víctimes de violència de gènere, d'acord amb l'esmentada Llei orgànica i altres normes que siguin aplicables:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic.

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les administracions públiques. Aquesta informació comprèn les mesures recollides a la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre (podeu consultar la versió catalana d'aquesta Llei al Portal Jurídic de Catalunya) relatives a la seva protecció i seguretat i els drets i ajuts que s'hi preveuen, i també el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El servei 016 d'informació i d'assessorament jurídic és un servei estatal gratuït i confidencial que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicossocial immediata en totes les formes de violència contra les dones incloses al Conveni d'Istanbul, inclosa, per tant, la violència de gènere de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre. El servei és accessible a través de tres canals: per un número de telèfon curt: 016, per correu electrònic: 016-online@igualdad.gob.es o per whatsapp: número 600 000 016, exclusiu per a whatsapp perquè no admet trucades<A[trucades|crides]> de telèfon.

El telèfon de la Línia d'Atenció contra la Violència Masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

La informació sobre els serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al seu domicili es pot consultar a la secció Violències Masclistes de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

2. Dret a l'assistència jurídica.

En virtut de l'article 20 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, que se'ls deixarà immediatament, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin participants en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formuli denúncia o querrela, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral.

En virtut de l'article 19 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret a l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral, que han

de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, palliar-ne els efectes.

A través d'aquests serveis socials es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.
- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.) en els quals està garantida la seva seguretat i cobertes les seves necessitats bàsiques.
- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

L'organització dels serveis per fer efectiu aquest dret correspon a les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla.

A Catalunya aquests serveis els ofereix la Generalitat (vegeu la secció Violències Masclistes de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes).

4. Drets laborals i de la Seguretat Social.

En virtut de l'article 21 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del Text Refós de la Llei de l'estatut dels treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del Text Refós de la Llei general de la seguretat social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliè o per compte propi en funció de la modalitat de treball que es digui a terme, per compte d'altri o per compte propi, tenen els drets següents:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a fer el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-lo si aquest fos el sistema establert.
- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.
- Nullitat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels treballadors.
- Nullitat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels treballadors.

7. ANNEXOS

- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere i reuneixin els requisits exigits.
- Dret a la pensió de viduitat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.
- Per tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliè es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Per tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials.

D'acord amb l'article 27 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a un ajut econòmic quan reuneixin els requisits següents:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir especials dificultats per obtenir una ocupació a la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de renda activa d'inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina, les dones víctimes de violència de gènere poden tenir dret a aquest ajut econòmic quan compleixin els requisits següents:

- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.
- No conviure amb el seu agressor.
- Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.
- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret a els dons a erradicar les violències masclistes, les dones que com a conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin lesions seqüeles lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els requisits següents:

Residir o treballar a Catalunya.

Aportar una sentència definitiva que acrediti que ha estat víctima de qualsevol de les formes de violència masclista especificades en la Llei 5/2008 i que li ha generat seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica.

Si la sentència no concreta l'abast de la seqüeles, caldrà que porti l'informe forense, informe mèdic o d'alta mèdica de la xarxa pública de salut o informe de servei especialitzat en violències masclistes.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors.

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge, que inclou:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.
  - Possibilitat d'accedir al Fons social d'habitatges de lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
  - Tenen la consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge (entre altres, Programa de subsidiació de préstecs convinguts, Programa d'ajuda al lloguer d'habitatge, Programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual).
  - Programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució habitacional immediata.
- Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla posaran a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció.

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'enjudiciament criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delicte.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'enjudiciament criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan<A[òrgan|orgue]> judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delicte, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla<A[contempla|preveu]> en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

Per obtenir l'atenció i orientació concreta i detallada sobre els serveis i drets esmentats, cal dirigir-se als serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al domicili, que es poden consultar a la secció Violències Masclistes de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

He estat informada dels drets reconeguts en la legislació aplicable i dels serveis, atenció i orientació que presten els organismes públics de Catalunya i se m'ha lliurat una còpia d'aquesta informació en el lloc i data assenyalats.

(signatura / rúbrica de la persona que ha estat informada / la víctima)

INFORME PER A LA VALORACIÓ DE LA CONCESSIÓ DEL MODEL COMÚ ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT D'ACORD AMB EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom: .....

Cognoms: .....

Data de naixement: .....

NIF/NIE/passaport: .....

Adreça:.....

Telèfon: .....

Correu electrònic: .....

2. DADES DEL SERVEI

Denominació: .....

Professional referent: .....

3. DATES DE LA VALORACIÓ

--

4. SITUACIÓ JUDICIAL EN QUÈ ES TROBA LA SOL·LICITANT

- En procés de presa de decisió per denunciar.
- Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.
- Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absolutòria o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- Antecedents de denúncia i retirada d'aquesta denúncia..
- En fase de ruptura de la relació amb el presumpte agressor.
- En cas de que es tracti de relació conjugal, en tràmits per obtenir divorci/separació.
- Si es tenen fills o filles menors en comú o si existeixen mesures relatives a la guarda, custòdia, règim de visites i aliments.

7. ANNEXOS

Observacions o ampliacions:

5. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

5.1. Durada

- Menys d'1 any
- Entre 1 i 2 anys
- Entre 2 i 5 anys
- Entre 5 i 10 anys
- Més de 10 anys

5.2. Formes de les violències

- Física
- Psicològica
- Sexual
- Altres:

Observacions o ampliacions:

5.3. Gravetat de la violència soferta, existència de violència verbal, ambiental i agressions físiques i progressió en la violència.

5.4. Seqüeles psicològiques derivades de la situació de violència de gènere, com per exemple: existència de simptomatologia relacionada amb baixa autoestima, possible simptomatologia depressiva, ansietat, estrès posttraumàtic, problemes de la son<A[son|somni]>, sentiment de culpa, reexperimentació (vegeu simptomatologia en el Protocol Comú per a l'actuació sanitària davant de la violència de gènere aprovat pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 2012).

5.5. Situacions especials de vulnerabilitat, per les que està travessant la dona i que puguin dificultar el procés de recuperació.

- Edat
- Discapacitat
- Problemes de salut
- Embaràs
- Dona migrant
- Desconeixement dels idiomes
- Altres

5.6. Antecedents de violència de gènere amb altres parelles.

5.7. Si la sol·licitant és o ha estat usuària de serveis assistencials, es valorarà la consecució d'objectius socials traçats en actitud d'intervenció i que hi hagi participat.

5.8. Quant a la relació de parella o ex parella:

5.8.1 Dinàmica d'interacció que ha existit amb la seva parella o esparella (relació asimètrica de poder, existència de control, relació caracteritzada per imposició o maltractament verbal).

5.8.2 El maltractament econòmic, entès com la privació intencionada i no justificada legalment de recursos per al benestar físic o psicològic de la víctima i de les seves filles i fills, i la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit familiar o de parella.

5.8.3 Quant a l'esfera d'independència de la sol·licitant: existència de dependència econòmica i/o emocional (per aïllament o dependència relacional), carència o insuficiència de recursos, feta servir o a l'atur, dificultats d'inserir-se laboralment.

7. ANNEXOS

5.8.4 Si ha pogut treballar lliurement durant la seva relació o ha trobat en la seva exparella barreres.

5.8.5 El grau de formació que té la sol·licitant i si ha pogut optar a una millora de la seva formació o qualificació durant la seva relació de parella.

6. VALORACIÓ FINAL

Amb la informació recollida en aquest informe, s'acredita que la Sra. _____ és víctima de violència de gènere als efectes del lliurament de l'acreditació de la situació de violència de gènere, d'acord amb el paràgraf segon de l'article 23 de la LO 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

SIGNATURA I DATA

Només serà necessària l'emissió de l'informe si una vegada analitzats aquests aspectes l'equip valora que la sol·licitant és víctima de violència de gènere i sobre aquesta base s'emetrà l'acreditació administrativa.

7. ANNEXOS

MODEL COMÚ PER A L'ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, D'ACORD AMB EL PARAGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O. 1/2004 DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

(Inseriu el nom i cognoms de qui signa) en qualitat de (Inseriu el càrrec) de (Inseriu el nom de l'organisme, serveis socials, serveis especialitzats o serveis d'acolliment destinats a víctimes de violència de gènere) de (Generalitat de Catalunya o ens local), inclòs a aquest efecte a la llista adoptada per acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat del dia 11 de novembre de 2021 i, per això, amb capacitat per acreditar situacions de violència de gènere a l'empara del qual es preveu en l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra de la violència de gènere.

ACREDITO

Que la Sra. _____ amb DNI/NIE _____ té la condició de víctima de violència de gènere, a l'efecte dels drets, recursos i serveis reconeguts a (Inseriu la normativa que sigui aplicable, per exemple Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social regulats en el capítol II del títol II de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral enfront de la violència de gènere), i de conformitat amb l'article 23 d'aquesta llei.

I, perquè consti, signo aquesta acreditació, només a l'efecte que sigui presentada davant (Inseriu el nom de l'organisme o dependència davant el qual es presenta la sol·licitud de dret o prestació) per a la sol·licitud de (Inseriu el dret o prestació) s'expedeix aquesta acreditació, en el lloc i data indicats.

(Inseriu localitat) a (Inseriu el dia, el mes i l'any)

Signatura i segell de l'entitat acreditant

7.4. VALORACIÓ DEL RISC

**CIRCUITO BARCELONA
CONTRA LA VIOLENCIA
HACIA LAS MUJERES**

RVD-BCN

Protocolo de valoración del riesgo de violencia de pareja contra la mujer

Nº de expediente / Nº de historia:		Fecha de la valoración: / /		
Nombre y apellidos de la mujer:				
DNI / NIE / Pasaporte:		Fecha de nacimiento: / /		

Historia de conducta violenta de la pareja o ex pareja		SÍ	NO	SE DESCONOCE
1	Agresiones o violencia física y/o sexual en los últimos 18 meses hacia la mujer o hacia parejas anteriores.	☐	☐	☐
2	Agresiones o violencia hacia terceras personas sean familiares (hijos/hijas u otras) o no.	☐	☐	☐
3	Agresiones a la mujer cuando estaba embarazada	☐	☐	☐
4	Antecedentes policiales/judiciales de violencia hacia la pareja/ex pareja (pareja actual u otras parejas en episodios anteriores).	☐	☐	☐
5	El agresor ha roto medidas judiciales de protección de la mujer.	☐	☐	☐

Amenazas y/o abusos graves contra la mujer		SÍ	NO	SE DESCONOCE
6	La mujer ha recibido amenazas graves y creíbles, y/o con uso de armas, respecto a su integridad física.	☐	☐	☐
7	La mujer ha sufrido un abuso emocional y verbal grave en los últimos 6 meses.	☐	☐	☐

Circunstancias agravantes		SÍ	NO	SE DESCONOCE
8	La mujer comunica al presunto agresor la voluntad de separarse o hace menos de seis meses que se ha producido la separación.	☐	☐	☐
9	Incremento, en los últimos seis meses, de la frecuencia o gravedad de los episodios de violencia.	☐	☐	☐
10	El presunto agresor abusa de drogas y/o alcohol.	☐	☐	☐
11	Diagnóstico o historia de trastorno mental severo del presunto agresor.	☐	☐	☐
12	Tenencia o fácil acceso a armas por parte del presunto agresor.	☐	☐	☐
13	Intentos o ideas de suicidio por parte del presunto agresor.	☐	☐	☐
14	Control extremo de los actos de la mujer por celos o similar.	☐	☐	☐

Factores de vulnerabilidad de la mujer		SÍ	NO	SE DESCONOCE
15	Aislamiento social y/o falta de recursos personales de la mujer, y/o la mujer justifica la violencia ejercida por el presunto agresor, y/o presencia de hijos/hijas menores y/o dependientes de la mujer.	☐	☐	☐

Percepción de la situación de riesgo por parte de la mujer		SÍ	NO	SE DESCONOCE
16	La mujer cree que el presunto agresor es capaz de matarla personalmente o a través de terceras personas.	☐	☐	☐

SUMA DE RESPUESTAS AFIRMATIVAS / VALORACIÓN DEL RIESGO		TOTAL SE DESCONOCE	
RIESGO BAJO (de 1 a 7 respuestas afirmativas)	☐		
RIESGO MEDIO (de 8 a 9 respuestas afirmativas)	☐		
RIESGO ALTO (de 10 a 16 respuestas afirmativas)	☐		

El RVD-BCN es útil si se dispone de información de 7 o más factores de riesgo. En caso contrario se recomienda no hacer valoraciones definitivas hasta completar el número mínimo de factores de riesgo mencionados.

En cualquier explotación de la obra autorizada por la licencia se hará constar la autoría.

19

Otros factores clave para valorar el riesgo que vive esta mujer y que se encuentran a faltar en la lista anterior (enumerar pero no puntuar)

Está embarazada en el momento de efectuar esta valoración.	☐
Hay indicios de que la pareja a o ex pareja tiene intención de matarla.	☐
Otros (especificarlos):	☐
-	☐
-	☐
-	☐

VALORACIÓN DEL RIESGO

La valoración del riesgo por parte del o de la profesional se realiza a partir de los apartados anteriores (puntuación obtenida, cantidad de factores de riesgo sin información y presencia de otros factores de riesgo importantes para esta valoración).

RIESGO BAJO

RIESGO MEDIO

RIESGO ALTO

Observaciones de interés

ACTUACIÓN EN FUNCIÓN DE LA VALORACIÓN DEL RIESGO ACTUAL EXISTENTE

CIRCUNSTANCIAS PREVISIBLES QUE PUEDEN AUMENTAR EL NIVEL DE RIESGO EN EL FUTURO (ALERTA)

(Por ejemplo: el agresor sale de la cárcel, el agresor regresa del país de origen o de otros destinos, etc.)

Profesional que efectúa la valoración:
 Nombre y apellidos o n° de identificación: _____
 Dirección electrónica: _____ Teléfono/s: _____ Fax: _____
 DNI / NIE / Pasaporte: _____ Dirección: _____

En cualquier explotación de la obra autorizada por la licencia se hará constar la autoría.

20

7.5. FITXA DE DERIVACIÓ AL SIAD COMARCAL

FITXA DE DERIVACIÓ AL SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES DEL CONSELL COMARCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL¹⁰

Institució o servei extern que fa la derivació:		
Nom i cognoms de qui deriva:		Professió / Càrrec:
Data sol·licitud:	Telèfon de contacte:	Correu electrònic:
Nom i cognoms de la persona derivada:		
Nom i cognoms dels infants afectats (si n'hi ha):		Edats:
Adreça postal (que consti al padró):		
DNI:		Lloc i data de naixement:
Telèfon de contacte :		Observacions de contacte (horari de trucada...):
Correu electrònic:		Idioma per comunicar-se: Necessitat d'intèrpret?
Demanda inicial de la persona derivada:		
Motiu de la derivació i breu descripció del cas:		
Intervenció per part del servei que fa la derivació:		
Observacions:		
Continua rebent atenció en el servei que fa la derivació? ☐ Sí ☐ No		
Tipus d'atenció:		
Retorn d'informació: ☐ Requereix informació d'arribada al servei ☐ Requereix coordinació posterior*		

D'acord amb el Reglament (UE) 2016/679 i la Llei orgànica 3/2018 sobre protecció de dades de caràcter personal, caldrà informar la persona afectada d'aquesta comunicació de dades. Per poder conèixer i/o obtenir informació sobre l'evolució de la persona al SIAD, caldrà que se'n reculli el consentiment .

¹⁰ Enviar a ccvoc.genere@ccvoc.cat de forma encriptada i amb contrasenya en correu separat.

7. ANNEXOS

7.6. FULL DE DERIVACIÓ AL SIE

7.6.1. Fitxa derivació SIE Sabadell

Institució o servei extern derivant		
Professional	Funció:	
Data:	Telèfon de contacte:	Correu electrònic:
Nom i cognom usuària:		
Nom i cognoms dels infants afectats (si n'hi ha):		Edats:
Municipi		
Telèfon de contacte :	Observacions de contacte:	
País d'origen:	Coneixement d'idiomes (català i castellà)::	
DATA DE LA SOL·LICITUD		
Motiu de la derivació:		
Intervenció del servei derivant:		
Observacions (actitud, expressió durant l'atenció, vincle):		
PRIORITAT VISITA :	☐ URGENT	☐ PREFERENT ☐ ORDINARI

Enviar encriptat a bustia.sievoccsabadell@gencat.cat

Altres professionals que intervenen o han intervingut (circuit d'atenció):

☐ Serveis Socials	Nom:	Tel. de contacte:
☐ Serveis Salut Mental	Nom:	Tel. de contacte:
☐ Serveis Salut	Nom:	Tel. de contacte:
☐ Cossos Seguretat	Nom:	Tel. de contacte:
☐ Advocat/da	Nom:	Tel. de contacte:
☐ SIAD:	Nom:	Tel. de contacte:
☐ Altres:	Nom:	Tel. de contacte:

OBSERVACIONS:

Continua atenció en el servei derivant :

- Si   No

Tipus d'atenció:

RETORN D'INFORMACIÓ:

- Requereix informació d' arribada de l' usuària al SIE
- Requereix coordinació posterior*

*Per poder portar a terme una coordinació posterior, recordem que és necessari el consentiment de la dona (Reglament (UE) 2016/679 general de protecció de dades, de 27 d'abril de 2016 i la Llei orgànica 3/2018 de 5 de desembre de Protecció de Dades Personals i Garanties dels Drets Digitals), per tant agrairíem que comuniqués a la dona la vostra intenció de conèixer i/u obtindrà informació sobre la seva evolució al nostre servei.)

7.6.2. Fitxa derivació SIE Terrassa

1. DADES DONA

DONA NOM I COGNOMS:	EDAT:
TELFÒN/S:	NÚM. DNI/NIE/PASSAPORT:
MUNICIPI:	ORIGEN:
CAPACITATS DIVERSES, PROBLEMS DE SALUT MENTAL i/o DETERIORAMENT COGNITIU:	DIAGNÒSTIC O DESCRIPCIÓ BREU:
GRAU DE DISCAPACITAT RECONEGUT:	DIAGNÒSTIC O DESCRIPCIÓ BREU:
TUTEL·LADA:	
FILLS I/O FILLES TÉ FILLS I/O FILLES:	
NOM, COGNOMS I EDAT:	
CAPACITATS DIVERSES i/o PROBLEMS DE SALUT MENTAL:	
DIAGNÒSTIC O DESCRIPCIÓ BREU:	

2. DADES RECURS DERIVANT

Servei/recurs	Nom i cognoms professional	Càrrec	Telèfon/s	Correu electrònic

2.1. Vinculació amb el recurs derivant

- Existeix vinculació amb recurs derivant? _____ Des de quan:
- Demana informació d'arribada de la dona al SIE? _____ Des de quan:
- Demana coordinació posterior?
- Prioritat d'atenció:
- Idioma i/o recurs de traducció:

3. INFORMACIÓ SOBRE LA VIOLÈNCIA VISCUDA

3.1. Àmbit i formes de la violència

	PSICOLÒGICA	FÍSICA	SEXUAL	ECONÒMICA	OBSTÈTRICA	DIGITAL	2NORDRE	VICÀRIA	ALTRES
PARELLA	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
FAMILIAR	☐	☐	☐	☐		☐	☐		☐
LABORAL	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐
COMUNITARI	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐
ALTRES	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐

Víncle de la dona amb la persona que exerceix o ha exercit violència:

Víncle del/s infants (si n'hi ha) amb la persona que exerceix o ha exercit violència:

3.2. Altres informacions

- Ordre de protecció dona: Data de caducitat:
- Ordre de protecció criatures (si n'hi ha): Data de caducitat:
- Es troba actualment en situació de risc?
- Zona de risc: Indicar quina:
- Certificat de víctima de violència (VM/VG)

4. INFORMACIÓ REFERENT A LA DEMANDA

4.1. Motiu de la derivació

- La dona està informada de la derivació:
- Observacions: Proposta d'atenció al SIE:

	SOCIAL	JURÍDICA	SOCIOEDUCATIVA	PSICOLÒGICA
Atenció a la dona	☐	☐	Individual ☐	Individual ☐
			Grupal ☐	Grupal ☐
Atenció a criatures /adolescents*	☐	☐	Individual ☐	Individual ☐
			Grupal ☐	Grupal ☐

5. ACCIONS FETES DES DEL SERVEI DERIVADOR

5.1. Altres serveis implicats

Servei:	Servei:	Servei:	Servei:
Porf.:	Porf.:	Porf.:	Porf.:

5.2. Breu explicació de la situació

7. ANNEXOS

7.7. SERVEIS SANITARIS REFERENTS

Centres d'Atenció Primària per proveïdors i municipis

CST		TERRASSA	CAP Can Roca CAP Terrassa Nord CAP Sant Llätzer CAP Terrassa Est
		CASTELLBISBAL	CAP Castellbisbal
		RUBÍ	CAP Sant Genís CAP Anton de Borja
		MATADEPERA	CAP Matadepera
ICS	Regió Metropolitana Nord	TERRASSA	CAP Antoni Creus
		BADIA DEL VALLÈS	CAP Badia del Vallès
		BARBERÀ	CAP Barberà CAP Rosa dels Vents
		SABADELL	CAP Ca n'Oriach CAP Centre CAP Concòrdia CAP Creu de Barberà CAP Creu Alta CAP Gràcia CAP La Serra CAP Merinals CAP Nord CAP Poblenou CAP Sant Fèlix CAP Sant Oleguer CAP Sud-Campoamor
		CERDANYOLA	CAP Fontentes CAP La Farigola CAP Canaletes CAP Serraparera
		CASTELLAR	CAP Castellar
		SANTA PERPÈTUA	CAP Santa Perpètua CAP La Florida
		PALAU-SOLITÀ	CAP Palau
		RIPOLLET	CAP Pinetons CAP Ripollet CAP Cerdanyola-Ripollet

		POLINYÀ	CAP Polinyà
		ST. LLORENÇ SAVALL	CAP Sant Llorenç Savall
		SANT QUIRZE	CAP Sant Quirze
		SENTMENAT	CAP Sentmenat
	Catalunya Central	RELLINARS	CAP Rellinars
		VACARISSES	CAP Vacarisses
	Barcelona	MONTCADA I REIXAC	CAP Montcada i Reixac CAP Les Indianes
Parc Taulí		SABADELL	CAP Can Rull CAP Can Llong
Mútua Terrassa		TERRASSA	CAP Oest CAP Rambla CAP Terrassa Sud
		VILADECAVALLS	CAP Can Trias-Ernest Lluch Consultori Viladecavalls
		SANT CUGAT	CAP Sant Cugat CAP Turó de Can Mates CAP Valldoreix Consultori La Floresta Consultori Les Planes
		RUBÍ	CAP Rubí
		ULLASTRELL	Consultori Ullastrell

Centres d'urgències d'atenció primària (CUAP)

CUAP Baix Vallès (Santa Perpètua de Mogoda)

CUAP Cerdanyola-Ripollet (Ripollet)

CUAP Rubí

CUAP Sant Cugat del Vallès

CUAP Sant Fèlix (Sabadell)

Centres d'atenció primària amb atenció continuada

CAP Badia del Vallès

CAP Ca n'Oriac (Sabadell)

CAP Castellar del Vallès

CAP Dr. Joan Planas (Castellbisbal)

CAP Montcada i Reixac

CAP Rambla (Terrassa)

CAP Terrassa Nord

7. ANNEXOS

7.8. MESURES D'AUTOPROTECCIÓ

Les mesures d'autoprotecció són estratègiques perquè les víctimes potencials de violència masclista en l'àmbit de la parella puguin minimitzar el risc. Aquesta eina de prevenció pretén evidenciar els perills que corren les víctimes d'aquests delictes.

El Departament d'Interior ha editat un opuscle amb un recull de mesures d'autoprotecció per a dones víctimes de violència masclista. Inclou recomanacions per afrontar una situació de violència masclista en l'àmbit de la parella en qualsevol de les seves fases: des d'aprendre a detectar-la fins a saber com actuar quan ja s'ha produït l'agressió o quan ja s'han dictat mesures judicials de protecció.

Dubtes i orientació:

Correu electrònic:

mossos.atenciovictimes@gencat.cat

WhatsApp:

601 00 11 22

per rebre assessorament policial i resoldre dubtes i preguntes, les 24 h del dia, els 365 dies de l'any.

https://mossos.gencat.cat/ca/consells_de_seguretat/dautoproteccio_per_a_dones/

7.9. VIOLÈNCIES MASCLISTES DIGITALS

Violències masclistes digitals: Quines són i què hi podem fer?

Els articles 4 i 5 de la Llei Catalana 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista descriuen les violències masclistes digitals com a aquelles agressions perpetrades a través d'internet, els ordinadors, els mòbils, les xarxes socials, webs o fòrums, correus electrònics i sistemes de missatgeria instantània o altres mitjans semblants. Sovint tenen lloc combinades amb violències masclistes presencials.

Actes que podem identificar com a violències masclistes digitals

Violències masclistes digitals en general: actes que comporten discursos altament masclistes i per raó de sexe i/o gènere. Els agressors masclistes que les exerceixen busquen menystenir les dones, sobretot les seves parelles i ex-parelles, i els seus èxits. Busquen aïllar-les, silenciar-les, controlar-les, menystenir-les, amargar-les i deprimir-les amb comportaments com els següents:

- Insults, injúries per raó de sexe, gènere i/o orientació sexual.
- Discursos d'odi contra les dones.
- Desprestigi o difamació en línia per perjudicar la reputació, la fama o l'honor.
- Ciberassetjament (enviar missatges de manera repetitiva, fins i tot, compulsiva a fi de controlar o aconseguir que es faci alguna acció com a conseqüència de l'esgotament).
- Amenaces.
- Prohibició d'accés, ús i publicació a internet, aplicacions i/o dispositius i tecnologies de la informació i comunicació.

Violències masclistes digitals de caràcter sexual: l'agressor vol danyar, abusar i agredir sexualment les dones, a més de controlar-ne els cossos, la sexualitat i el gaudi:

- Amenaces de violació, agressió sexual o/i abús sexual.
- Assetjament sexual (contactar i molestar repetidament amb continguts sexuals o fer que altres contactin amb la persona per a actes sexuals).
- Pornografia no consentida (distribuir vídeos i imatges íntims sense consentiment).
- Comentaris de contingut sexual amb voluntat despectiva.
- Grooming (captar menors per abusar sexualment o fer-los víctimes de tràfic de persones per explotació sexual).
- Exhibicionisme digital (enviar comentaris i imatges de caràcter sexual sense haver-ho demanat ni haver-ne obtingut consentiment).
- Registre i difusió de violacions en directe (compartir-les en xarxes o en grups).

Violències masclistes digitals d'alt component tecnològic: requereixen coneixements tècnics més o menys sofisticats. Per exemple:

- Crackeig de comptes (entrar en els comptes i perfils digital de manera fraudulenta amb la intenció de fer mal).
- Silenciament (atacar sovint i de manera sistemàtica, servidors, llocs web o perfils de dones, i dur a terme un bombardeig per silenciar o invisibilitzar aquests perfils).
- Control remot (programes o dispositius espia o de vigilància per controlar els moviments).
- Suplantació i robatori d'identitats en les xarxes o perfils socials.

Totes aquestes conductes es poden denunciar i si els fets que esteu patint són altres, la policia us assessorà sobre el procediment a seguir.

En quins àmbits es poden donar les violències masclistes digitals?

- Àmbit sexoafectiu: quan són exercides per parelles, exparelles, marits, amants o similars.
- Àmbit familiar: l'agressor pot ser un home de l'entorn familiar com el pare, el germà, el tiet, el fill, etc.
- Àmbit laboral: l'agressor pot ser un company de feina, el cap, un client, etc.
- Àmbit sociocomunitari: l'agressor és un amic, examic, un company de classe, persona coneguda o desconeguda per la víctima, etc.

Perfil dels agressors masclistes digitals

Gran part de les violències digitals són exercides per persones conegudes o amb qui la dona ha mantingut una relació sexoafectiva. La gran majoria dels agressors solen ser homes, sovint parelles i exparelles de les dones agredides i, per tant, parlem de violència íntima de parella.

Tanmateix, una particularitat de les violències masclistes digitals és que permeten un grau més alt d'anonimat. Són persones que de cara no s'atrevirien a dir certes coses o a tenir certs comportaments, però no es reprimeixen tant a l'hora d'atacar i violentar les dones en l'àmbit digital. No obstant això, pot passar que aquests agressors desconeguts resultin ser molt coneguts, com ara parelles o exparelles de les agredides.

7. ANNEXOS

Consells de seguretat i estratègies d'autodefensa per a dones

No es necessari que abandoneu les xarxes socials i aïllar-vos. És millor centreu-vos en minimitzar riscos en les vostres pràctiques digitals, amb algunes de les següents accions següents:

- Busqueu informació i suport.
- Valoreu si cal que descanseu de certes xarxes socials, endreceu el vostre espai digital o bé a la inversa si és el moment de reactivar-vos en el camp digital d'una manera més segura.
- Feu anàlisi de riscos: reviseu quina informació personal identificable esteu compartint en línia, i quina informació personal sensible i fotografies íntimes.
- Si reviseu què diu internet sobre vosaltres us permet veure la vostra ombra digital.
- Netegeu la vostra identitat en línia.
- Esborreu les apps que no utilitzeu.
- Netegeu l'historial de navegació i galetes.
- Instal·leu antivirus i mantingueu-los actualitzats.

https://mossos.gencat.cat/web/content/home/10_Temes/Dones/Violencies-digitals-/Guia_Violencies_Masclistes_Digitals.pdf

7.10. GUIA D'AJUTS PER A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

L'Institut Català de les Dones presenta la Guia d'ajuts per a dones en situació de violència masclista amb la voluntat de ser un recurs pràctic que estigui a l'abast de totes les dones del territori de Catalunya, per tal que aquestes puguin conèixer, reconèixer i sol·licitar els ajuts que considerin oportuns per garantir els seus drets.

Aquests ajuts es configuren en un intent de garantir la prevenció d'aquestes violències i d'erradicar-les i volen garantir l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral de les dones.

En aquesta guia, els ajuts s'organitzen per temes fàcilment identificables i formen part del dia a dia de les dones tals com l'habitatge, l'economia, l'ocupació i la formació, entre d'altres. S'ha utilitzat un format accessible perquè totes les usuàries, independentment del context d'ús i de la diversitat funcional, puguin tenir-hi accés.

Cada fitxa ofereix un breu resum de les característiques principals de cada prestació, ajut o servei.

S'ha decidit utilitzar la nomenclatura de la Llei catalana 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, tot i que és necessari considerar que el tractament penal fa referència exclusivament a la Llei 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

La finalitat d'aquesta guia és recollir en un únic document els ajuts disponibles per a dones en situació de violència masclista per tal de contribuir a la millora de la seva autonomia i avançar en garanties respecte al dret bàsic de les dones a viure una vida lliure de violències.

https://dones.gencat.cat/web/content/03_ambits/violencia_masclista/prevencio_sensibilitzacio/FINAL_AA_Guia-dAjuts_FINAL.pdf

7.11. GLOSSARI DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

A

ABÚS: Mofar-se o perjudicar alguna persona que ens ha donat afecte i/o confiança. Un denominador comú de totes les formes d'abús són el poder i l'autoritat. L'abús es dona quan una persona més forta i poderosa aprofita l'avantatge que té sobre una altra persona no tan forta o poderosa. La relació d'abús implica imposició i inducció ja sigui en l'aspecte físic, en l'emocional, en el sexual o en el moral.

ABÚS EN LA PARELLA: Conjunt de lesions físiques i/o psíquiques resultants de les agressions reiterades d'una persona vers la seva parella a la qual està o ha estat unit afectivament.

ACCIÓ POSITIVA: Estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.

ADDICCIÓ: Dependència de la persona a un producte o a una conducta de la qual no pot o no és capaç d'alliberar-se encara que la perjudiqui.

AGRESSIÓ: Conjunt de patrons d'activitat que poden manifestar-se amb intensitat variable, incloent des de la baralla física fins als gestos o expressions verbals. És un atac a un altre per causar danys a la víctima. Pot ser física o psíquica. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona.

AGRESSIÓ SEXUAL: Tota relació no consentida, aconseguida per violació i intimidació. És de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors d'edat o menors d'edat, determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma

per demostrar el poder i abusar-ne. L'agressió es considera una violació si hi ha un accés corporal per via vaginal, anal o bucal o si s'hi introdueixen de membres corporals o objectes.

AMENAÇA: Acció de donar a entendre a algú la intenció de fer-li mal o anunciar un perill, un càstig, etc., si fa allò concret.

ANDROCENTRISME: Conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.

ANSIETAT/ANGOIXA: L'ansietat o angoixa és una emoció que apareix per fer front a una situació que la persona percep com una amenaça per a la seva seguretat, o la dels seus, i intenta reduir les conseqüències negatives que pot produir. Es caracteritza pel desconcert, la incertesa i la por, acompanyats de símptomes com ara: palpitations, pallidesa, dificultat respiratòria, suor, tremolors, etc.

ASSERTIVITAT: Actitud d'autoafirmació i defensa dels nostres drets personals, que inclou l'expressió dels nostres sentiments, preferències, necessitats i opinions de forma adequada, respectant, al mateix temps, les dels altres.

AUTOESTIMA: És el sentiment subjectiu del propi jo que acompanya a la valoració global que una persona fa d'ell mateixa. Implica una actitud positiva que consisteix a habitar-se a pensar, sentir i actuar de la forma més sana i satisfactòria possible, tenint en compte el moment present i el futur.

ASSETJAMENT PER RAÓ DE SEXE: Comportament no desitjat, relacionat amb el sexe d'una persona, en ocasions com l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, la feina o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

7. ANNEXOS

ASSETJAMENT LABORAL: L'assetjament laboral (en anglès *mobbing*) és un comportament o conducta abusiva dirigida a degradar psicològicament la persona treballadora, minvant-li l'autoestima i la moral mitjançant una fustigació i una situació de violència psicològica continuada. Aquesta violència arriba a produir una lesió de la dignitat i de la integritat.

ASSETJAMENT SEXUAL: Qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat i en contra de la pròpia voluntat, d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

ASSETJAMENT PSICOLÒGIC: Forma de violència que inclou moltes modalitats d'agressió intel·lectual i moral i que consisteix en hostilitat reiterada, que pot ser verbal o no verbal, que perjudica directament o indirectament l'estabilitat emocional de la persona que la pateix.

ATENCIÓ: Accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè pugui resoldre la situació.

ATENCIÓ A LA VÍCTIMA: Servei d'informació i orientació a persones víctimes d'un delictes. L'objectiu d'aquest servei és informar, assessorar, orientar, derivar i, si s'escau, dur a terme un treball de contenció i suport emocional a les persones que es consideren víctima d'un delictes, tant abans com després del procés penal.

B

BRETXA SALARIAL: Diferència entre el salari laboral mitjà dels homes i de les dones.

C

COEDUCACIÓ: És l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe potenciant així la igualtat real d'oportunitats. Proporciona, tant a l'alumnat com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

CONCILIACIÓ DE LA VIDA PERSONAL I LABORAL: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits. Exemple: flexibilitat de la jornada laboral, com ara tenir la possibilitat de combinar feina a distància (teletreball) i feina presencial. És una manera de treballar que facilita una gestió del temps adaptada a les necessitats individuals.

CONFLICTE: És una situació de desacord o no concordança entre dues o més idees, actituds o comportaments, d'una persona (conflicte intern) o de diferents persones o grups.

CONTROL: Domini sobre alguna cosa o alguna persona amb intenció de modificar algun aspecte o conducta de la persona dominada.

CORRESPONSABILITAT: Consisteix en la distribució equitativa de responsabilitats domèstiques entre les persones membres de la llar.

CULPA: És una emoció normal que experimentem quan hem actuat de manera incorrecta o hem dit alguna cosa que ha fet mal a un altre. Genera remordiments i apareix el penediment pel que s'ha fet, deixat de fer o s'ha dit. Pel fet de sentir-nos culpables reconeixem que no hem actuat d'una manera correcta i busquem la reparació d'aquesta actuació. D'altra banda, també pot ser una emoció induïda utilitzada

com a xantatge emocional, creant submissió i dominació de la persona en qüestió.

D

DEMANDA EXPLÍCITA: Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús o demana ajuda obertament. És una situació de violència explícita i confirmada.

DEMANDA IMPLÍCITA: Davant d'una situació determinada hi ha sospita que la persona es troba en situació de violència, abús o vulnerabilitat però aquesta no ho reconeix o no ho explica obertament.

DENÚNCIA: Document en què es deixa constància d'un fet sancionable, que serveix per notificar-ho a l'autor del fet i a l'autoritat.

DEPENDÈNCIA EMOCIONAL: Dependència interpersonal o relació genuïna i, definida com a dimensió disfuncional d'un tret de personalitat, que consisteix en la necessitat extrema d'afectivitat que una persona sent envers la seva parella.

Desigualtat de tracte: manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres.

DETECCIÓ: Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible el problema de la violència masclista, tant si apareix de manera precoç com si es tracta d'una violència crònica. La detecció permet conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir per evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

DISCRIMINACIÓ: Consisteix en la infravaloració d'una persona o col·lectiu per part d'un altre col·lectiu. La discriminació no és solament el fet de diferenciar sinó de donar un tracte d'inferio-

ritat. Pot estar motivada per factors molt diversos com per exemple l'origen ètnic, el gènere, les creences culturals i religioses, la posició social o econòmica, la salut física i mental, etc.

DOBLE PRESENCIA: Suma de la jornada laboral remunerada i una jornada dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents que conviuen en horari i que són portades a terme, majoritàriament, en més o menys mesura, segons la classe social i el suport familiar, per les dones.

E

EMPODERAMENT: El terme prové del anglès empowerment i la seva traducció és apoderament. Porta implícit tot un procés de capaciació cap a l'emancipació. En un primer terme, aquest concepte va ser utilitzat per referir-se a l'augment de la participació de les dones en els processos de presa de decisions i accés al poder, però actualment aquesta expressió també té la dimensió de la presa de consciència del poder que individualment i col·lectivament tenen les dones i que, alhora, té a veure amb la recuperació de la pròpia dignitat de les dones com a persones.

ESTEREOTIPS DE GÈNERE: Expectatives compartides socialment respecte a les idees, creences i opinions sobre com han de ser i de comportar-se tant els homes com les dones, que han sobreviscut al llarg dels anys i actuen com si es tractés d'una profecia que s'autocompleix.

EQUITAT DE GÈNERE: És un principi ètic i de justícia social fonamental per a la convivència entre homes i dones. El seu objectiu és proporcionar un tracte que faciliti la igualtat d'oportunitats a totes les persones independentment del seu sexe. Es diferencia de la igualtat perquè cerca garantir les condicions d'igualtat d'oportunitats per a tothom, siguin quines siguin les diferències.

7. ANNEXOS

F

FEMINISME: Moviment social i polític que promou, defensa i lluita per la igualtat de drets i deures entre homes i dones amb la finalitat d'erradicar tota la discriminació social per motius de gènere. El valor que guia aquest moviment social és la igualtat entre sexes i no la superioritat d'un respecte l'altre.

G

GÈNERE: Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i conductuals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.

H

HABILITATS SOCIALS: Conjunt de conductes observables, però també de pensaments i emocions, que ens ajuden a mantenir relacions interpersonals satisfactòries i a procurar que els altres respectin els nostres drets i no ens impedeixin aconseguir els nostres objectius.

I

IGUALTAT DE GÈNERE: Condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

INDEFENSIÓ: Situació o estat de la persona que no té defensa, ajuda o protecció que necessita.

INDEFENSIÓ APRESA: Es dona quan una persona és exposada a una situació aversiva incontrolable, a perills físics i no s'adverteix o ajuda a evitar-los. Provoca una sensació d'absència de control sobre les conseqüències de la pròpia conducta, derivada d'una experiència continuada de fracàs i afecta l'autoconcepte i l'autoestima.

INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL: Habilitat per comprendre i abordar les pròpies emocions i les de qui ens rodeja, de la forma més convenient i satisfactòria. Es basa en la capacitat per comunicar-nos eficaçment amb nosaltres mateixos i amb els altres.

IRA: És una emoció primària negativa que es desencadena davant de situacions que són valorades com a injustes o que atempten contra els valors morals i la llibertat personal; situacions que exerceixen un control extern o coacció sobre el nostre comportament, persones que ens afecten amb abusos verbals o físics, i situacions en les quals considerem que es produeixen tractaments injustos i el bloqueig de metes.

M

MASCLISME: Actitud de prepotència dels homes respecte les dones. Es tracta d'un conjunt de pràctiques i comportaments que resulten ofensius contra el gènere femení. Conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.

MATRIMONIS FORÇATS: Aquell que es produeix sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents per la intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors), que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA: Comprèn tots els procediments que, de forma intencional i per motius no mèdics, alteren o lesionen els òrgans genitals femenins.

Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

MICRO MASCLISME: Tot comportament interpersonal, comentaris verbals i actituds exercides tant per homes com per dones que contribueixen a la dominació i violència contra les dones en la vida quotidiana. Pràctiques subtils que reflecteixen i fomenten la desigualtat entre homes i dones i que són legitimades generalment per l'entorn social.

N

NOVES MASCULINITATS ALTERNATIVES: Les noves masculinitats o masculinitats alternatives són totes aquelles que es mostren diferent al model de masculinitat tradicional hegemònica a les societats androcèntriques i patriarcal.

P

PACTE SOCIAL ENTRE HOMES I DONES: Proposta que reivindica un nou contracte social entre dones i homes que comporti un repartiment i una participació igualitària en el treball productiu, el treball reproductiu i el poder social.

PATRIARCAT: Forma d'organització política, econòmica, religiosa i social basada en la idea d' autoritat i lideratge de l'home, en la qual hi ha predomini dels homes sobre les dones, del marit sobre la muller, del pare sobre la mare i els fills i filles, i de la línia de descendència paterna sobre la materna.

PERSPECTIVA DE GÈNERE: Intenta aconseguir la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes en la societat, pren en consideració de manera sistemàtica les diferències entre homes i dones en qualsevol activitat o àmbit i qüestiona el valor i els rols socialment atribuïts a cada sexe. Analitza sistemàticament les estructures i mecanismes que contribueixen a perpetuar aquestes relacions de desigualtat entre dones i homes per tal d'introduir canvis cap a una major equitat.

PLA D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES: Conjunt d'estratègies destinades a assolir la igualtat real entre dones i homes, eliminant els estereotips, les actituds i els obstacles en qualsevol àmbit.

POLÍTIQUES DE GÈNERE: Busquen reconstruir els imaginaris col·lectius i individuals sobre la realitat i contribuir a generar els canvis necessaris entre la població que permetin aconseguir una igualtat real i efectiva entre dones i homes, en tots els àmbits de la seva vida.

POR: És una emoció primària negativa que s'activa per la percepció d'un perill present e imminent. És un senyal emocional d'advertència que s'aproxima a un dany físic o psicològic. La por també implica inseguretat respecte la pròpia capacitat per suportar o abordar una situació d'amenaça. La intensitat de la resposta emocional de por depèn de la incertesa sobre els resultats. La por és una de les emocions més intenses i desagradables. Genera aprensivió, desassossec i malestar. La seva característica principal és la sensació de tensió nerviosa, de preocupació i recel per la pròpia seguretat o per la salut seguit de la sensació de pèrdua de control. Genera tendència a l'acció conductual evitativa.

7. ANNEXOS

PRECARIETAT ECONÒMICA: Consisteix en la situació de carestia de rendes econòmiques o de riquesa en general, pròpia d'un grup de convivència per satisfer les necessitats personals i les requerides per a una integració socialment acceptable.

PREVENCIÓ: Conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència del fenomen de la violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.

PROMOCIÓ A LA NO VIOLÈNCIA DE GÈNERE: Accions educatives per a la promoció de la igualtat i la prevenció de la violència de gènere. Promou l'adquisició de coneixements i el desenvolupament d'actituds i conductes envers d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre ambdós sexes, així com la conscienciació i el desenvolupament d'una actitud analítica enfront de la violència de gènere.

R

RÀBIA: La ràbia és un estat emocional primari que varia en intensitat i qualitat des de lleu passant per la irritació i l'enuig, arribant fins la còlera i la ira. Aquesta resposta energitza i modifica al nostre organisme mobilitzant els propis recursos segons la situació ambiental en la que haguem de respondre. Instintivament, la ràbia es dona davant d'estímuls que l'organisme interpreta com una amenaça per a la supervivència psíquica o física, o per salvar obstacles que dificulten la satisfacció d'una necessitat.

RECUPERACIÓ: Etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència, en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda. Reparació: mesures preses pels diversos orga-

nismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.) que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

RESILIÈNCIA: Capacitat que té una persona o un grup per recuperar-se davant de les adversitats per seguir projectant el futur.

RESPONSABILITAT: Capacitat de respondre d'alguna cosa, de garantir l'acompliment d'una tasca, el compliment d'un deure, de donar-ne raó, etc.

ROL DE GÈNERE: El model de comportament, normes, funcions, expectatives i espais socials que, en una societat determinada, s'assigna a les persones de manera diferenciada segons siguin homes o dones.

S

SENSIBILITZACIÓ: El conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives que tenen per objectiu generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

SEXE: Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base de les quals s'estableix la distinció entre homes i dones.

SEXISME: Un conducta sexista consisteix a valorar les persones segons el seu sexe. Es fonamenta en una cultura que diferencia els sexes i els jerarquitzava, discriminant negativament les nenes i les dones. Les conductes sexistes són difícils de detectar perquè encara ara estan molt arrelades en la societat i es donen "de manera natural" en la vida quotidiana. Evidenciar-les i treballar per erradicar-les no és fàcil. El

primer pas en aquesta tasca és la identificació. Es pot donar sexisme a nivell individual o com a pràctica social, sexisme encobert, que es posa de manifest amb la sobreprotecció, o sexisme hostil i violent, el més fàcilment identificable.

T

TOLERAR: Actitud respectuosa cap a les opinions, sentiments o els actes d'altres persones encara que no coincideixin amb els propis.

TOLERÀNCIA ZERO: Rebuig absolut a qualsevol manifestació de violència vers les dones .

TRAUMA: És el resultat de l'exposició a un esdeveniment estressant inevitable, que sobrepassa les mecanismes d'afrontament de la persona. Quan això ocorre, les persones se senten massa sobrepassades per les seves emocions, de tal manera que els records no poden transformar-se en experiències narratives neutres i el procés d'assimilació resulta més llarg i costós, arribant a interferir en la vida de la persona qui ho pateix.

TRANSVERSALITZACIÓ DE GÈNERE: Estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

V

VÍCTIMA: Tota aquella persona que individual o col·lectivament hagi patit algun dany, incloent lesions físiques o mentals, patiment emocional, pèrdua financera o un detriment substancial de drets fonamental com conseqüències d'accions o omissions que no constitueixin

una violació del dret penal nacional però que no violin normes internacionalment reconegudes referents als drets humans.

VICTIMITZACIÓ: Procés d'utilització de la violència física i/o psicològica en un individu per causar dolor o lesions.

VICTIMITZACIÓ PRIMÀRIA: Procés pel que una persona pateix de manera directa o indirecta, danys físics, econòmics, psicològics o socials derivats d'un fet delictiu o esdeveniment traumàtic.

VICTIMITZACIÓ SECUNDÀRIA: Inadequada atenció que rep la víctima del sistema penal i institucions de la salut, a causa de les repetides situacions per les quals ha de passar després d'haver estat afectada per maltractament i que la perjudiquen psicològicament i emocionalment de manera més profunda i traumàtica.

VIOLÈNCIA: Acte d'abús d'una persona cap a una altra. Tot acte que comporta un atemptat per a la vida, la integritat física i psíquica o la llibertat d'una persona, o que compromet greument el desenvolupament de la seva personalitat.

VIOLÈNCIA MASCLISTA: Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

VIOLÈNCIA FÍSICA: Comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

7. ANNEXOS

VIOLÈNCIA SEXUAL: Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

VIOLÈNCIA ECONÒMICA: Consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

VIOLÈNCIA DOMÈSTICA: És aquella que fa referència als actes de maltractament físic, psíquic, sexual i/o d'altres tractes vexatoris que una determinada persona fa sobre un o més membres del seu nucli familiar i/o de convivència. El concepte de violència domèstica està determinat pel lloc on succeeixen els fets delictius, en el si de la família o espai domèstic com és la llar.

VIOLÈNCIA SIMBÒLICA: Mecanismes d'imposició i de manteniment de poder que operen i emanen de les estructures i les disposicions socials asimètriques i que es manifesten a través dels actes de simbolització per ser reconeguts com a tals mecanismes. Aquesta violència és inseparable de la idea de poder simbòlic.

VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA I VERBAL: Comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliacions, vexacions, exigència, obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

GLOSSARI D'ACRÒNIMS

ABS:

Àrea Bàsica de Salut

ASSIR:

Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

CAP:

Centre d'Atenció Primària

CSMA:

Centre de Salut Mental d'Adults

CSMIJ:

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

DGAIA:

Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAIA:

Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAP:

Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica

EATP:

Equip d'Assessorament Tècnic de Família

EATP:

Equip d'Assessorament Tècnic Penal

ES:

Educadora social

EVAMI:

Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

UDEPMI:

Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil

GAV:

Grup d'Atenció a les Víctimes (Mossos d'Esquadra)

I**CA:**

Illustre Col·legi de l'Advocacia

MMEE:

Mossos d'Esquadra

OAVD:

Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

SAI:

Servei d'Atenció Integral LGTBI+

SIAD:

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

SIE:

Servei d'Intervenció Especialitzada

SOJ:

Servei d'Orientació Jurídica

TF:

Treballador/a Familiar

USAV:

Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència

#elvallèssenseviolències

<https://www.consellvallesoccidental.cat/>